HAZİRAN • TEMMUZ 2021/03

İSTANBUL

LIFE

Yeşil Sayı

İSTANBULLULARIN
%76'sı
ÇEVRECİ POLİTİKALARI
DESTEKLİYOR

35 SAYFALIK ÖZEL DOSYA

BEKİR AĞIRDIR, ÖMER MADRA, ITIR ERHART, OĞUL TÜRKKAN, ALİ BORATAV BU SAYIDA!

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
SÖZLÜĞÜ

VEGAN ATAK

KENT KOLEKTİFLERİ
Rehberi

VUSLAT FOUNDATION CAN KULAĞIYLA DİNLEMEYE ÇAĞIRIYOR!
VAKIF, İLK PROJESİ 'DİNLEYİCİ' İLE VENEDİK BİENALİ'NDE

Rahat Nefes Alabildiğimiz Bir Dünya İçin
'doğa'ya akın

+

İSTANBUL'DA YAZ
SAFFET EMRE TONGUÇ'TAN
20 ÖNERİ

İSTANBUL LIFE • HAZİRAN • TEMMUZ 2021/03
İSTANBUL'U HAKKIYLA YAŞAYANLARIN DERGİSİ
298
11287
FİYATI ₺ 15
ISSN 1301-0514
KKTC FİYATI ₺ 19
9 771301 051008

Gayrimenkul Alış ve Satışı

TapuTakas'a Emanet

TapuTakas sistemimiz, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü işbirliğiyle
güvenli ödeme yönetimi sayesinde gayrimenkulleri yeni sahipleriyle buluşturuyor.
Teknolojik altyapısıyla işlemleriniz üzerinde tam hâkimiyet sağlayarak
tüm alım/satımlarda riskleri sıfıra indiriyor.

www.taputakas.com.tr

TAKAS İSTANBUL

TapuTakas uygulamasını
App Store ve Google Play Store
üzerinden ücretsiz olarak indirebilirsiniz.

App Store

Google play

İSTANBUL LIFE

Edito

-İklim krizi kapıda, dünya elden gidiyor.
-Amma da yaptın ha, dünya elden gider mi? Gitse de ben görmem.

-Videoyu izledin mi? Hortum olmuş. Türkiye'de... İnanılır gibi değil. "Küresel ısınma yüzünden" diyor meteoroloji uzmanları.
-Boşver yahu, doğa bu. Olur öyle. Gelir geçer.

-Biliyor musun, hayvancılık metan gazı salınımını artırıyormuş. Hayvanların çıkardığı gaz yüzünden hem de.
- Hayvanın çıkardığı gaz mı? Ne komik olay yahu. Dur bir tivit atayım ben, gülelim biraz.

-Çöpleri ayırıyorum ben. Bak şişeler bu kutuya, meyve sebze artıkları buraya.
-Delirdin herhalde, kim uğraşır bununla? At gitsin işte, ayırır birileri.

Bunlara benzer diyalogları yıllardır duyuyoruz. Asla görmeyeceğimizi düşündüğümüz iklim krizinin tam göbeğindeyiz. Öyle milyon yıl sonra olmuyor hiçbir şey. Yetişemeyeceğimiz bir hızla gerçekleşiyor. Özellikle 2000'den sonra doğan milenyum çocuklarının en büyük derdi iklim krizi. İsveçli aktivist **Greta Thunberg**'ün başlattığı iklim eylemlerine dünyanın dört bir yanından Z kuşağı gençleri katılıyor. Türkiye'den **Atlas Sarrafoğlu**, **Selin Gören** gibi gençler, çocuk yaşlarından bu yana **"Gezegen B Yok"** diye haykırıyor.

Bu sayımızı, **5 Haziran Dünya Çevre Günü** vesilesiyle hayatımızı daha yaşanabilir kılma inancımızın peşinden giderek hazırladık. Dergimizde kültür sanat dünyasının sürdürülebilirlik adına attığı adımlardan, mutfakta israfı önlemek için yapabileceklerinize; yükselen veganizmin farklı açılımlarına, bizi 'doğal'a götüren yazılar ve söyleşiler bulacaksınız. Size rehberlik edecek kullanışlı bilgiler, ilham verici fikirler aktarmayı hedefledik. Tabii bu yolda karşımıza **Ömer Madra**'nın söylediği "Altıncı yok oluş sürecindeyiz" gibi çok çarpıcı ve ürkütücü cümleler de çıktı.

Ama umut da var. **Zeynep Aksoy**'un **KONDA Genel Müdürü Bekir Ağırdır** ile kamuoyu araştırma sonuçlarına dayanarak yaptığı söyleşi bunu gösteriyor. İnsanlarımız yeşil politikalara inanıyor, iklim krizinin koronavirüsten daha tehlikeli olduğunu düşünüyor. Ama sorun şu ki, doğru olanı bilmekle birlikte pek az kişi elini taşın altına koyuyor.

Lütfen elimizi taşın altına koyalım artık. İster evinizdeki yemek atıklarını kompost yapmakla başlayın işe; ister size rehberlik etmesi için sıraladığımız kent kolektiflerinin peşine düşün. İster tüketici değil, türetici olmayı deneyin; ister et yemekten vazgeçemiyorsanız bile en azından tüketimini azaltın. Ama bir şeyler yapın. Atacağınız küçük adımların, büyük etkileri olacağını aklınızdan çıkarmayın.

Uzun süre evlerimizde kapalı kaldığımız, endişeli geçen bir kışı geride bıraktık. Tüm **İstanbul Life ekibi olarak**, yeni gelen aşılarla pandemi şartlarının hafiflemesini umuyoruz. Tüm babaların, **Babalar Günü'**nü de kutlarız. Huzurlu, sağlıklı bir yaz dileğiyle, iyi okumalar!

VUSLAT FOUNDATION 'CAN KULAĞIYLA DİNLEME' BECERİSİNE ODAKLANIYOR

Sanat dünyası da doğayla ilişkimizi her zamankinden çok ele alıyor. İş insanı Vuslat Doğan Sabancı tarafından 2020'de kurulan Vuslat Foundation, 'can kulağıyla dinleme' becerisini bireysel ve toplumsal ilişkilerin olmazsa olmaz parçası haline getirmeyi hedefiyle yola çıktı. Vakfın ilk projesi, İtalyan sanatçı Giuseppe Penone imzalı 'Dinleyici', 'Birlikte Nasıl Yaşarız?' temalı Venedik Bienali'nin 17'nci Mimarlık Sergisi'nde izleyiciyle buluşuyor. Doğan Sabancı, su üzerine yerleştirilen, ağaç formundaki dokuz metrelik bronz heykelle ilgili olarak "Bu eseri, dinleme adına ağaçtan öğrenebileceklerimize dair simgesel bir davet olarak görüyorum" diyor. Eser, 21 Kasım'a kadar görülebilir.

AYŞEGÜL SAVUR ÖZGEN

İSTANBUL'U *HAKKIYLA* YAŞAYANLARIN DERGİSİ

istanbullife.com.tr

istanbullifedergisi

istanbullifedergisi

istanbul_life

DB DOĞAN BURDA DERGİ

İSTANBUL LIFE

YAYINCI
Doğan Burda Dergi
Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.
İCRA KURULU BAŞKANI **CEM M. BAŞAR**
YAYIN YÖNETİM DANIŞMANI **ÇINAR OSKAY**
YAYIN YÖNETMENİ (Sorumlu) **AYŞEGÜL SAVUR ÖZGEN** asavur@doganburda.com
KREATİF DANIŞMAN **ERAY MAKAL**
GÖRSEL YÖNETMEN **MURAT ÇAVDAR**
EDİTÖR **ZEYNEP GÜLER CEYLAN** zceylan@doganburda.com
ETKİNLİK VE PROJE DİREKTÖRÜ **ALİ ERMAN İLERİ** eileri@doganburda.com
MARKA MÜDÜRÜ **YEŞİM YAŞAR** yyasar@doganburda.com
KURUMSAL İLETİŞİM MÜDÜRÜ **FUNDA DEMİRCİ AYAN**

YAYINA HAZIRLAYANLAR
Mesut Varlık, Selin Özavcı Tokçabalaban

KATKIDA BULUNANLAR
Ege Dikencik, Ekin Türkantos, Elçin Yahşi, Güler Emektar, Hakan Atala, Hasan Bülent Kahraman, Işıl Sarıyüce, Itır Erhart, Jilet Sebahat, Oğul Türkkan, Saffet Emre Tonguç, Yeşim Nur Mantaş, Zeynep Aksoy

ANKARA TEMSİLCİSİ **ERDAL İPEKEŞEN • Tel:** 0312 207 00 71

YÖNETİM
SATIŞ VE DAĞITIM DİREKTÖRÜ **EGEMEN ERKOROL**
FİNANS DİREKTÖRÜ **DİDEM KURUCU**
ÜRETİM PLANLAMA DİREKTÖRÜ (TÜZEL KİŞİ TEMSİLCİSİ) **YAKUP KURTULMUŞ**
DİJİTAL İÇERİK DİREKTÖRÜ **EREN DEMİR**

REKLAM
REKLAM GRUP BAŞKANI **NİSA ASLI ERTEN ÇOKÇA**
REKLAM GRUP BAŞKAN YARDIMCISI **SEDA ERDOĞAN DAL, IŞIL BAYSAL TURAN**
REKLAM SATIŞ KOORDİNATÖRÜ **NEYRAN ÇINAR**
REKLAM SATIŞ MÜDÜRÜ **MAYA YILMAZ, İPEK TUNALI, ŞERİFE DÖKMETAŞ**
TEKNİK MÜDÜR **AYFER KAYGUN BUKA • Tel:** 0212 336 53 61-62

REZERVASYON
HEDEF SAYFALAR REKLAM KOORDİNATÖRÜ **AYSEL ŞENER**
HEDEF SAYFALAR **TEL: 0212 336 53 70 FAKS: 0212 336 53 91**
REKLAM BÖLGELER SATIŞ MÜDÜRÜ **HÜLYA ERDOĞAN**
Tel: 0 212 336 53 72 Faks: 0 212 336 53 91

ANKARA REKLAM SATIŞ KOORDİNATÖRÜ **SEZİNUR BALIKÇIOĞLU**
REKLAM ANKARA SATIŞ MÜDÜRÜ **BELİZ BALIBEY • Tel:** 0312 207 00 72-73

ULUSLARARASI REKLAM SATIŞ TEMSİLCİLERİMİZ
ALMANYA: **Michael Neuwirth**
T. +49 89 9250 3629 michael.neuwirth@burda.com
AVUSTURYA/İSVİÇRE: **Christina Bresler**
T. +43 1 230 60 30 50 Christina.Bresler@burda.com
FRANSA/LÜKSEMBURG/BELÇİKA/HOLLANDA: **Marion Badolle-Feick**
T. +33 1 72 71 25 24 marion.badolle-feick@burda.com
İNGİLTERE/İRLANDA: **Jeannine Soeldner**
T. +44 20 3440 5832 jeannine.soeldner@burda.com
ABD/KANADA/MEKSİKA: **Salvatore Zammuto**
T. +1 212 884 48 24 salvatore.zammuto@burda.com
YUNANİSTAN/PORTEKİZ/İSPANYA
HİNDİSTAN/ASYA: **Jessica Loose**
T. +49 89 92 50 2468 jessica.loose@burda.com
İSKANDİNAV ÜLKELERİ: **Ulrik Brostrom**
T. +45 2328 9769 ubr@jbmedia.dk

YÖNETİM YERİ
Kuştepe Mah. Mecidiyeköy Yolu Cad. No: 12 Trump Towers Kule 2 Kat: 21-22/34387 Şişli-İstanbul
Tel: 0212 410 32 00 **Faks:** 0212 410 35 81 **E-posta:** istlife@doganburda.com
BASKI Bilnet Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş.
Dudullu Organize San. Bölgesi 1. Cad. No: 16 Ümraniye-İSTANBUL
Tel: 444 44 03 • Faks: 0216 365 99 07-08 • www.bilnet.net.tr
Sertifika No: 427165
DAĞITIM Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
Yayın Türü: Ulusal, süreli, iki ayda bir

FIPP üyesidir.

© İstanbul Life dergisi, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. İstanbul Life dergisinin isim ve yayın hakkı, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.'ye aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, illüstrasyon, harita ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.

DB OKUR HİZMETLERİ HATTI
0212 478 03 00/okurhizmetleri@doganburda.com
DB Abone Hizmetleri Hattı: 0212 478 03 00 • Faks: 0212 410 35 12-13
abone@doganburda.com www.doganburda.com
Her gün 09.00-22.00 saatlerinde hizmet verilmektedir.

AYRICALIKLAR DÜNYASINA HOŞ GELDİNİZ

TURKISH AIRLINES
Miles&Smiles

Hayatınızın her alanında ayrıcalıklı hissettirecek Miles&Smiles dünyası şimdi sizleri bekliyor.

milesandsmiles.com | 0850 333 0 849

içindekiler

HAZİRAN-TEMMUZ
2021

Yeşil Sayı

10 Kentin trend raporu
Yaz tadında, hareketli, renkli... Şehirden en havalı keşifler bu sayfalarda.

16 Artık İstanbul'un da bir Nobu'su var!
Dünyaca ünlü restoran Nobu, özgün atmosferi ve hizmetiyle İstanbul'da. Bu deneyimi yaşamak için adres The Ritz Carlton, Istanbul.

18 Dünyanı ilk dijital STEM+ Sanat Bienali
Yaşamın her alanında dijital dönüşüm, Bahçeşehir Koleji 3. STEM+ Sanat Bienali'nde masaya yatırılıyor.

22 Kent dedektifimiz iş başında
Botter Apartmanı'nın dış cephesine neden iskele kuruldu, Markiz Pastanesi'nde neler oluyor?

26 Kent kolektifleriyle tanışma vakti
Koca binaların arasında da doğal bir hayat sürmenin yollarını arayabiliriz. Kolektifler yardıma ve dayanışmaya hazır bizi bekliyor. Onları tanımak için rehberimize göz atın.

40 Bu projeye alkış: Tabiatımız Özel
Proje kapsamında, drone'larla atılan 2 milyon sedir ve kızılağaç tohumu toprakla buluşuyor.

34 Söz konusu iklimse hemfikiriz!
Zeynep Aksoy, 'Yeşil Sayı'mız için Bekir Ağırdır ile buluştu; İstanbulluların çevre konularına ilgisini sordu. Sonuçlar umutlu.

46 İklim aktivizmine mutfaktan başlayın
Dünya üzerinde 1 milyar kişi açlıkla boğuşuyor. Oğul Türkkan, mutfakta sıfır atık hedefini yazdı.

48 Harekete geçmek için daha neyi bekliyoruz?
Uzun yıllardır "Acil önlem almazsak gezegeni kurtarmak için geç olacak" diyerek uyarı yapan Ömer Madra ile buluştuk; veganizmi iklim krizi boyutundan dinledik.

52 Bütün veganlar Moda'da toplandık
Tramvay hattı üzerinde vegan bir semt yaratma fikri ancak Moda'dan çıkar! Restoran ve kafeleri bir yana, bir de yeni vegan kasabı olan semtte neler yaşanıyor?

54 Kültür-sanatın sürdürülebilirliği
İKSV yayımladığı 'Ekolojik Dönüşüm için Kültür ve Sanat' başlıklı raporla, iklim krizini yaratıcı sektörler bazında inceliyor. Raporda sunulan somut öneriler ufuk açıyor.

SUZUKI
Way of Life!
SWIFT
HYBRID
İYİ Kİ HİBRİT, İYİ Kİ SUZUKI
%20'yi aşan yakıt tasarrufu
Güvenli sürüş özellikleri
34 DHH 451
Suzuki Akıllı Hibrit Teknolojisi ile tanışın
#İyiKiSuzuki
Dogan
www.suzuki.com.tr
/suzukiturkiye
/suzukiturkiye
/suzuki_tr
/suzukiturkiye

içindekiler

HAZİRAN-TEMMUZ
2021

56 Veganlar da eğlenir!
Festivallerin yemek kuyruklarından; köfte ekmek yerine vişneli yaprak sarma sırasından bildiriyoruz: Veganlar da eğlenir!

58 Denizlerde köşe kapmaca
90 yeni koy ve mola noktasıyla güncellenen Mavi Yolculuk Rehberi'nin yazarı Ali Boratav ile denizlerde artan kalabalığın geleceğini konuştuk.

62 Zamansız seçki
Hasan Bülent Kahraman'ın izinde kitap, sergi ve sinema dünyasına dalıyoruz.

70 D vitaminli şarkılar
Hakan Atala'dan yazın kıpır kıpır, enerjik ritmini yakalamak için dolu dolu bir liste.

72 Ajandamız dolsa taşsa
Özlediğimiz etkinliklere bir adım daha yaklaştık, hissediyoruz! Siz yine de evden çıkmadan önce etkinliklere dair son güncellemelerini kontrol edin.

74 Fam°'ın şahane dünyası
Bir fikir alışveriş ağı, bir dayanışma ve ortaklık oluşumu fam°, illüstrasyon ve animasyon sanatçılarına dijital bir sergi ortamı ve çevrimiçi bir dükkân sunuyor.

78 Ekranlar boş kalmıyor
En yeni dizi ve filmlerin yanı sıra dünyamızın geleceğine dair eşsiz bilgiler edineceğimiz belgeseller de yaz ekranında.

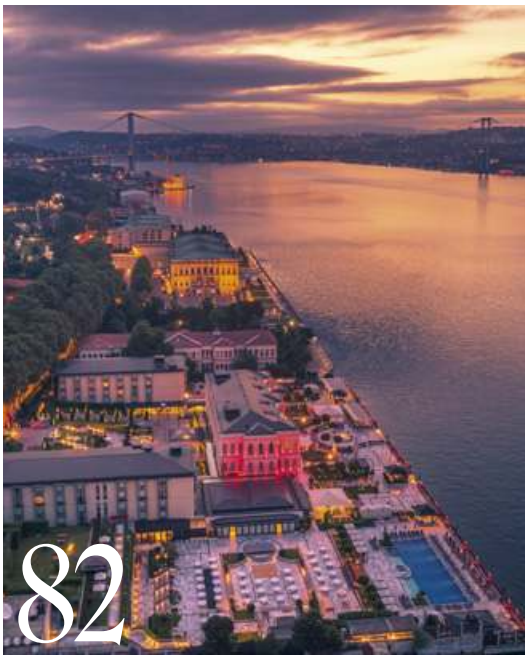
80 Tatil kitapları hazır mı?
Plajlarda, sahillerde ve parklarda açık havanın tadını çıkarırken bu kitapları yanınızdan eksik etmeyin.

Vuslat Foundation, Venedik Bienali'nde

Odağına can kulağıyla dinlemeyi koyan Vuslat Foundation, Venedik Mimarlık Bienali'nde 'Dinleyici' isimli eserle yer alıyor.

66

82

82 Saffet Emre Tonguç'tan İstanbul rotaları
İstanbul kazan siz kepçe yollara düşmeye var mısınız? Saffet Emre Tonguç'un önerileriyle şehrin tadını çıkarın.

88 Ah Gözel İstanbul
Yönetmen Zeynep Dadak, Ah Gözel İstanbul belgeseliyle 17'nci yüzyıldan günümüze şehrin yaşadığı dönüşümün izini sürüyor. Peki onun gözünden İstanbul nasıl görünüyor?

90 Enjoy canım enjoy!
Balkon bitkileri çiçek açtı, masa da balkona atıldı... Jilet Sebahat size bir sahil kasabasından değil ama barların bile henüz açılmadığı mahallesinden sesleniyor.

92 Moda'da kedi olmak
İstanbul'un kedileri bize ne anlatır? Semt kedileriyle buluşmaya başlıyoruz. İlk durağımız, kedilerin adeta kendi cumhuriyetlerini ilan ettiği Moda.

İstanbul Life
Sayı 298

Hedonist

s.16
Oyuncu Robert de Niro'nun ortağı olduğu, meşhur Nobu artık İstanbul'da. Detaylar söyleşimizde.

s. 10
Sanat, tasarım, yeni mekânlar, tadı damakta kalan lezzetler... Hepsi Trend Raporu'nda.

s.22
Markiz Pastanesi'nde neler oluyor? Gezi Parkı'nda kaç ağaç var? Kent dedektifimiz sokaklardan bildiriyor.

FOTOĞRAF: NOBU

hedonist

Ortaya karışık Trend RAPORU

Kent hayatını sanat, tasarım, mekânlar ve yeni tatlar eşliğinde güzelleştirmenin yolları bir arada... İstanbul Life editörleri seçti.

İtalya'ya en kısa yol

Yasaklar, kısıtlamalar umarız geride kalmıştır. Yine de belirsizlik ikliminden kurtulmak zor. Neyse ki çok uzaklara gitmeden, hatta belki evimizden bile çıkmadan damak yolculuğu yapmak mümkün. Misal; İtalya'yı özlediyseniz bir dönem medyada sıkça yer alan Fauna'ya başvurabilirsiniz. Restoran, Ataşehir'de en taze makarnaları servis etmeye devam ediyor. Restoranların kapalı olduğu zamanlarda paket servisiyle ve her zamanki gibi biraz sabırla şehrin en iyi makarnalarına ulaşmak mümkün.

Bir fincan Severj

Seramiğe ilgi giderek artıyor; sanatçılar çeşitleniyor. Severj Studio'nun kurucusu Zeynep Severge de 2017 yılında kurduğu atölyesinden çıkan farklı işlerle seramik severlerin radarında. Severj, kahve keyfini fincanlarıyla da zenginleştirmek isteyenler için farklı alternatifler sunuyor. Ürünleri, makinada yıkanabilir olmasıyla çok da kullanışlı.

Conrad İstanbul Bosphorus ile tatil molası

Boğaz manzarası ve açık havuz, İstanbul'da tatil atmosferi yaratacak en temel iki element. Conrad İstanbul Bosphorus ikisini birden misafirleriyle buluşturuyor. Elbette mevcut şartlar göz ardı edilmeden. Sosyal mesafe kurallarına ve yüksek hijyen standartlarına dikkat edilen bir ortamda, sıcak İstanbul yazını keyifli hale getirmek istiyorsanız adresiniz belli.

Çiçek açan düzenleyiciler

İstanbul merkezli Fonfique yaz neşesini yeni desenlerine yansıtıyor. Yolculuk hayalleri için pasaport kılıfı ya da çanta içini biraz daha sakinleştirmek için düzenleyici olarak kullanabileceğiniz bir ürünle sade kombinlerinizi çiçeklendirebilirsiniz.

MOOV

YALNIZCA GİDECEĞİNİZİ DEĞİL, GELECEĞİNİZİ DE DÜŞÜNÜN.

Yola MOOV'la devam edenler:

- Trafiğe çıkan araç sayısını azalttıkları için, yılda yaklaşık **6.000 tonluk** CO2 salınımına engel olur.
- Optimum yıkama yöntemleriyle yılda **9.000 tona** yakın su tasarrufu sağlar.
- Valeyle gönderilen sözleşme yerine dijital imza kullanır. Böylece yılda yaklaşık **3 milyon adet** A4 kağıt ve **8.000 litreye** yakın yakıt tasarrrufu sağlar.

İNDİR · KULLAN · BIRAK

App Store'dan İNDİRİN · Google Play DEN ALIN · AppGallery'de KEŞFEDİN

Anadolu Grubu

Kadına şiddete karşı sanatsal yakarış

Seramik sanatçısı Seçil Nebioğlu, kadına şiddete ve kadın cinayetlerine, sanatın sesiyle yakardığı projesi için atölyesini tüm sanatçıların ve gönüllülerin katılımına açtı. Dayanışmayla ortak emek ve sorumluluk projesine dönüştü. Sanatçının seramikten üretimini başlattığı çeşit çeşit masklar ve kuru dallara asılı seramikten elbiseler, yitirilen kadınların 'yokluğunu', 'boşluğu' ifade ederek, ağıt niteliği taşıyor. "'Amacım, sanatın etkisiyle ve yapıcılığıyla farkındalık oluşturmak; umutsuzluğu umuda, sessizliği çığlığa dönüştürmek, isteyen herkesin kendisini ifade etmesini sağlamak" diyen sanatçı, İstanbul dışından katılmak isteyenlerle 'Uzaktakiler' grubunu kurdu. Eserlerin önce Haziran ayında İstanbul'da, daha sonra farklı ülkelerde sergilenmesi planlanıyor.

Kendi çiçek aranjmanınızı yapın

Taze çiçekleri sevip, hazır aranjmanlardan istediği zevki alamayanlar için LİM Flowers çok keyifli bir seçenek sunuyor. Belli aralıklarla ya da tek seferlik çiçek siparişiyle mevsimin en çekici güzellikleri bir kutu içinde kapınıza teslim ediliyor. Onları nasıl sergileyeceğiniz tamamen size kalmış. Sanki bahçenizden taze çiçek toplayıp eve getirmişsiniz gibi...

Gelenekselden çağdaşa: Cemal Candle

"Yanlış mı yazılmış 'camel' mi acaba" diye düşünüyorsanız; hayır, tam da okuduğunuz gibi. Bu mumların adı Cemal. Elbette bir hikâyesi var. 1958 yazında, İstanbul'da dünyaya gelen Cemal bebeğin babası Şaban Kula'nın Kağıthane'de tutkal fabrikası vardır. Fabrikanın ek binasında mum üretmeye başlayan Şaban Kula, kurmayı planladığı bu şirkete o yaz doğan oğlunun adını verir. Ancak aile içindeki sağlık sorunları nedeniyle bu hayal tamamına eremez. İşte o hayali, 50 yıl sonra Şaban Kula'nın torunları Gözde Temurci ve Barkın Kula gerçeğe dönüştürdü. Marka, mum serisini sürekli genişletiyor. Ürünlere bir de kokulu küpler eklendi ki bu, mum yakmayı tercih etmeyenler için çok iyi alternatif.

İstanbul'dan Londra'ya Kaan Saatçi

Genç yaşına rağmen eserleriyle uluslararası pek çok yarışmadan ödülle dönen İstanbul temelli genç sanatçı Kaan Saatçi, bu kez de Londra Delphian Gallery'nin açık çağrısı sonucu seçilen 42 isimden biri oldu. Saatçi'nin dijital çizimi, Londra'da Unit 1 Gallery Workshop'ta 3-14 Ağustos tarihleri arasında sergilenecek. Sanatçıyı, @kaansaatci_art Instagram hesabından keşfedebilirsiniz.

İskandinav ve bohem Tags Design

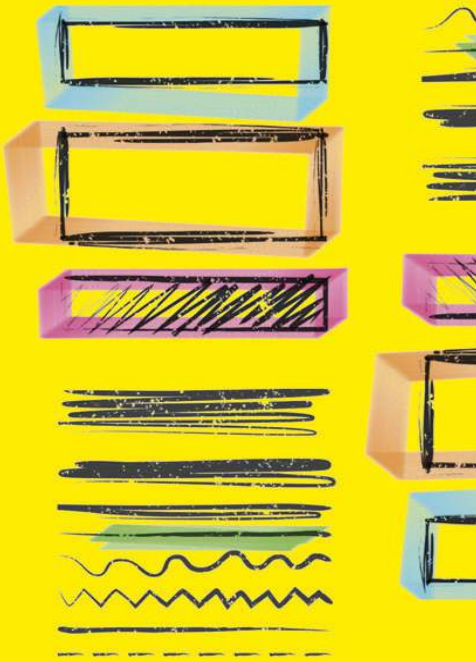
İç mimarlar Gülce Sertsu ve Sinan Taviloğlu'nun kurduğu stüdyo, artan ürün seçkisiyle bu sezon da iddialı. Özellikle, özgün aydınlatma fikirleri peşinde koşuyorsanız göz atmanızda yarar var.

STABILO®

Tüm zamanların klasiği
STABILO BOSS ORIGINAL
50 yıldır hayatımıza renk katıyor.

Dudullu OSB Mah. 2. Cad. No: 5 34776 Ümraniye/İstanbul
www.umurkirtasiye.com.tr
müşteri danışma hattı
444 49 94

Türkiye Distribütörü
umur

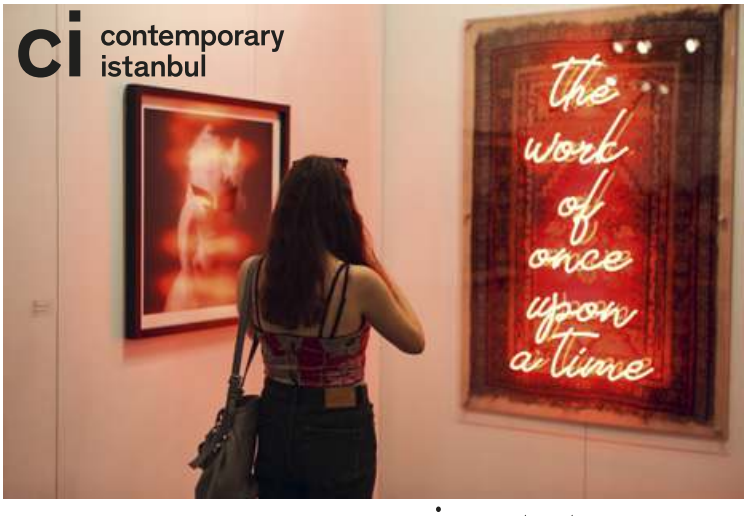
Modern sedir ve minderler

Minderler, evde rahat köşe yaratmak ya da açık havada konforlu zaman geçirmek için her zaman pratik ve şık bir alternatif sunar. Hayran sayısı giderek artan İstanbul merkezli Seih markası da, minder ve yastık geleneğini günümüz ihtiyaçlarına ve kumaşlarına göre yeni tekniklerle hayatımıza katıyor.

Artistik reçeller

Paris'in ünlü makaroncusu Pierre Herme lezzetleri İstanbul'dan ulaşılabilir değil. Lakin imza lezzeti 'Ispahan'dan yola çıkılarak hazırlanan leziz bir reçelle İstanbul'da bir yaz gününe başlamak mümkün. Butterplatz İstanbul'un Ispahan reçeli Ahududu, liçi ve gülle yapılıyor. Bir kavanoz lezzet, tahmininizden hızlı bitiyor.

Contemporary İstanbul

Geçen sonbaharda pandemi nedeniyle dijital düzenlenen Contemporary İstanbul 15'inci edisyonunu bu kez sadece Türkiye'nin önde gelen çağdaş sanat galerileriyle hayata geçiriyor. Fuar, 3-6 Haziran tarihlerinde Genel Ziyaretçi programı ile Lütfi Kırdar Rumeli Salonları'nda sanatseverlere açık olacak.

Pofuduk bir çanta

Lar Studio'nun çok satan çantaları eğlenceli baskılarıyla çok hareketli. Kısa seyahatler ya da uzun bir şehir gününde yanınızda taşımak istedikleriniz için ideal. Makinada yıkanabilir olması büyük avantaj.

Objelerle eve gelen sanat

Artizanlığı ön plana çıkaran İstanbul alanları çoğaldıkça, şehrin yetenekli sanatçılarını eve dahil etme fırsatları da kendini gösteriyor. NAYA Studio, seramik ve mum ağırlıklı minimalist ve yüksek kaliteli bir seçki sunuyor. Seramik sanatçısı Kadir Ertürk'ün tasarımları yok satanlardan.

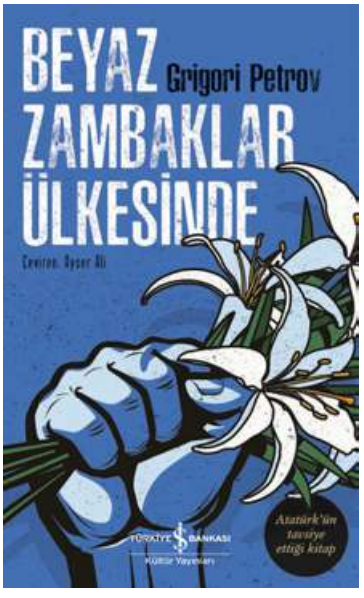

Az ve öz seramik

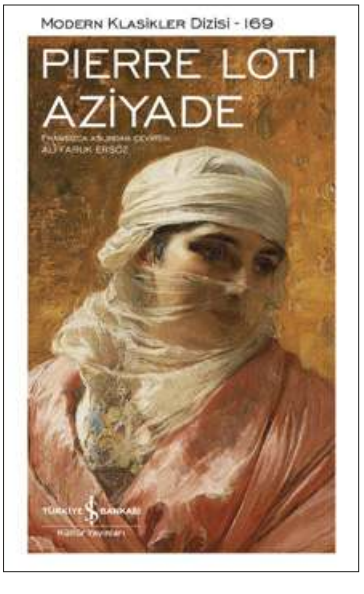
İstanbul'un belki de ilk popüler seramik ürünlerinden Touline Ceramics bu sezon nötr tonlarına biraz renk kattı. "Az daha çoktur" mottosunun izinde, sakin, şık, rafine yaz sofralarında buluşalım.

İş Bankası Kültür Yayınları'ndan bir seçki

Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları üç klasik eseri yeniden okuyucuyla buluştururken yeni bir eserin de ilk Türkçe baskısını edebiyat dünyasına sunuyor.

Yayımlandığı dönemde Balkanlarda olduğu kadar genç Türkiye'de de büyük bir ilgiyle karşılanan, Rus edebiyatının önemli isimlerinden **Grigori Petrov**'un 20. yüzyılda Finlandiya'nın Rusya'ya karşı verdiği bağımsızlık mücadelesini anlattığı **Beyaz Zambaklar Ülkesinde**, Atatürk'ün önerdiği bir eser olarak da dikkat çekiyor. Türkçeye ilk kez 1928 yılında Bulgarcadan çevrilen kitapta uzun yıllar ulus kimliğine sahip olamamış, işgaller, toplumsal eşitsizlikler, yoksullukla boğuşmuş küçücük bir ülkenin her yönden kalkınmasının hikâyesi büyük bir hayranlık ve sevgiyle anlatılıyor. **Dünya Edebiyatı** eserleri arasında yeniden yayımlanan kitap yüksek okuryazarlık oranından halk refahına diğer uluslara örnek olan Finlandiya'nın kuruluş hikâyesiyle, bir bataklıkta açan beyaz zambakların hem gerçek hem de sembolik yansımalarıyla, günümüze de ilham vermeye devam ediyor.

Fransız deniz subayı Julien Viaud yani bilinen adıyla **Pierre Loti**, yayımlanan ilk romanı **Aziyade**'de masal gibi bir şehirde masalsı bir aşkı anlatıyor. Bir İngiliz savaş gemisiyle 1876'da Selanik limanına gelen roman kahramanı aracılığıyla yazar, kendi yaşam öyküsü ile kurmaca arasında köprüler kurarak Osmanlı dünyasına kendini adayışını betimliyor. Bir aşk hikâyesi üzerinden Kozmopolit Osmanlı toplumunun kılcal damarlarına kadar tanıklık eden eserin arka fonunda 1876-77 yıllarında Doğu Sorunu, Tersane Konferansı, anayasa devrimi, Osmanlı-Rus Savaşı'nı kapsayan yoğun siyasal atmosfer yer alıyor. Eser, **Modern Klasikler Dizisi** kapsamında edebiyatseverlere ulaşıyor.

Türk Edebiyatı Klasikleri arasında yer alan **Saffet Nezihi**'nin ünlü eseri Zavallı Necdet eğitimli, yakışıklı ve çapkınlığıyla ünlü genç Necdet Feridun'un hikâyesini anlatıyor. Yazarın ustalıkla kurguladığı kitapta hikâyenin kahramanı Necdet Feridun'un hiç beklemediği bir zamanda karşısına çıkan Meliha'ya duyduğu aşk ölümsüzleşiyor. Farklı kuşaklardan okuyucuları birleştiren kitap edebiyatımızda ilk popüler roman örneklerinden biri olarak da ilgi görüyor.

Emanuele Coccia'nın 2017 yılında İtalyanca yayımlanan **Bitkilerin Yaşamı – Bir Karışım Metafiziği** isimli kitabı, İş Sanat Kültür Yayınları'nın **İnceleme Araştırma Dizisi** kapsamında ilk Türkçe baskısıyla karşımızda. Yayımlandıktan sonra hızla birçok dile çevrilen, ödüle layık görülen kitapta yazar, dünyayı anlamak için merkeze bitkileri koyuyor; yaprakların, köklerin ve çiçeklerin bakış açısına yerleşiyor, onların anlattıklarını dinliyor. Şiirsel diliyle felsefe ve bilimden beslenerek hayat bulan eser insanı ayrıcalıklı konumunu sorgulamaya çağırıyor.

hedonist

AYŞEGÜL SAVUR ÖZGEN

İstanbul'a hoşgeldin **Nobu**!

Dünya şöhretlerinin vazgeçilmezi olan, atmosferi ve hizmetiyle Nobu yeniden Türkiye'de. Adres bu kez The Ritz Carlton, İstanbul. Nobu Uluslararası Operasyon Direktörü Steven Lam ile pandemi döneminde aldıkları bu kararı ve ziyaretçileri nasıl bir deneyim beklediğini konuştuk.

Türkiye'ye tekrar hoş geldiniz. Nobu bir Bodrum deneyimi yaşadı, şimdi ise İstanbul'dasınız. Karar nasıl çıktı ortaya?
İstanbul; kültürü, mimarisi ve mutfağının zenginliği açısından çok heyecan verici ve davetkâr bir şehir. Bir süredir doğru işbirliği ve doğru yerin ortaya çıkmasını bekliyorduk. Bunu yakalayınca da hemen değerlendirdik ve işte buradayız.

Kararınız bu dönem için hayli cesur bir adım sayılabilir. Riskli dönemleri fırsat olarak mı görüyorsunuz?
Bu süreçte yatırım yapmak, ortağımız Süzer Holding tarafından verilen bir karardı. Salgının getirdiği değişimi izleyerek, normalin 'yeni' formuna uygun çözümler üreterek ilerlediler. Belirsizlik ortamında endişeler olsa da, aslında bu süreci daha büyük bir fırsat olarak görüyoruz. İstanbul'da yatırımcı Süzer Grup Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Baran Süzer ile çalışma fırsatım olunca anladım ki; Nobu İstanbul kendisi için işin yanı sıra, mükemmel ve heyecan verici bir markayı İstanbul'a getirme vizyonuyla ilgili.

Peru lezzetleriyle harmanlanmış Japon menşeli menüleriniz meşhur. Nobu İstanbul'da, imza yemeklerinize Türk dokunuşu katacak mısınız?
Nobu'nun dünya genelinde yer aldığı her restoran; konsept, servis, yemek bakımından neredeyse birbirinin aynı olarak kurgulanıyor. Bulunduğumuz her farklı coğrafyada mümkün olduğunca o bölgenin yerel ürünlerini kullanmaya çalışıyoruz. Açılış kararından sonra şefler o bölgenin yerel pazarlarına gidip, yerel malzemeleri yemeklerde nasıl kullanabileceklerine bakıyor. Yeni lezzetler keşfetmek için minimum altı aylık bir hazırlık sürecinden geçiyorlar. Buradaki öncelikli amacımız, New York'taki Nobu'da yediğiniz lezzetin aynısını İstanbul'da da yemenizdir. İşimizin en zor yönünün de bu olduğunu söyleyebilirim; her yerde aynı yemeği çıkarabilmek... Bu da sistemli bir ön çalışmayı gerektiriyor. Şeflerimiz hangi yerel balıkları, etleri, ürettikleri ve benzersiz malzemeleri kullanabileceklerini görmek için her zaman çok heyecanlanırlar. İstanbul'a özel yemekler düşünüyoruz. Ancak açıldıktan sonra ne olacağını öğrenmeniz gerekecek.

Nobu Uluslararası Operasyon Direktörü Steven Lam

Nobu İstanbul ziyaretçilerine ne vaat ediyor?
Güzel bir ortamda iyi yemek ve iyi bir hizmet Nobu'nun felsefesidir. Bu özenin yanı sıra servis ve atmosfer de bütün Nobu restoranlarının deneyiminde önemli bir rol oynar. Dünyanın dört bir yanında müdavimlerimiz bulunuyor ve bir şehre gittiklerinde oradaki Nobu'da bu deneyimi yaşamak istiyorlar. Sadece yemeği değil; hizmeti, kitleyi ve aslında tüm Nobu deneyimlerini yaşamayı bekliyorlar. Misafirlerimiz İstanbul'da olağanüstü Japon mutfağının tadını muhteşem manzara ve ambiyansla çıkaracak. Birçok özel lezzetin yanı sıra en iyi sake ve kokteylleri de deneyimleme fırsatları olacak.

Bodrum'da veya Ege'nin başka bir yerinde de yeni bir Nobu açmayı planlıyor musunuz?
Türkiye'nin turizm potansiyeli oldukça güçlü. Lokasyon olarak Türkiye'ye inancımız tam. Bodrum'u çok seviyoruz, neden olmasın?

Pandemiyi göz önünde bulundurduğunuzda, yeme-içme dünyasının geleceğini nasıl görüyorsunuz?
Bu süreci düşündüğümüzden daha hızlı atlatacağımıza inanıyorum. Farklı ülkelerin alışkanlıklarına bağlı olarak, masaların yerleştirilme biçiminde farklılık olabilir. Bu çok karmaşık bir durum ve herhangi bir varsayımda bulunmak istemem. Ancak konuğumuzun ve personelimizin güvenliğini, sağlığını ve refahını garanti altına almak için tüm ülkelerin uyguladığı sağlık kurallarına uyacağımızı biliyorum.

Tüm coğrafyalar için **5 yıldızlı** maksimum güneş koruması

UVA UVA UVB

PA++++

GÜNEŞE KARŞI TAKIM OYUNU!

Dermoskin Be Bright PIGMENTYL SPF 50+ Cream'in lekeli ve lekeye yatkın ciltler için geliştirilen formülasyonu, antioksidanların sinerjisinden gücünü alır ve güneşin zararlı etkilerine karşı etkili biyolojik koruma sağlar.

Be Bright **Pigmentyl SPF 50+**
Sun Protection Cream

» Tranexamic Acid
» Niacinamide
» Vitamin C
» Vitamin E

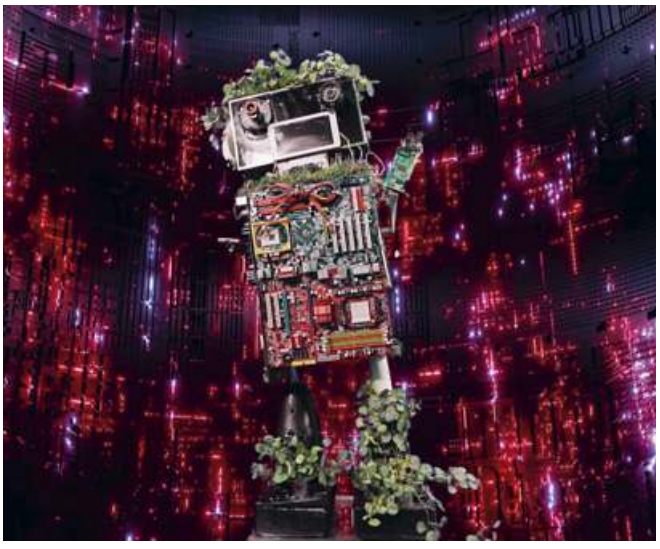

E
SADECE ECZANELERDE

dermoskin® Dermatological Solutions | be bright

www.dermoskin.com.tr/bebright
/ Dermoskin.Turkiye

Bahçeşehir Koleji Genel Müdürü Özlem Dağ

Dünyanın ilk dijital STEM+ Sanat Bienali başladı

Covid-19 pandemisi nedeniyle yaşamın her alanında yaşanan dönüşüm, Bahçeşehir Koleji 3. STEM+ Sanat Bienali'nde 'Dijital Dönüşüm ve Yaşam' başlığıyla mercek altına alınıyor. Küratörlüğünü Doç. Dr. Ebru Yetişkin'in yaptığı bienalde yer alan 21 eser 'Siborglaşma', 'Yaşam Sanatı' ve 'İleri Dönüşüm' olarak üç tema altında Stemsanatbienali.com adresinde sergileniyor.

Bahçeşehir Koleji tarafından 2017 yılından bu yana gerçekleştirilen STEM+ Sanat Bienali, bu yıl üçüncüsünü izleyicisiyle buluşuyor. 19 Haziran'a kadar dijital platformda gerçekleşecek bienalin konusu 'Dijital Dönüşüm ve Yaşam'. Pandemi nedeniyle yaşamın her alanında yaşanan dönüşümü masaya yatıran lise öğrencilerinin eserlerine ilişkin yaptıkları röportajlar da bienal kapsamında yer alıyor. Bienalin en önemli özelliği ise dünyada tüm süreçleri dijital olarak yürütülen ilk STEM+ Sanat Bienali olması.

Doç. Dr. Ebru Yetişkin

Sanatçılar arasında yer alan Candaş Şişman, Ayşe Gül Süter, Pınar Akkurt, Bager Akbay ve Dr. Kürşad Özdemir de kendi çalışmaları üzerinden bienal özelinde röportajlar yaptılar. Küratörlüğünü Doç. Dr. Ebru Yetişkin'in yaptığı bienalde yer alan 21 eser: 'Siborglaşma', 'Yaşam Sanatı' ve 'İleri Dönüşüm' olarak üç tema altında sergileniyor.

Bu yıl pandeminin getirdiği zorluklar nedeniyle eğitimin de büyük oranda dijital platformlardan gerçekleştiği düşünülünce; Bahçeşehir Koleji Genel Müdürü Özlem Dağ'ın "Bienalin öğrencilerin psikolojisi, dijital dönüşümün yaşamdaki yansımalarına bakışı ve geleceğe dair tasarıları açısından söyleyecek pek çok sözü var" cümleleri bienalin temasını da özetliyor.

SANAT YOLUYLA GELECEK ALGISI

Türkiye'nin dört bir yanındaki kampüslerinden lise öğrencilerinin, dijital dönüşüm ve yaşama dair algılarını sanat yoluyla ifade ettiği eserleri paylaşan bienal, yaşamın her alanında dijitalleşmenin etkisiyle bu dönemde daha da anlam kazanıyor. Ayrıca gençlerin gelecek algısını anlamak açısından da kıymetleniyor.

Bienal, bu yıl ilk kez bağımsız bir küratör ile, İstanbul Teknik Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Ebru Yetişkin ile gerçekleşti. "Yaşamı sürdürmenin en büyük değer olduğunu bir kez daha kavradığımız bu dönemde dijital dönüşümün gündelik hayatımıza nasıl katkıda bulunduğunu araştırdık" diyen Yetişkin bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik disiplinlerinden ilham aldıklarını söylüyor. Gerçekleştirdikleri atölyelerde elektronik atıkları eser üretimi için yeniden kullanarak değerlendirmeyi, bugünün tekno-bilimsel gelişmelerini göz önünde bulundurarak geleceği hayal etmeyi ve yaşanan her anı bir sanat eseri olarak nasıl yaratabileceklerini keşfetmişler. Değişen toplumsal yaşama ve gelecek tasarımına yön verecek duygu ve düşünceleri pekiştirmeyi amaçlayan bienal, 19 Haziran'a kadar www.stemsanatbienali.com adresinden izlenebilir. Bu dönüşüme siz de davetlisiniz.

HAYALLERİNİZ YOLA ÇIKMAYA HAZIRSA

TURMOBİL®

Her Yolculukta Yanınızda

Lagoon 46 ve **Lagoon 40** Katamaranlar ile yaza damgasını vuracak
benzersiz bir tatile yelken açmaya hazır mısınız?

444 0 862 | turmobil.com

TURMOBİL® SAILING
BAREBOAT & CREWED YACHT CHARTERS

Tefal'den atıksız yaşama destek

Tefal'in Masterseal yemek kapları ile yemeklerinizi her daim taze kalacak şekilde saklayabilir, Travel Mug'ları ile gıda atıklarınızı kolayca azaltabilirsiniz.

Tefal, gündelik hayata uygun doğa dostu çözümler sunuyor.

Masterseal yemek kapları ile tazeliği korumak mümkün.

Temel yaşam alanımızı sağlayan çevremizi korumayı, diğer alanlarda da gelişim sürecimizi devam ettirebilmemiz için mutlak bir zorunluluk olarak görüyoruz. 20'nci yüzyılın ortalarına kadar insanoğlu geleceği etkileyen çevre sorunlarının bilincinde dahi değildi. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte doğaya müdahalesi artmıştı. Ne var ki üzerinde hakimiyet sağladığını düşündüğü süreçte, çevrenin olumsuz tepkisiyle karşı karşıya kaldı. Gündelik hayatta daha yaygın biçimde hissedilmeye başlayan çevre sorunlarıyla birlikte doğayı koruma bilinci de ortaya çıktı. Bu sorunların çözüme ulaştırılması aşamasında sürdürülebilirlik kavramı daha da fazla önem kazandı.

ÇEVREYİ KORUMAYI VE İSRAFLA MÜCADELEYİ ÖNEMSİYORUZ

Tefal olarak, kendi üzerimize düşen sorumluluğun da farkındayız. Çünkü çevreyi korumayı ve israfla mücadeleyi önemsiyoruz. Bunun için tüm kullanıcılarımıza Avrupa genelinde satın alınan Tefal markalı elektrikli ürünleri tamir etmek için 10 yıl boyunca yedek parça bulunduracağımıza dair söz veriyoruz! Bu şekilde alınan elektrikli ürünlerin daha uzun ömürlü olmasına katkı sağlıyoruz. Diğer yandan ürün gamımızda yer alan Masterseal yemek kapları ve Travel Mug'ları ile de kullanıcılarımızın sürdürülebilir bir yaşam devam ettirebilmesine yardımcı oluyoruz. Tefal'in Masterseal yemek kapları ile yemeklerinizi her daim taze kalacak şekilde saklayabilir, Travel Mug'ları ile gıda atıklarınızı kolayca azaltabilirsiniz.

Travel Mug ile kahveniz hep taze ve yanınızda...

BU BİR İLANDIR

Tefal

Dünyamıza bir iyilik yapmanın sayısız yolu var.

Biz '**Sıfır Atık**' prensibini uygulamayı seçiyor
MasterSeal saklama kaplarımız ve **Travel Mug**'larımız ile sizleri
israfı azaltmaya davet ediyoruz.

Gelin, doğaya saygımızı hep birlikte gösterelim!

TefalTurkiye

tefal.com.tr

kent dedektifi

GÜLER
EMEKTAR

Ayasofya

“Leylaklar açmış, gördün mü?”

“Daha haziran var, temmuz var” umuduna sıkı sıkı tutunarak geçen günlerin içinden bir İstanbul özeti... Uzaktan baksak da, kenardan yürüsek de, kısıtlı yaşasak da bu şehir bildiğimiz gibi: Şaşırtmayı hiç bırakmıyor.

Açık havada oturup bir şeyler yiyebiliyor muyuz? Kademeli kapanma... Parklar, sahil kenarları yürüyüş? Kademeli kapanma... Acele et, mekândan ayrılma vakti... Kademeli kapanma... Mesai bitimi eve mi, ihtiyaçlara mı yetişiyoruz şimdi? Kademeli kapanma... Yine mi hafta sonu yasaklıyız? Tam kapanma... Hah, mor salkımlar, erguvanlar açmıştır, iyi mi?

Sanıyorum çoğumuzun nisan ve mayıs ayları kademeli kapanmayla tam kapanmanın sınırlarını böyle anlamaya çalışarak ve İstanbul’u özleyerek geçti. Allah’tan turistler bizim yerimize bol bol gezdi de bu zamanların, şehrin en güzel dönemleri olduğunu onların yorumlarıyla da teyit ettik.

- Evet, Sultanahmet’i keşfetmek, böyle sakin, böyle çiçekler kuşlar birbiriyle yarışıyorken çok güzel, haklısınız.
- Evet Boğaziçi gerçekten eşsiz; biz de çok seviyoruz.
- Aaa, demek Adalar’dan hiç ayrılmak istemediniz?
- Ah Beyoğlu! Beyoğlu’nun ruhu var evet, bilmez miyiz?

İtiraf ediyorum: Haberleri, sokak röportajlarını izlerken turistlerle kendi

Hasanpaşa Gazhanesi

kendime diyaloga girmiş, sevdiğim köşelere el sallamış olabilirim. Yılın ilk mor salkımını, ilk erguvanını, yasaklara takılmadan mahallede ilerlemeye çalışırken gördüğümde ise neredeyse onlara sarılacaktım ve fakat ceza yememek için sarılmadım. Bu vesileyle dedektifliğimin, ağaçlar karşısında sınıfta kaldığını da fark etmiş oldum. Sen Beşiktaş - Vişnezade’deki 134 yıllık erguvanın, şehrin en yaşlılarından biri olduğunu bil ama kendi mahallende erguvanla karşılaşınca şaşır? Olur mu öyle, olmaz tabii; dersimi aldım.

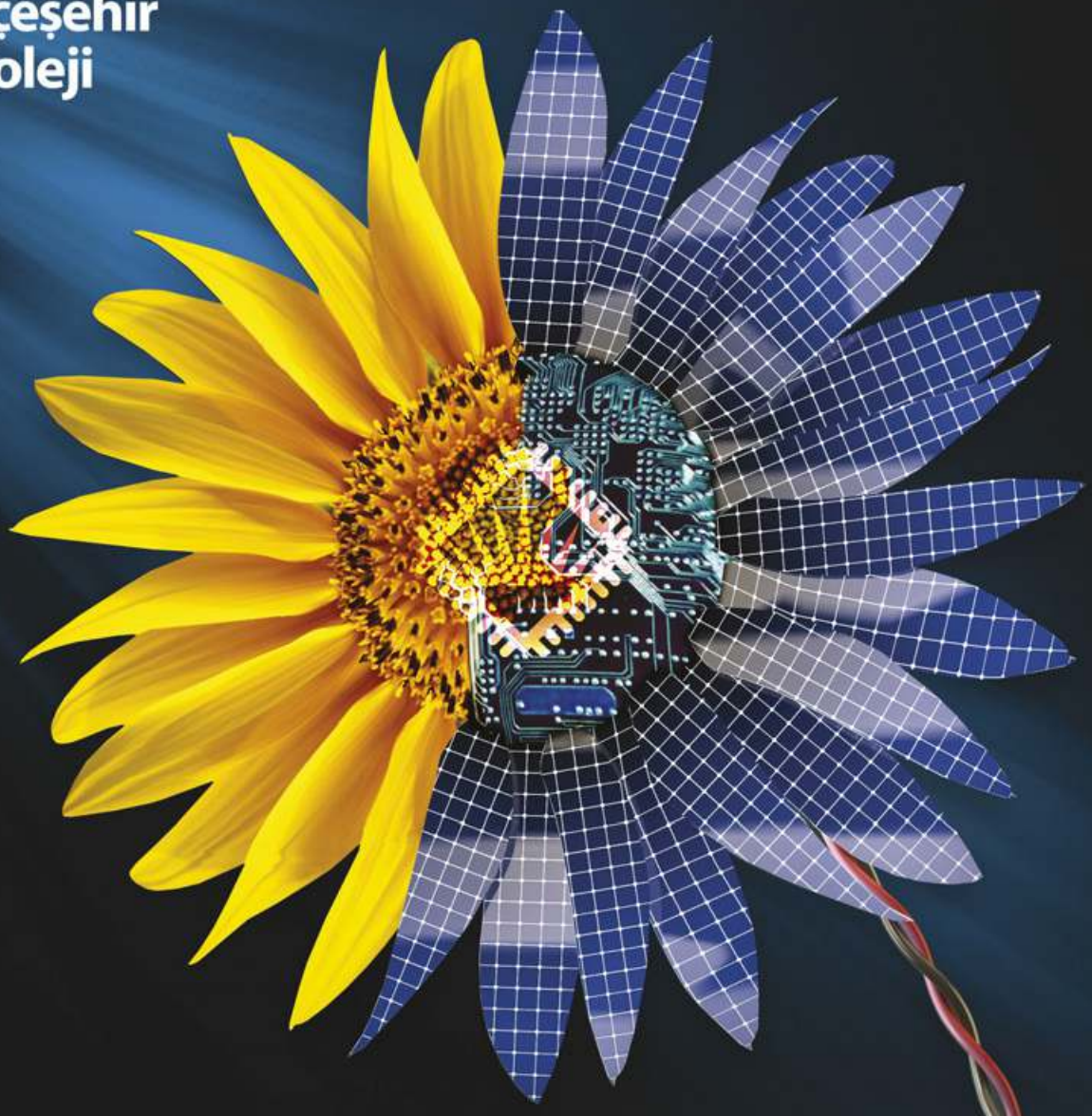
Bahsi geçmişken, Vişnezade’deki erguvan ağacının, geçtiğimiz günlerde kesilmekten son anda kurtulduğunu hatırlatıp, ağaçlarına sahip çıkan mahalle halkına teşekkürlerimizi sunalım! Bir teşekkür de Gazhane Çevre Gönüllüleri’ne gitsin. Sayelerinde İstanbul’un en önemli endüstriyel miras alanlarından Hasanpaşa Gazhanesi, yıkımdan kurtuldu. 25 yıllık mücadelenin ardından İklim Müzesi ve Kültür Merkezi’ne dönüşen Gazhane, bundan böyle kamuya ait bir mekân olarak bizi ağırlayacak.

GEZİ’NİN AĞAÇLARI

“Turistlerdi, erguvanlardı, Gazhane’ydi” derken az kalsın Gezi Parkı’nı unutacaktım. Sahi, aramızda hangi ağaçların, kaç yıldır Gezi’de olduğunu bilenler var mı? Eskiden benim için çoğu çınardı, çamdı, atkestanesiydi. Şimdi biliyorum ki aralarında çitlembik, huş ağacı, leylandi, alev ağacı, gülibrişim, ıhlamur, sedir, taflan, akasya, meşe, porsuk, manolya, akçaağaç, dişbudak, defnenin de olduğu 60’a yakın tür, bin 500’e yakın ağaç arkadaşımız bulunuyor Gezi’de. İyi ki saymaya gelmişim!

Bahçeşehir Koleji

19 MAYIS - 19 HAZİRAN 2021
stemsanatbienali.com

3. STEM+ Sanat Bienali

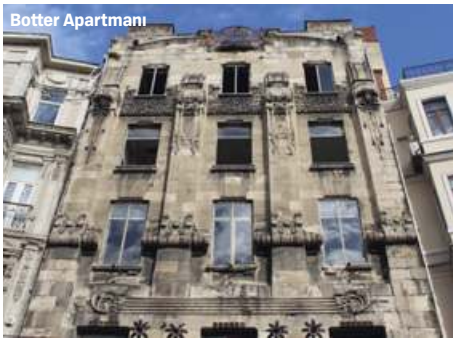
Dijital Dönüşüm ve Yaşam

Kürasyon: Doç. Dr. EBRU YETİŞKİN

İstiklal Caddesi

Kadıköy

Botter Apartmanı duvarlarındaki Apoyevmatini Gazetesi, Mart 1938 tarihli. Atatürk'lü yıllar...

Botter Apartmanı

Tabii bu bilgilerle eş zamanlı olarak parkın geçen Mart ayında 'Sultan Beyazıt Han Veli Hazretleri Vakfı'na devredildiğini de hatırlatalım. Bence kendisi dünyanın en şanslı vakıflarından biri; Pera Palas Oteli, Vefa Lisesi, Sait Halim Paşa Yalısı, Gezi Parkı benim olsa, ben de kendimi çok şanslı hissederdim, belki bir tek 'Kule-i Zemin Vakfı'nı kıskanırdım, çünkü Galata Kulesi de ona aitmiş. Çıkan haberlere göre Türkiye geneline bin 14 taşınmaz, mazbut vakıflara devredilmiş, bunlardan 76'sı ise İstanbul'daymış. Listede neler var, neler...

MARKİZ PASTANESİ'NDE NE OLUYOR?

Akıbetini merakla beklediğimiz Bulgur Palas'ın ise artık İstanbullulara ait olduğunu söyleyebiliriz. Tarihi yapıyı İstanbul Büyükşehir Belediyesi satın aldı, şimdi bir kültür sanat alanına dönüşme yolunda. Yani Bulgur Palas'ı kurtarmak için aramızda para toplamaya gerek kalmadı. İyi de oldu hani; bakarsınız cepte kalan parayı önümüzdeki günlerde birbirimize 'askıda aşı' ısmarlamak için harcarız.

Gezi'ye kadar gelmişken Taksim Meydan'dan Tünel'e uzanıp İstiklal Caddesi'ne de göz atmalı. Krepen'deki İmroz Meyhanesi'nin kapandığını duymuştuk. Yerine açılan mekânı, gözlerimle göreyim istedim. İstanbul'un son Rum meyhanelerinden biriydi İmroz, sahibi Yorgo Okumuş'u 2015 yılında kaybetmiştik. Şimdi Nevizade'deki köşesinde rengarenk, ışıl ışıl, 'haydi eller havaya' diyen bir Wom Live var, hemen yanında da Aslanım Karaoke! Tek bir iz kalmamış İmroz'dan, hatırası bizimdir tabii.

Ne zamandır kilitli olan kıymetlimiz Botter Apartmanı'nın cephesine iskele kuruldu.

Neyse ki Tünel civarında yüzüm biraz güldü: Bir baktım ki senelerdir kapısındaki asma kilitle kapalı duran Markiz Pastanesi'nde bir şeyler oluyor. Öğrendiğimize göre İBB Kültür Varlıkları Daire Başkanlığı'na bağlı 'ibbmiras' ekibi, pastanenin bulunduğu Şark Aynalı Pasajı'nın cephe restorasyonuna başlamış. Yine ne zamandır kilitli olan kıymetlimiz Botter Apartmanı'nın cephesine de iskele kuruldu. Bildiğiniz gibi Botter Apartmanı, İstanbul'un en önemli Art Nouveau yapılarından biri, Markiz ise Pera günlerinin emaneti; ikisi de İstanbul'un derin hafızası demek. Her ikisi adına güzel hayallere kapılmak için iyi bir gelişme var elimizde, "Darısı Sirkeci'deki Vlora Han'ın başına" diyorum.

Benim için sürprizin sürprizi ise Botter Apartmanı'nın yıkık duvarlarındaki bir gazete parçası oldu. Halil Kendir'in, Instagram hesabında yayınladığı fotoğraftaki gazete, 1938 tarihli bir Rum gazetesiydi. Görür görmez tanıdım! 96 yılı geride bırakan Apoyevmatini Gazetesi... Aslında hâlâ yayımlanıyor. Eskiden Suriye Pasajı'ndaydılar, 2014'te yerlerinden ayrılmak zorunda kalınca, gazete evden çıkarılır oldu. Sürekliliği korumanın bu kadar zor olduğu bir şehirde 96 yıldır çıkan ve şehrin kalan son Rumlarına sessiz sedasız ulaşmaya devam eden 'Apoyevmatini'yi, yeniden Beyoğlu'nda görmek de ilave bir İstanbul hayali olsun. Ne diyorduk, "Olur mu olur!"

Ekolojist

s. 26
Kent kolektifleri rehberimiz, küçük çabalarla büyük değişim yaratmak isteyenlere göre.

s. 58
Ali Boratav'la denizlerin geleceğini konuştuk.

s. 33
A'dan Z'ye sürdürülebilirlik sözlüğü.

s. 56
Festivaller de dönüşüyor. Vegan eğlence mümkün!

s. 34
Bekir Ağırdır söyleşisi: İstanbulluları birleştiren umut iklimi.

s. 40
Drone'larla tohum atılan 'Tabiatımız Özel' projesi ilhamını kuşlardan alıyor.

s. 54
Kültür-sanat dünyasının küresel iklim krizinde nasıl bir rolü olabilir?

s. 42
Borusan Vakfı ile sanatta sürdürülebilirlik üzerine...

s. 52
Vegan kasap olur mu? Moda'da kasaptan, restoranlara et yemeyenler uygun seçenek çok.

s. 46
Oğul Türkkan bir sivil eylem olarak mutfakta israfı önlemeyi yazdı.

s. 48
Ömer Madra veganizmi iklim krizi bağlamında değerlendirdi.

SELİN ÖZAVCI
TOKÇABALABAN

ekolojist

KENT KOLEKTİFLERİYLE TANIŞIN

Betonların ortasında doğal hayatı başlatmak düşündüğünüz kadar zor değil. Balkonda sebze yetiştirebilir, mutfak atıklarını kompostla geri dönüştürebilirsiniz. Zehirsiz ve özenle seçilmiş organik gıdalara kolayca ulaşmak da mümkün. Eğitim, uygulama, danışmanlık ve dayanışmayı bir arada sunan kent kolektifleri yardıma hazır, katılıma açık!

Evinizdeki küçük balkondan apartmandaki ortak terasa, her boş alanda ekim yapmak mümkün.

Kent hayatının karmaşasından sürekli yakınıp, o hayalini kurduğunuz küçük Ege kasabasına da bir türlü kaçamıyor musunuz? İstanbul'u bir kalemde silip atmak hiç kolay değil. Üstelik sürekli yakındığımız kalabalığı, gürültüsü ve bitmeyen betonlaşmaya rağmen. Doğayla aramızın hayli açıldığı gerçeğiyle kentin ortasında yaşamaya devam ederken; bir taraftan da en doğal ürünlerle beslenmek, bunlara zahmetsiz ve hızlıca ulaşmak, hatta onları kendimiz yetiştirmek istiyoruz. Ama kentin ortasında, betonların arasına sıkışmış yaşarken bunu nasıl yapacağız? Sorunuzun cevabı kent kolektiflerinde. Bu kolektiflerin bazıları doğayla bağımızı güçlendirmek için permakültürden komposta eğitimler verirken bazıları da yerel üreticilerin zehirsiz ve organik ürünlerinin sofralarımıza aracısız olarak gelmesine vesile oluyor. Gelin onlarla tanışın, ilham alın, bilgi edinin ve uygulamaya geçin. Şehrin ortasında doğal hayatı başlatmak düşündüğünüz kadar zor değil.

Kentte sürdürülebilirlik için 4 basit adım

• "Ben yapamam" demeyin; ortamınıza göre kendi gıdanızı yetiştirmek için bu işi deneyimleyip, sürdürenlerden ilham alın.
• Adil, temiz üretim yapan üreticileri araştırıp, mevsimlik ürünleri sipariş edin.
• Gıdaları sadece mevsiminde tüketme alışkanlığını kazanın.
• Şehirler su tutmak için mükemmel yerler. Bunun için yağmur bahçeleri yapabilir, su tutma depoları planlayabilirsiniz.

Postane bu yaz Galata'da açılıyor. Terastaki 'Postane Bahçe'de kent bahçeciliği üzerine, üstelik bu manzaraya karşı alacağımız eğitimleri heyecanla bekliyoruz.

FOTOĞRAF: DUYGU DAĞ

Kent Kolektifleri Rehberi

→ **Postane**

Ortak üretime teşvik

Galata'da **İngiliz Postanesi** olarak bilinen 1858 tarihli yapı paylaşımcı, üretken ve onarıcı bir alan olması için restore edilip yeniden işlev kazandı. Şimdi, sosyal ve çevresel etki odaklı çalışmalara, ortak kültürel üretime ev sahipliği yapmayı amaçlayan bir mekân olarak karşımızda. Yurttaşlar arasındaki etkileşimi kolaylaştıran, değişim elçisi aktörlere kuluçka sağlayan, sosyal inovasyonu teşvik eden, nitelikli eğitim ve araştırmaya olanak veren bir altyapı için çalışılıyor. **Postane**'de ortak üretime olanak sağlayacak kütüphane, stüdyo gibi alanlara ek olarak bir de adil ticaret birimi ve zehirsiz gıda yetiştirilen bir teras bahçesi oluşturuluyor.

Burada oluşturulan bu kolektif çabayı görünce insan heyecan duyuyor. 'Kentte sürdürülebilir bir hayat mümkün mü?' düşüncesini, onların bakış açısıyla sorgulamak ilham veriyor. Bu bakış açısına göre kentleri dünyanın; kırsalın, coğrafyanın, iklimin sadece bir parçası değil öznesi olarak da düşünmek gerekiyor. Kullanılan yoğun enerji, tüketilen gıda, kirlilik, karbon ayak izi, salgın hastalıklar da kentlerin dünya üzerindeki doğrudan etkileri. Haliyle bu etkiler üzerinde hepimizin bir sorumluluğu var. Bunu sorgularken, alışkanlıklarımızı dönüştürmek üzere, 'daha yaşanabilir bir dünyayı dayanışma içinde nasıl kurarım' fikrini de sahiplenmek gerekiyor. Onlara göre bilinçli tüketici olmayı hedeflemek yerine, aktif kent yurttaşı kimliğiyle hareket etmek önemli. Başta kent yönetimleri

olmak üzere tüm karar mekanizmalarıyla etkileşim içinde bir ilişki kurmayı bu yolda atılacak başlangıç adımı olarak düşünebiliriz.

Postane'de ekolojik ayak izini küçültmek için olabildiğince bütüncül bir sistem kurulması hedefleniyor. Bunun için de mekanın terasında yer alan Postane Bahçe'de yağmur suyunun birikip filtrelenmesi ve bahçenin bu şekilde sulanması, binanın organik atıklarının komposta dönüşüp yetişen bitkileri beslemesi gibi örnek alınabilecek uygulamalar kurgulanıyor. Bina yaz aylarında açılacak ama arılar, böcekler ve kuşlar bu teras bahçeyi şimdiden kendilerine mekân edinmişler bile. Bunun kentin en yoğun yapılaşmış tarihi noktalarından birinde, Galata Kulesi'nin hemen dibinde olmasını değerli görüyorlar. Zamanla kent bahçeciliği üzerine bir araştırma, deneyim ve eğitim merkezine dönüşmesine dair hayallerini biz de merakla takibe alıyoruz.

Arıcılıktan komposta kolektif sohbetleri takip etmek mümkün.

→ **Kokopelli Şehirde**

Kendi bostanınızı kurmak için yardım alabilirsiniz

Evde gıda üretimi yapmak hatta biraz daha ileri gidip bir balkon bostanı kurmak, bitkilerle iletişim kurmayı öğrenip ekoçeşitliliği tanımak için çok büyük alanlara ihtiyaç yok. Kendi yaşam alanınızda ekip biçmek için uygun ortam yoksa kullanabileceğiniz mekanlar var. **Kokopelli Şehirde** (kokopellisehirde.com), Sarıyer Reşitpaşa'da ekoloji ve sürdürülebilir yaşam odaklı bir öğrenme ve deneyimleme alanı. Bu mekanda permakültüre giriş, kompost yapımı, kent bahçeciliği, saksıda bostan, ekolojik mimari, sıfır atık gibi atölyelerin yanı sıra daha sürdürülebilir beslenmeye yönelik çalışmalar takip edilebiliyor. Arıcılıktan agroekolojiye kolektif sohbet programlarında temel bilgiler paylaşılıyor. Tohum topu, böcek oteli, tohumun yolculuğu gibi çalışmalarla çocuklara da ulaşılıyor. Permakültür prensipleriyle ekip biçtikleri kendi bahçeleri de bu sürdürülebilir hayat tarzını kendi yaşamlarına da adapte etmek isteyenler için uygulama alanı sağlıyor. Evimde, ofisimde "Birazcık yerim var ama kendim başlamaya cesaret edemiyorum" diyorsanız da "Gelin birlikte başlayalım. 20 m2 ile 2 dönüm arasındaki hanelerinizde bostanlar oluşturmanıza, kendi sağlıklı gıdanızı yetiştirmenize yardımcı olalım" diyerek cesaretlendiriyorlar.

Adil gıdaya erişim için mekanlara özel çözümler sunuyorlar.

→ İyiEkim

Nereden başlayacağını bilmeyenler için

İyiEkim (iyiekim.com) şehirde besleyici ve adil gıdaya erişim için çözümler sunan bir oluşum. Bunu da eğitim, danışmanlık ve kolaylaştırıcı ürünler olmak üzere üç temel ayağa dayandırarak yapıyorlar. Bireysel, kurum ve topluluk ihtiyaçlarına göre özelleştirilebilen eğitimlerde şehirde yenebilir mantar yetiştiriciliğinden, küçük ölçekli ev bahçesi yapımına; tohum alma ve saklamanın temellerinden aromatik şifa bahçesi yapımına kadar kentli insanın hayatına nefes katacak başlıklar yer alıyor. Kendi gıda bahçenizi oluşturmak istiyor ama nereden başlayacağınızı bilmiyorsanız, üretimi kolaylaştırıcı tohum kitleriyle ilk adımı atabiliyorsunuz. Onarıcı yetiştiricilik için sıkça bahsi geçen türleri toprağı besleyen baklagiller, yer örtücüler türler, yararlı böcekleri çeken şemsiyegiller gibi türleri tanıyorsunuz.

Permakültür tasarımcıları olarak sürdürülebilirlik kavramına bütüncül bir enerji muhasebesi meselesi olarak bakıyorlar. "Eğer bir sistem ömrü boyunca bakımına ve ömrünün sonunda yenilenmesine yetecek kadar enerjisi üretip depolayabiliyorsa sürdürülebilirdir. Tüm doğal ekosistemler bu kriteri sağlar. Kent de bir ekosistemdir ve doğru yaklaşımla daha sürdürülebilir kılınabilir. Kentlerin tüm zorluklarının yanında olumlu tarafları da var. Örneğin, nüfus yoğunluğu nedeniyle atılan en küçük bir adım bile çarpan etkisiyle çok büyük değişiklik yaratma potansiyeline sahip." Kentte sürdürülebilir yaşam söz konusu olduğunda, laf dönüp dolaşıp gıda tüketimine geliyor. Anlatıyorlar: "Yüksek gıda tüketim oranları ve gıdaya yönelik talebi belirleyen temel insan unsuru kentlerde yer alıyor. Halbuki endüstriyel tarım uygulamaları nedeniyle temiz ve besleyici gıdaya erişim çok limitli. Şehirler iyi bir tasarım, şehirde gıda yetiştiriciliğiyle bu talebin bir kısmını karşılayabilirler. Şehirlerdeki sağlıklı ve besleyici gıda talebinin artması, orta vadede tüm ülkede tarımda iyileşmeye katkı sağlar. Bu nedenle değişim için ilk adımlardan biri, Türkiye'nin çeşitli yerlerinde yer alan temiz, doğal, adil üretim yapan üreticileri bulmak ve onlardan gıdayı temin etmek olabilir. İkinci adım ise yapabildiğiniz ölçüde kendi gıdanızı yetiştirmeye başlamak."

→ Nadas İstanbul

Bitkilere özel otel ve bakım reviri

Nadas İstanbul (nadasistanbul.com) da şehir yaşamının çeşitliliğine ve insanlarla çevreleri arasındaki ilişkilere değer veren projeleri desteleyip, kentsel biyoçeşitliliğe adanmış bir mekân. Kadıköy Rasimpaşa'daki üç katlı proje mekânı topluluk desteğiyle kurulmuş ve bitki bakımından bahçecilik sohbetlerine geniş bir skalada etkinliklere ev sahipliği yapıyor. Greensquaremeter adını verdikleri oluşumla bitki, saksı, toprak türleri hakkında bilgi verip yaşam alanlarında ihtiyaç duyacağınız yeşil uygulamalara danışmanlık yapıp, tatile gittiğinizde bitkilerinize otel ve sorunlu bitkilerinize de revir hizmeti sunuyorlar.

Nadas İstanbul'un Kadıköy'deki mekânında bitki bakımına dair pratik bilgiler edinebilirsiniz.

Evlerimiz zehirsiz olsun

Kişisel bakım ürünleriyle temizlik malzemesi gibi gündelik hayatta sıkça kullanılan ürünler söz konusu olduğunda da sürdürülebilirlik önem kazanıyor. Sabundan şampuan ve deodoranta, yüzey temizlik ürünlerinden dekoratif mum ve tekstile, gıdada olduğu kadar yaygın olmamakla birlikte kolektif oluşumlar üretim yapıyor. Konuyla ilgili olarak dikkat çeken bir oluşum Zehirsiz Ev'i (zehirsizev.com) takip ederek doğaya daha az zararlı ürünler hakkında bilgi alabilirsiniz.

Bahçelere uğur böceği takviyesi

Bir ekosistemin olmazsa olmazı böcekler ve arılar. Ziraat Mühendisi Harika Ayık kurduğu BioadyBug (bocekyetistiriyorum.com) isimli girişimle biyolojik mücadeleye destek veriyor. Ürettiği uğur böceği kitleriyle bitkilerdeki hastalıklara, zararlılara, yabancı otlara karşı uğur böceklerinin kullanılmasını yaygınlaştırıyor. Bilimin Ev Hali adlı uğur böceği başkalaşım kitlerini, evinize kadar sipariş edebliyorsunuz. Doğaya, larva olarak gelip bitkilerinizin üzerinde yaşamaya başlayan uğur böcekleriyle katkı yapabilirsiniz.

Kent Kolektifleri Rehberi

→ **İstanbul Permakültür Kolektifi**

Permakültürü kent hayatına adapte ediyorlar

Şehrin ortasında permakültürü yaygınlaştırmak ve konuyla ilgili bilgi kaynağı olmak üzere çalışan bir diğer oluşum ise **İstanbul Permakültür Kolektifi** (istanbulpermakulturkolektifi.org). Evde, balkonda, bahçede, arazide hangi kompostu yapabileceğinizi öğrenmekten sürdürülebilir beslenmeye onlarca konuda verdikleri eğitimle şehirlilerin doğaya uzanan bağlarını güçlendirmek için kolektif olarak ellerini taşın altına koyuyorlar.

→ **EkoHarita**

Kolektif ve insiyatifler haritası

Herkesin elinden ekim gelecek değil ya... Şehir hayatının sunduğu organize işleyişin nimetlerinden yararlanarak, size sunulanları keşfetmek de mümkün. **EkoHarita** (ekoharita.org) topluluk destekli; gönüllülerin birlikte oluşturdukları ekolojik bir anlayışla ağlarındaki ve çevrelerindeki etik, yerel, sağlıklı gıdaya dair haberleri, bilgileri paylaşmak için bir araya geldikleri bir platform. Kent bostanlarından ekolojik yerleşkelere, ekolojik pazar ve gıda topluluklarına tüm Türkiye'den noktalar haritalanırken, topluluk destekli tarım sistemine dair kolektif bir bilgi paylaşımına ulaşılabiliyor.

→ **Açık Gıda Ağı**

Üreticilere bu ağdan ulaşın

Doğal üretim yapan topluluk ve kolektifleri bir araya toplayan **Açık Gıda Ağı** (acikgida.com) üreticileri, dağıtımcıları ve tüketicileri bir araya getirerek bağımsız yerel gıda sistemleri oluşturulmasına katkı sağlıyor. Burası bir e-ticaret sitesi değil, üretici-tüketici arasındaki iletişimi, etkileşimi ve dayanışmayı destekleyen sosyal bir platform. Görünürlüğünü arttırmak isteyen üreticiler haritada ve üretici listelerinde yer alabilirken, satış yapmak isteyenlerse dükkân açıp, üretici ağı ya da ortak pazarlar oluşturabiliyor.

Açık Gıda Ağı neden yeni bir gıda düzenine ihtiyaç duyulduğunu şöyle anlatıyor: "Küresel gıda krizi, iklim felaketleri, konvansiyonel üretim yöntemleri ile aldatılmış çiftçilerin ekonomik durumu, canlılığını ve bereketini kaybetmiş topraklar... Tüm bunlar aslında neden yeni bir gıda düzenine ihtiyacımız olduğu sorusunun en çarpıcı cevapları."

Sürdürülebilir bakış açısını desteklemek için bize ne düşüyor?

- Açık Gıda Ağı'nın özetlediğine göre ilk adım, gıda ve gıda sistemleri üzerinde söz sahibi olmak için sorumluluk almak.
- Önce sorgulamak, merak etmek, sonra araştırmak, öğrenmek ve harekete geçmek.
- Sorumlu üretim ve sorumlu tüketim kavramlarını benimseyip bir yaşam tarzı haline getirmek.
- Bilinçsizce tüketmekten; bizleri topraktan uzaklaştıran sistemlerden ve uygulamalardan vazgeçmek.
- Toprağın ve gıda üreticilerinin gerçek değerini çok geç olmadan anlayarak, dünya ve bizim geleceğimizin temelini oluşturduklarını kavramak.

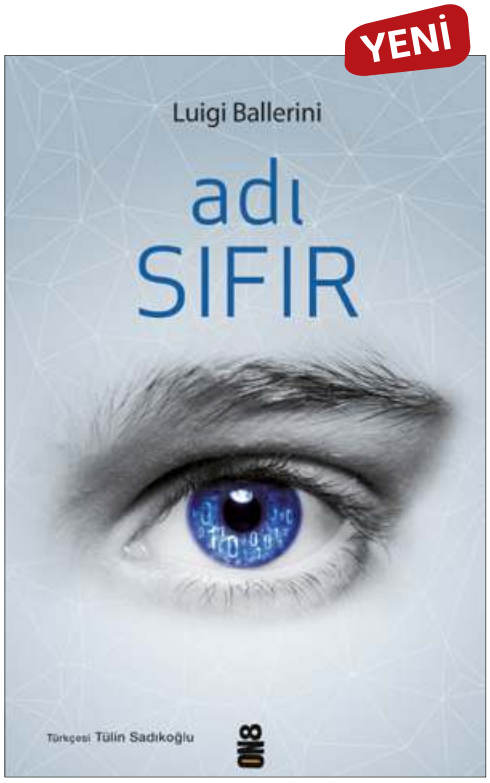

Sen değiş, dünya değişsin

- Kolektif çaba sadece gıda değil temizlik ve kişisel bakım ürünlerinin üretiminde de aranmalı.
- Dünya kaynaklarını en hızlı biçimde tüketen sektörlerden biri olan moda tasarımı da payını alıyor. Bego Jeans gibi ekolojik kot markalarıyla Badecanlar gibi organik kişisel bakım ürünlerini radarınıza alın.
- Su tüketimi en hassas nokta. Gıdaların yıkanmasından duşa mümkün olan her durumda temizlikte ya da bitkileri sulamakta kullanmak için akan suyu biriktirin.
- Ev temizliğinde su tüketimini azaltıp doğaya zarar vermeyen temizlik ürünleri tercih edin.
- Başta mutfak olmak üzere ev atıklarını geri dönüşüm kutularına atmak üzere kategorize edin.

#ON8 10 yaşında

ON8

2016 BANCARELLİNO ÖDÜLÜ EN İYİ GENÇLİK KİTABI

İnsanın kalbine, dünyanın geleceğine dron uçuşu...

Çağdaş İtalyan edebiyatının ödüllü yazarlarından Luigi Ballerini, bilimkurguyla distopyayı ustaca harmanlıyor.

Teknolojiyle biçimlenen dünyanın geleceğine "dronlar eşliğinde" bakıyor, aile kavramını sorguluyor, okura sarsıcı keşifler sunuyor. Günlük yaşamın her ânını ele geçiren teknolojinin etik sınırlarını ve kullanım amaçlarını sorgulayan roman, dünyanın geleceğini düşünenleri, insanın en temel duygularında keşfe çıkarıyor.

Edebiyat yayıncılığında 10. yılını kutlayan ON8, ödüllü yeni kitabıyla her yaştan okura güncel tartışmalar sunuyor.

ADI SIFIR
Luigi Ballerini
Türkçesi: Tülin Sadıkoğlu

Türkiye ve dünya edebiyatından özgün bir koleksiyon ON8'de...

on8kitap.com

/on8kitap
on8@on8kitap.com
ON8, bir Günışığı Kitaplığı markasıdır.

Kent Kolektifleri Rehberi

Kadıköy Kooperatifi

Maltepe Kooperatifi

→ **Kolektif çaba ürünü semt kooperatifleri**

Mahalleden çıkmadan organik ürünlere ulaşın

Nerede o eski domatesler, salatalıklar su gibi, çilekler yaz gibi kokmuyor... Sebze ve meyvenin 'eskisi gibi' olanına ulaşmak için ne gerekirse yapacağımıza dair arayışımızı, hepimiz sıkça dile getiriyoruz. En çok yakındığımız konuların başında mahalle kültürünün de eskisi gibi canlı olmadığı geliyor ya, işte o kültürü üstelik yerel işletmecileri destekleyerek yaşamanın bir yolu var! Küçük üreticiyle çalışarak üretim ve tüketim üzerinde karşılıklı inisiyatif sahibi sunan; ortak çalışmayla mahalle kültürünü de canlandıran semt kooperatiflerinin, kolektif çalışması da unutmamalı. Kadıköy, Maltepe, Koşuyolu, Göztepe, Kozyatağı, Beyoğlu, Beşiktaş, Bakırköy, Şişli gibi şehrin hemen her noktasındaki dükkanlarını keşfetmek mümkün. Bu dükkanlar aracısız olarak üreticiden satın aldığı, gıdadan giyime aksesuardan kişisel bakıma ürünler, sunuyor. Gönüllülük, dayanışma esasına dayanarak işleyen bu dükkanların hayatta kalmasını, birlikte karar almak ve katılımcı işleyiş sağlıyor.

Göztepe Kooperatifi

Büyükada Tarımsal Kalkınma Kooperatifi

Beşiktaş Kooperatifi adil, ekolojik gıdaya aracısız ulaşmak isteyenler için var.

Kooperatifler kâr amacı gütmeyip, dayanışmayı yükseltiyor.

→ **Good4trust**

Döngüsel ekonomiye dahil olun

Sadece gıda değil tüketilen her alanda ekolojik ve sosyal açıdan adil üretim yapan üreticilerle buluşmak mümkün. Bu amaçla kurulan sosyal girişim Good4Trust (good4trust.org) doğayla işbirliği içinde, zehirsiz, atıksız, temiz enerjiyle üretim yapan yerel üreticileri alıcılarla bir araya getiriyor. Türeticiler alışverişi birbirleri arasında yaparken doğaya zarar vermeden, insanı sömürmeden yaşamlarını idame ettiriyorlar. Good4Trust.org'a makro ölçekte bir döngüsel ekonomi olarak da bakmak mümkün. 300'den fazla işletmeye ev sahipliği yapan ağda en önemli unsur işletmelerin doğaya ve insana en az zararı vermek, faydalı olmak için yola çıkmış olması. Genellikle yerli ve küçük işletmeler, birçoğu sosyal girişim, kooperatif, hatta sivil toplum kuruluşlarının iktisadi işletmeleri. Hedef değer zinciri oluşturarak insanların birbirini desteklemelerine ve yereli kalkındırmalarına yardımcı olmak ve iyiliği paylaşarak çoğaltmak.

Tüketici değil, türetici ol!

Gündelik hayatta tercih edilen gıdalardan temizlik ürünlerine, giysilerden üretilen atık miktarına, kullanılan enerji türünden ulaşım aracına kadar her şey doğa ve insanı derinden etkiliyor. Good4Trust bireysel alışkanlıkları derinlemesine incelemek, tüketici değil türetici olmak, daha adil ve sürdürülebilir bir geleceği desteklemek için neler yapabileceğimizi konuşmak üzere belirli aralıklarla Türetici Buluşmaları düzenliyor. Bu buluşmalarda farklı şehirlerden ve ülkelerden, yaşanılabilir ve adil bir dünya için emek veren insanlarla buluşmak bireysel seçimleri sorgulama yolculuğuna da ilham oluyor.

ekolojist

SELİN ÖZAVCI
TOKÇABALABAN

Sürdürülebilirlik sözlüğü

Gündelik hayatın hemen her alanında karşılığı olan 'sürdürülebilirlik', altını dolduran onlarca kavramla birlikte anlam kazanıyor. Gelecek nesiller ve ekolojik sistem için önemi büyük olan sürdürülebilirlik, kaynakların korunmasından enerji üretimine gelecek nesillere bırakacağımız her şeyi ifade ediyor.

Agroekoloji

A Gıdaların geleneksel bilgi ve yerel kaynaklardan yararlanılarak üretilmesi esasını korur. Gıdalar üretilirken fosil yakıt, enerji ve yapay gübre kullanımı minimumda tutulması gözetilirken adil ve doğru yöntemlerin kullanılmasına öncelik verilen bir toplumsal harekettir.

Biyoçeşitlilik

B Bir ekosistemde yaşam formları, türler arasındaki çeşitliliği ifade eder. Çeşitliliğin azalması, türlerin yok oluşuna işarettir.

Biyokütle

Hayvan ve bitki kaynaklı, insanlığın en eski enerji kaynağıdır. Mağara devrinden bugüne insanlık ağaç, çalı ve hayvan dışkısı gibi kalıntıları yakarak enerji üretmiş ve hayatını devam ettirmiştir. Çağımızda ise Uluslararası Enerji Kurumu tarafından rüzgâr ve güneş gibi önemli bir sürdürülebilir enerji kaynağı olarak adlandırılmaktadır.

Ekolojik tarım

E Toprak, su, iklimi korumaya yönelik pratikleri içeren; biyoçeşitlilik ve çevre kirliliği gibi konularda sürdürülebilir hedefleri olan gelişmiş tarım modellerini tanımlar.

Döngüsel ekonomi

D Atık üretiminin en düşük seviyeye çekildiği, kaynakların yüksek verimle kullanıldığı ekonomik modele verilen isimdir. Döngüsel bir sistemde kaynak kullanımı, atık üretimi ve enerji kaçağı; üretim ve tüketim alışkanlıklarını hem kısarak hem de yeni bir tüketici paradigması oluşturarak azaltılmaya çalışılır. Uzun kullanımlı tasarımlar, tamir ve bakım, tekrar kullanım, geri dönüşüm hedefler.

Geri dönüşüm

G Atıkların yeni hammadde veya yeniden kullanım amaçlı ürünlere çevrilmesi prensibine dayalıdır. Geri dönüşüm uygulanan ham maddeler arasında cam, metal, plastik ve kumaş öne çıkmaktadır. Ayrıca pil, otomobil parçalar ve elektronik ürünler de içlerindeki değerli hammaddeler için geri dönüşme sokulmaktadır. Kompost işlemi de bir geri dönüşüm modelidir.

Greenwashing

Bir şirketin ürün ve hizmetlerinin çevre dostu olduğu konusunda yanıltıcı izlenimler oluşturması ve doğrudan yanlış bilgiler vermesidir. Greenwashing (yeşil aklama) söz konusu olunca en çok rastlanan örnekler geri dönüşümlü malzeme kullanımı veya ürünün enerji tasarruflu olduğuna dair iddialardır. Bu iddiaların bazıları doğru olsa da genel olarak tüketicileri yanıltmak için bu iddialar abartılır.

Karbon ayak izi

K Bireyler, eylemler, organizasyonlar, hizmetler, mekanlar veya ürünlerin sebep olduğu toplam sera gazı salınımlarının karbondioksit birimi cinsinden hesaplanmış etkisidir. İstanbul Belediyesi'nin İklim Eylem Planı internet adresinde iklim.istanbul/karbon-hesap bağlantısına tıklayarak kendi karbon ayak izinizi hesaplayabilirsiniz.

Kompost

Organik atıkların uygun ortamda mikroorganizmalar tarafından daha basit organik ve inorganik maddelere çevrilmesi işlemidir. Normalde atık olarak kabul edilen birçok organik maddenin geri dönüşümle tekrar kullanılmasını sağlar. Ana kullanım amacı toprak verimliliğini artırmaktır. İçindeki faydalı organik ve inorganik maddeler ve mikroorganizmalar sayesinde toprağın verimi yükselirken erozyon ve su kaybı gibi zararlı etkenlerin aza indirgenmesine yardımcı olur.

Organik ürün

O Organik tarım metotlarıyla üretilen ürünlere verilen isimdir. Genel olarak organik yiyecekleri temsil etse de son dönemde kıyafet ve kişisel bakım ürünleri gibi yeni ürün çeşitleri de organik ürün etiketini taşımaya başlamıştır. Bu etiketlerin hangi şartlarda alındığı yerel ve ulusal yönetimler tarafından belirlenir.

Permakültür

P Doğada kendiliğinden gelişmeye devam eden ekosistemlerde rastlanan özellikleri toprak kullanımına uygulamaya yönelik felsefi, pratik yaklaşımdır. Sistemsel düşünceden çıkan bir grup tasarım yöntemini bünyesinde barındırır. Bu yöntemleri yenileyici tarım, yabana geri dönüş ve toplum dirençliliği gibi alanlarda uygulayan bir kültürdür.

Sera gazı

S Güneş enerjisini emen veya geri yansıtan gazlara verilen isimdir. Dünyanın atmosferindeki öncül gazlar su buharı, karbondioksit, metan, nitrojen oksit ve ozondur. Bu gazların olmadığı bir atmosferde dünyanın genel sıcaklığı -20 derece civarında olacaktır. Endüstri Devrimi sonrası hızla artan sera gazı yayılımı dünyanın fazla ısınmasına ve genel olarak 'global ısınma' diye tabir ettiğimiz geniş etkili oluşuma sebep olmaktadır.

Sıfır atık

Ürünlerin tekrar kullanımına olanak sağlayacak şekilde üretim planlarının düzenlendiği ve kaynak kullanımının buna göre şekillendiği ilkelerdir. Nihai hedefi denize dökülen, yakılan ve gömülen atık miktarının sıfırlanmasıdır.

Yenilenebilir enerji

Y Tükenmeyen veya insan tarihi içinde tekrar yerine konulabilir kaynaklardan ürettiğimiz faydalı enerjidir. Güneş ışığı, rüzgâr, yağmur, dalga ve jeotermal en önemli kaynaklardır. Halihazırda biokütle de bu listenin içinde sayılmakta olsa da karbon nötr bir kaynak olup olmadığı tartışma konusudur.

ekolojist

SÖYLEŞİ:
ZEYNEP AKSOY

“Her 5 İstanbulludan 4’ü havamızın, suyumuzun, toprağımızın kaybolmasına itiraz ediyor”

Endişeliyiz. İklim krizi, azalan su rezervleri, İstanbul’da her gün artan hava kirliliği, değişen mevsim normalleri... Bekir Ağırdır’ı aradığımda aklımda tek bir soru vardı; “Umut var mı?”

İklim krizi konusunda Türkiye endişeli mi? Biz iklim konusunda etkin hareket etmek istiyor muyuz? Önlem almak istiyor muyuz? Türkiye bu konuda ne düşünüyor?

Türkiye’de insanlar elbette endişeli. Farklı zamanlarda ölçümler yapmışız, mesela 2018 ve 2019’da araştırmalar yapıp ölçmüşüz. Türkiye’nin yüzde 70’i “iklim değişikliği” konusunda endişeli olduğunu söylüyor. Endişeli olmayanlar sadece yüzde 17 mertebesinde kalıyor. Türkiye iklim değişikliğini bizzat deneyimleyen bir ülke. Yani kuzey ülkelerine kıyasla, örneğin Almanya ya da İskandinav ülkelerine göre iklim değişikliğini doğrudan yaşıyoruz. Artık Türkiye’yi Akdeniz ikliminin dâhil bir ülke ya da Akdeniz bölgesi olarak varsaymak mümkün değil. Türkiye neredeyse karasal iklime, yani yağmurun giderek azaldığı ya da yağdığı zaman çok şiddetli ve olağandışı bir ritimle yağdığı bir bölge olma yolunda. Topraklarımız hızla çölleşiyor. İnsanlarımız bunu bilinçli bir biçimde iklim değişikliği diye isimlendirmese de doğa üstü bir mesele olduğunu ve bu meselenin de olumsuz tarafa doğru evirildiğini biliyor, hissediyorlar. Ancak bu önemli konuda nasıl bir çözüm bulunacağı, ne yapılacağını bilip bilmemek ayrı bir mesele. İklim krizine doğru teşhis koyabilmek, teşhise göre tedbir politikaları uygulamak başlı başına bir bahis konusu. Çünkü o tedbirlerin ne olduğu konusunda insanların ikna edilmesi lazım, toplumun bu konuda bilgilendirilmesi lazım. Kısacası Türkiye’de insanlar iklim konusunda endişeli olduklarını söylüyorlar, rasyonel bir biçimde iklim değişikliğini bizzat deneyimlediklerini beyan ediyorlar, ancak nasıl önlem alacaklarını bilmiyorlar.

İSTANBUL’DA FARKINDALIK DAHA FAZLA

Peki, İstanbul özeline baktığımızda karşımıza nasıl bir tablo çıkıyor? Çünkü İstanbullular sürekli susuzluk korkusuyla yaşıyor.

Türkiye genelinde “endişeli değilim” diyen yüzde 17 oranı, İstanbul’da yüzde 14’e düşüyor. Yani “endişeliyim” diyenler Türkiye ortalamasından az da olsa bir miktar daha fazla. Bunun sebebi eğitim

Zeynep Aksoy ve Bekir Ağırdır

seviyesi farkı ve sivil toplum hareketlerinin İstanbul'da yoğunlaşmış olması. Anadolu'nun diğer illerine oranla İstanbul'da farkındalık biraz daha fazla. Kısacası İstanbul'da halk daha endişeli, diyebiliriz.

Toplumun büyük bir yüzdesi iklim krizi konusunda endişeliyse iklim krizinin nedenleri hakkında hemfikir miyiz? "İklim krizi insan yapımıdır" konusuna katılıyor muyuz?
KONDA araştırmalarına göre Türkiye'deki insanların yüzde 71'i bu meselenin bir kader ya da doğal bir mesele değil, insani faaliyetlerin sonucu bir problem olduğunun farkında. Bu bulgu çok değerli, çünkü genelde toplumun cahil olduğu, çevre konusunda duyarsız olduğu, dindar oldukları için bazı meseleleri tevekkülle karşıladıkları ya da kadere boyun eğdikleri gibi yanlış bir varsayım var. Halbuki öyle değil. Türkiye insanı –evet kadere inanır ama– kadere teslim değildir. Yani toplum, dindarlık duygularıyla, insanların ürettiği problemlerin arasındaki ayrımı gayet iyi biliyor. Toplumun ekseriyeti, yani yüzde 71'i iklim değişikliğinin insani faaliyetlerden sonucu olduğunun bilincinde.

Susuzluğa, kuraklığa, betonlaşmaya karşı tavır almak gerektiğine herkes destek veriyor. Çünkü yaşam kalitesini iyileştirmek, insanlığın refahını, huzurunu geliştirmek 'ideal bir doğru'.

İklim krizine karşı yapılan çalışmaların önündeki en büyük engellerden biri de iklim krizinin 'acil bir durum' olarak algılanmaması. Malum hem siyasi hem ekonomik olarak çalkan-

tılı dönemlerden geçiyoruz. Gündemimiz ekonomi ve pandemi. Böylesi zor zamanlarda, İstanbullular olarak iklim krizini ne kadar önceliklendiriyoruz?

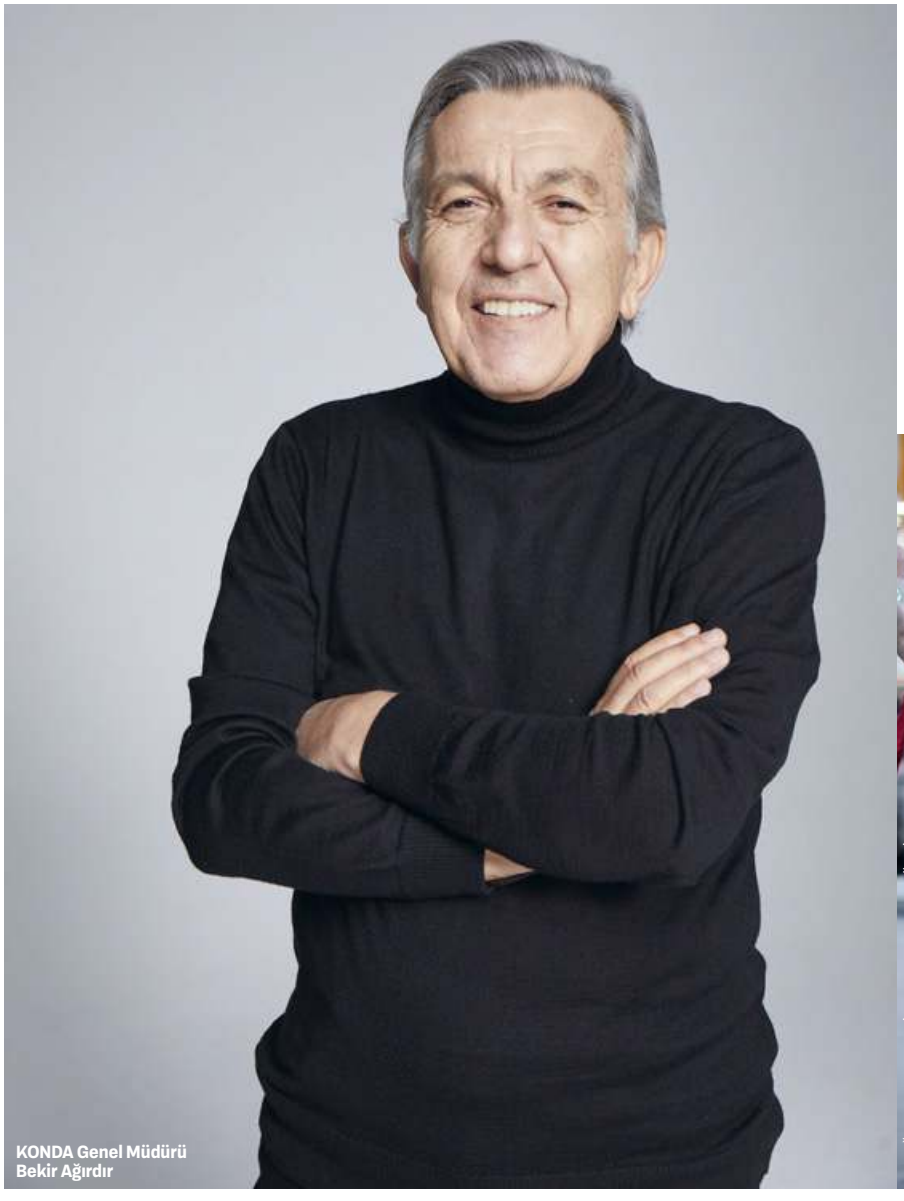
Problemin farkındayız ama acil tedbir alınması konusunda bilgi eksikliğimiz var. Genelde "bu bir küresel problemdir" gibi bir algı ve kabullenme var. Sezgisel olarak, ülkeyi yönetenlerin alacağı tedbirlerle çözülemeyeceğini düşündüklerini, biliyoruz. İstanbulluların yüzde 54'ü iklim krizinin virüsten daha büyük bir sorun olduğunu düşünüyor. Çünkü virüsün aşılanmayla bertaraf edilebileceğini, ancak iklim değişikliğinin daha zor bir konu olduğunu kabullenmişler. "İklim krizi acil bir konudur" diyenler yüzde 42. "İklim krizi yoktur ve bu konu küresel şirketlerin ve dünyayı yönetenlerin üçüncü dünya ülkelerini baltalamak üzere ürettiği suni bir problemdir" gibi birtakım komplo teorilerine inananlar son derece düşük oranda. Yani İstanbulluların bu konuya bakış açısı rasyoneldir, diyebiliriz.

İstanbul susuzluğun, kuraklığın yaşandığı, mevsim değişikliğinin hissedildiği bir şehir. İstanbul'da iklimin değiştiğini gerçekten gözlemliyor muyuz?

İstanbul bir endüstri şehri. Yani tarım dışı ekonomik faaliyetlerin esas olduğu bir şehir. Dolayısıyla doğrudan tarımsal faaliyet çok düşük, artık neredeyse yok denecek mertebede. Bu sebeple, iklim krizi denince İstanbulluların karşı karşıya olduğu en önemli konu susuzluk. Her yaz mevsimi öncesi medyada sevk edilmeye hazır baraj görüntüleri, manşetler var. Baraj doluluk oranları, vesaire. İstanbul'un içme suyu ve barajlardaki doluluk oranları sebebiyle "endişelilik" yüzde 82'e çıkıyor. "İstanbul'da su sorunu yoktur" diyenler ise sadece yüzde 4.

YÜZDE 82 YEŞİL POLİTİKALARI DESTEKLİYOR

İstanbul giderek betonlaşıyor, yeşil alanlarımız daralıyor. Bu betonlaşma süreci yeşil politikaları desteklememiz için yeterli sebep oluyor mu?

KONDA Genel Müdürü Bekir Ağırdır

FOTOĞRAF: ERHAN DEMİRTAS/GETTYIMAGESTÜRKİYE

Türkiye'nin bugünkü sıkışmışlığından, farklı tonlarda yaşanan kutuplaşmalardan çıkışın, fırsat kapılarından birisinin de çevre meseleleri olduğunu düşünüyorum. İklim krizi; Türk, Kürt, Çerkez, AK Partili, CHP'li, vs. herkesin ortak meselesi.

Burada teorik bir durum var. "Yeşil politikaları desteklemek gerekir mi?" diye sorduğumuz zaman yüzde 76.4 evet diyor. Yani İstanbulluların dörtte üçü yeşil politikaların ağırlıkta olması gerektiğinin farkında demek, bu. Buna itiraz edenler ise sadece yüzde 13. Bu noktada şunu iyi değerlendirmek ve Türkiye toplumundaki paradoksu iyi gözlemlemek lazım. Düşünce ve kanaatler ile eylem arasında yarılma var. Türkiye'deki insanlar ülkenin kadim sorunlarının, sosyolojik, siyasal, kültürel veya ekonomik problemlerinin yüzyıllardır çözülmeden yaşandığını gözlemliyor. Bu sebeple yurttaşların geliştirdiği tavırlardan biri

Türkiye genelinde "İklim değişikliğinden endişeli değilim" diyenlerin oranı. Rakam, İstanbul'da yüzde 14.

"İklim krizi acil bir konudur" diyenler.

İstanbul'daki çevreci bir gösteriden...

de "doğru olanın, olması gerekenin" ne olduğu konusunda farkındalığı olsa da gündelik hayatta yani pratikte doğru olanı yapmakta eksiklik yaşanıyor. Örneğin insanların yüzde 82.4'ü "yeşil politikaları desteklediğini" beyan etmesine rağmen pratikte bu oran düşüyor. Yani, yeşil politikalar konusunda aktif rol alamıyor, gerekli baskıyı yapamıyorlar.

Yani destekliyoruz ama pratiğe dökemiyoruz, öyle mi? Bu tablo size umut veriyor mu?

Yaptığımız araştırmalardan gördüğümüz şu; ideal doğru destekleniyor. Dünyanın herhangi bir yerinde de sorsanız, Türkiye'de de sorsanız ideal olan biliniyor. Susuzluğa, kuraklığa, betonlaşmaya karşı tavır almak gerektiğine herkes destek veriyor. Çünkü yaşam kalitesini iyileştirmek, insanlığın refahını, huzurunu geliştirmek "ideal bir doğru". Dünyanın herhangi bir yerindeki insanlar üç aşağı beş yukarı iklim krizinin farkında. Buradaki mesele, böyle bir genel doğrunun, neden eyleme dönüşmediği. Neden güçlü bir şekilde örgütlenip, siyasi karar vericiler üzerinde baskı mekanizmaları kurulmadığı. Cevapları burada aramalıyız.

Rize'nin İkizdere Vadisi'nde yaşananlar, Cengiz Holding'e karşı dire-

İklim krizi, ayrımlara son veriyor

Türkiye'nin genel resmine baktığımızda iklim krizi konusunda yapıcı politikalara destek bulabilir miyiz? Hem şehir hem kırsal ortak bir paydada buluşabilir mi? Bu konuda umudunuz var mı?

Var, elbette. Türkiye'nin bugünkü sıkışmışlığından, yani kültürel ve siyasi kimliklerine sıkışmışlığından, farklı tonlarda yaşanan kutuplaşmalardan çıkışın, fırsat kapılarından birisinin de çevre meseleleri olduğunu düşünüyorum. Çünkü çevre sorunları, iklim değişikliği veya bunların ürettiği gündelik hayattaki içme suyu problemi gibi konular ya da doğrudan halk sağlığını tehdit eden ışık, ses kirliliği gibi meseleler hepimize ait. Yani iklim krizi, Türk, Kürt, Çerkez, AK Partili, CHP'li, üniversite mezunu veya okuryazar olmayan insanlar arasındaki ayrıma son veren bir konu. İklim ve çevre konuları herkesin ortak meselesi, diyebiliriz. Bu noktada, iklim sorunu kimlik kutuplaşmaların ürettiği soyut anlatıları eritiyor. Yani çevre meseleleri, toplumsal cinsiyet eşitsizliği gibi konular hayatın ortak konuları. Örneğin Kaz Dağları gibi, İkizdere gibi sorunlar yerel hayattan vücut bulan sorunlar haline geliyor. Bu noktada AK Partili de, CHP'li de, okumuş da, ilkokul mezunu da eşit oranda etkileniyor. Bu bir fırsat alanı Türkiye için. Ayrıca ülkenin genç nüfusunun — özellikle metropollerde doğup büyümüş genç nüfusunun— bu konulardaki bilinçli duyarlılığı sadece sezgisel değil, onlar çevre meseleleri gibi konularda çok daha aktifler. İklim konusunda sonuç alınması, başarı üretilmesi, eski kalıpların değişmesi konusunda bu genç nüfusun talebi doğrultusunda da ciddi bir fırsat alanı var. Bütün dünyada gelişmekte olan yeşil hareket ya da yeşil aktivistlerin dili ile Türkiye toplumunun dili arasında yeni bir ilişki kurmamız lazım. Felaket senaryoları üzerinden değil, çözüm yolları üretmekle harekete geçmeliyiz. Çünkü insan doğası gereği, psikolojik olarak felaket senaryolarından uzaklaşma eğilimindedir. Zihnimiz ve gönlümüz bu tip felaket hikâyelerine teslim olmaktan kaçınıyor, haliyle. Bu sebeple meseleyi bir korkutma hikâyesi üzerinden değil, alternatif politikanın ne olacağını anlatarak ilerlemeliyiz. O nedenle toplumun kendi duyarlıkları, aklına ve gönlüne değecek dili dikkate alan, onların ihtiyaç ve taleplerini dikkate alan politikalar üretmeliyiz. Sadece felaket hikâyelerine yaslanan bir iklim değişikliği problemi bir toplumun tepkiselliğini ve örgütleme konusundaki gayretini arttırmaya yetmez.

nenler... İstanbullular olarak bu direnişler hakkında ne düşünüyoruz?
İstanbulluların yüzde 80'i madenlerin ekonomik getirileri uğruna coğrafyanın bu kadar harap edilmesine, çevreye zarar verilmesine kesinlikle karşı. Yani her 5 İstanbulludan 4'ü ekonomik getiriler uğruna havamızın, suyumuzun, toprağımızın, ağacımızın böylesine hoyratça kullanımına itiraz ediyor. Türkiye toplumu, zaten çevre problemlerini bizzat deneyimliyor, demiştik. Örneğin, Anadolu'da çölleşme, Konya Ovası'nda yeraltı sularının 200 metrenin altına inmesi, Adapazarı Ovası'nın ve Bursa Ovası'nın fabrikalaşması gözümüzün önünde yaşandı, yaşanıyor. Yani iklim değişikliği giderek toplumsal huzursuzluğa sebep oluyor. Sadece son 10 yılda ortaya çıkan beton yapılaşmanın nasıl bir çevre kirliliği, nasıl bir ses kirliliği, her yağmurda nasıl bir sel felaketine döndüğünün farkındalar. Örgütlemenin ve siyaset üzerinde baskı kurma konusundaki gayretin artmaya başladığını söyleyebiliriz.

NİTELİKLİ HAYAT TALEBİ

Ekonomik kalkınmanın devamının sağlanması, çevreci politikaya karşı kullanan en büyük argüman. Yani bu ormanı kesmezsek, bu madeni açmazsak fakirleşeceğiz argümanı. Ekonomik kalkınma için her yol mubah mıdır?
Hayır. Örneğin "Ekonomik kalkınma için ormanlar kesilebilir mi?" diye sorduğumuz zaman yüzde 88 insan 'yanlış' diyor. Yeşil alandaki azalmanın ne zarar verdiğini bizzat İstanbullular deneyimliyor. Üçüncü havaalanı için, çevre yolları için heba edilen yeşili, her park alanına AVM ve kule dikme çabasını İstanbullular itiraz ediyorlar. İnsanlar artık daha nitelikli bir hayat talep ediyor, ormanların yok edilmesine itiraz etmek gibi daha güçlü bir duyguyu taşıyorlar. Ancak bir yandan da Anadolu'da hâlâ ekonomik kalkınma ve üretimi arttırmak yönündeki birtakım politikalara ihtiyaç var. Anadolu'daki şehirlerde yaşayan gençlerin istihdamı için, esnafın belli bir ekonomik kapasiteye ulaşabilmesi için faaliyetlere gereksinim var. İstanbul ile Anadolu kentleri arasında kayda değer bir fark var, diyebiliriz. Dolayısıyla bu tür değerlendirmeleri yaparken bir yandan İstanbulluların iklim değişikliği konusundaki yüksek farkındalığını düşünürken, diğer yandan Kırşehirlilerin de istihdam ve refah talebini dikkate alacak bir dil üretmek lazım, diye düşünüyorum. Kırşehir'deki insanlar da ormanları feda etmeyi istemezler, ancak ekonomik kalkınma için şehirden otoyol geçirilmesini de aynı oranda ve güçte talep edeceklerdir. Kısacası kalkınma ve çevre sorunlarını titiz politikalar oluşturarak çözmek gerekmekte.

Belgrad Ormanı

Meseleyi bir korkutma hikâyesi üzerinden değil, alternatif politikanın ne olacağını anlatarak ilerlemeliyiz. O nedenle toplumun kendi duyarlıkları, aklına ve gönlüne değecek dili dikkate alan, onların ihtiyaç ve taleplerini dikkate alan politikalar üretmeliyiz.

GEZ, ÇEK, PAYLAŞ!
Dünyaca ünlü Museum of Selfies
ABD'den sonra ilk kez Trump AVM'de!
ÇOK YAKINDA!
Museum of
Selfies
TRUMP
ALIŞVERİŞ MERKEZİ
www.trumpalisverismerkezi.com

ekolojist

İlhamını kuşlardan alan proje

Gelecek nesillere daha sağlıklı, yaşanabilir bir çevre bırakmanın yollarından biri ormanlarımızı sürdürülebilir bir biçimde genişletmekten geçiyor. Doğayı önemseyen, çevreye ve geleceğe karşı sorumluluk hisseden Anadolu Efes'in desteklediği 'Tabiatımız Özel' projesi kapsamında çamgiller familyasından 2 milyon tohum toprakla buluşuyor.

İnsansız hava araçları Eco-drone'lar tohumları, dağların sarp, ulaşılamayan yamaçlarına kolayca bırakıyor.

Proje ile, bölgede yaşayan ve iklim değişikliğinin dezavantajını yaşayan kadınlar için ek gelir kaynağı yaratılmış olunuyor.

İklim değişikliği sorunu ile mücadeleye katkı sağlamak amacıyla, sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında geliştirilen tohum topları ve onları insansız hava araçlarıyla (eco-drone) doğada insan elinin uzanamayacağı alanlarda toprakla buluşturmak, öyle görünüyor ki önümüzdeki yıllarda, insanoğlunun yeni ormanlar oluşturabilmesine büyük katkı sağlayacak.

Yedikleri ve taşıdıkları tohumlarla ormanların oluşumuna katkıda bulunan kuşlar, drone kullanılarak özellikle sarp ve ulaşılması zor alanlarda kısa sürede tohum atışı yapılması fikrinin ilham kaynakları. Dünyada Güney Afrika, Tayland ve Uzakdoğu'da uygulanan yöntem, ülkemizde de Tabiatımız Özel projesi kapsamında Orman Genel Müdürlüğü'nden alınan izinlerle Mersin ve Artvin'deki alanlarda uygulanıyor.

Araştırmalara göre, Anadolu Efes'in desteklediği Tabiatımız Özel projesi kapsamında atılan tohum topları yeni ormanlar yaratabilmek için umut veriyor.

2 MİLYON TOHUM TOPUNU TABİATLA BULUŞTURUYOR

Anadolu Efes'in, daha yeşil bir dünya için çevre teknolojileri geliştiren sosyal girişim Ecording ile iş birliği yaparak yola çıktığı Tabiatımız Özel projesi kapsamında, üretilen yeşil şişeler vesilesiyle 2 milyon tohum topunun toprakla buluşması hedefleniyor.

Peki tohum topu nedir? Tohumların ağaca dönüşme oranını artırmak için hazırlanan özel bir formül bu. Toz gübre, kil, çeşitli mineraller ve atış yapılacak alandan alınan doğal orman toprağı karıştırılıyor. Sonra bu karışım tohum ile buluşturularak misket büyüklüğünde bir top halini alıyor. Etrafı kaplanan tohum topları sayesinde tohumlar rüzgar, aşırı sıcaklık, nem gibi dış ortam koşullarından korunuyor.

KADINLARA EK GELİR KAYNAĞI

Projenin önemli bir özelliği, bu tohum toplarının yörede yaşayan kadınlar tarafından hazırlanması, böylelikle onlar için yeni bir gelir imkanı alanı yaratılması. İklim değişikliği herkesi etkiliyor belki ama kırsal alanda tarım ve hayvancılıkla uğraşan kesimi daha çok etkiliyor. Bu sayede iklim değişikliğinden dolayı dezavantaja uğrayan, yöre kadınları için alternatif bir gelir kaynağı oluşturulmuş oluyor. Aynı zamanda onlar da böyle çevreci bir hareketin parçası oluyorlar. Ağaçlandırma çalışması için Mersin ve Artvin'in doğasına uygun, çamgiller familyasından tohum topu atılacak yerde en verimli şekilde yetişecek tohum toplarının atışı yapılıyor. Ağaçlandırılmaya uygun alanlar Orman Genel Müdürlüğü tarafından belirleniyor. Gerekli izinler alındıktan sonra tohumlar toprakla buluşuyor.

Çevreye artı değer hareketi ile ürün ambalajlarından, servis sunum malzemelerine, doğal kaynakların sorumlu kullanımından atık yönetimine, plastik kullanımını azaltmaktan, döngüsel ekonomiye katkıya kadar birçok alanda sürdürülebilirlik çalışmaları yürüten Anadolu Efes'in, Kurumsal İletişim ve İlişkiler Direktörü Selda Susal Saatçi, çevreye artı değerin her zaman odaklarında olduğunu vurguluyor ve ekliyor: "Sürdürülebilirlik konusunda özellikle son yıllarda giderek ivmelenen çalışmalarımız bulunuyor. Bunlar için tedarikçilerimiz, üniversiteler ve girişimcilik ekosistemi ile yakın çalışmalar yapıyoruz."

Proje kapsamında 2 milyon tohum topunun toprakla buluşması hedefleniyor.

Genç şef Patrick Hahn, 2021-22 sezonundan itibaren iki sezon boyunca Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nın (BİFO) sanat danışmanı ve daimi konuk şefi olarak görev yapacak.

Borusan Sanat Güç Başar Gülle Trio

"İnanç ve özveri olmadan olmaz"

Borusan Kocabıyık Vakfı Genel Koordinatörü Ahmet Etem Erenli, sürdürülebilirliğin sanatta da ülkemizin en büyük sorunlarından biri olduğunu vurguluyor ve işe sahip çıkmanın, inanmanın önemine değiniyor. "İnanç, özveri ve tabii ki bütçe olmadan bu işleri yürütmek biraz zor" diyor.

RÖPORTAJ: YEŞİM NUR MANTAŞ

Günümüzde sosyal sorumlulukta özellikle eğitim ve sanat konusunda sürekliliği önemseyen kurumların başında geliyor Borusan. Kültür ve sanata katkıyı bir misyon olarak belirleyen ve bu alanlardaki çalışmalarıyla hayatımızı zenginleştiren kurumda her şeyin başlangıcı, Yönetim Kurulu Başkanı Asım Kocabıyık'ın "Bu memlekete gönül borcum var. Hayatım boyunca onu ödemek için çalıştım" sözü... 1992'de kurulan Asım Kocabıyık Kültür Eğitim Vakfı eğitime destek vermeye ve okullar yaptırmaya başlıyor. Daha sonra adı Borusan Kocabıyık Vakfı (BKV) olarak değişiyor. Vakıf, sadece kendi projelerine değil eğitime destek veren vakıflarla birlikte birçok projeye de imza atıyor. 1997 yılında kurulan ve uzun yıllar başta klasik müzik olmak üzere kültür ve sanat alanında çalışmalar yürüten Borusan Kültür ve Sanat Merkezi, daha sonra Borusan Sanat adını aldı. Bugün, Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası, Borusan Quartet, Borusan Müzik Evi, Borusan Çocuk Korosu, Ertuğ & Kocabıyık Yayınları, Borusan Klasik Radyo ve Borusansanat.tv platformu ile etkinliklerine devam ediyor. BKV çatısı altında 2011'de faaliyetlerine başlayan Borusan Contemporary de Borusan Holding'in merkezi olan Perili Köşk'te sergi ve etkinliklerini sürdürüyor. Borusan'ın kültür, sanat ve eğitim alanlarındaki faaliyetlerini 'kesintisiz' olarak sürdürebilmesindeki başarının sırrını ve içinde bulunduğumuz pandemi sürecinde yaptıkları çalışmaları Borusan Kocabıyık Vakfı Genel Koordinatörü Ahmet Etem Erenli ile konuştuk.

Borusan Kocabıyık Vakfı Genel Koordinatörü Ahmet Etem Erenli, "Ülkemizin en büyük sorunlarından biri sürdürülebilirlik. Bir kurumun işe başlarken doğru alanlarda çalışması gerektiğine inanıyorum" diyor.

Eğitimi sürekli bir biçimde destekliyor, özellikle Türkiye'nin farklı bölgelerindeki eğitim kurumlarına kitap bağışları yapıyorsunuz. On binlerle ifade edilen bu bağışlar için, ihtiyaç sahibi kurumları nasıl belirliyorsunuz? Size direkt onlar mı başvuruyorlar?

Genelde BKV'ye köy okullarından başvurular geliyor. Geçen sene 12 bini aşkın kitap dağıttık. Buna ek olarak 2020 yılı hariç her yıl konservatuarların ihtiyacı olan bir müzik kitabı belirleyip Türkçe basımını gerçekleştirip konservatuarlara ücretsiz dağıtımını yapıyoruz. Bu

BU BİR İLANDIR

Fotoğraf sanatının öne çıkan isimlerinden Frank Thiel'in '*Perito-Moreno #1*' çalışması da Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu'nda

alanda da partnerimiz Yapı Kredi Yayınları. Bu sene de yeni bir kitap üzerinde çalışıyoruz.

Klasik müzik alanında geçen yıl desteklediğiniz 6 üstün yetenekli genç var. Onları klasik müziğin hangi alanlarında görebileceğiz ilerde?

2010 – 2021 arasında 41 öğrenciye yurtdışı bursu sağladık ve bu öğrencilere yaklaşık 1 milyon 150 bin dolar yatırım yaptık. 2020-21 ders yılında ise 6 öğrencimiz vardı. Mayıs ayı sonunda yeni başvurular gelecek ve jürimiz bursiyerleri değerlendirip karar verecek.

Geçen 10 yıl süresince bursiyerlerimiz gerek ülkemiz de gerekse yurtdışında büyük başarılar sağladı. Trompet sanatçısı Arda Cabaoğlu, fagot sanatçımız Aziz Baziki, bir diğer fagot sanatçısı Burak Özdemir, çellist Poyraz Baltacıgil, Dorukhan Doruk ve Nil Kocamangil ve şeflik alanında Mürsel Yavuz, Can Okan ve Cemi'i Can Deliorman. Bildiğiniz gibi Deliorman bugün CSO'nun başına geldi. 41 bursiyerimizin tamamını yazamıyorum burada ama bu isimler artık kendilerini ispat etmiş kişiler. Bir kısmı solist olarak kariyerlerine devam etme kararı aldı, bir kısmı yurtdışında orkestralara girdi, bazıları bizim orkestramızın kadrosuna katıldılar.

Salgın sürecinin getirdiği hızlı dijitalleşme sanat dünyasını da değişmeye zorladı hiç şüphesiz. Bu da daha çok sanatseverin kesintisiz olarak sanata ulaşmasını sağladı öyle değil mi?

Açıkçası yıllardır düşündüğümüz ve hep ertelediğimiz dijital platformlarda da var olma projemiz pandemi döneminin verdiği imkanlarla ortaya çıktı. Evet, pandemi her şeyi alt üst etti ama bambaşka bir kulvar da açtı. Bana göre hiçbir şey canlı konserlerin veya sergilerin yerini tutmuyor ama bu şekilde de var olabiliyorsunuz. Sizin de belirttiğiniz gibi çok daha büyük kitlelere ulaşabiliyorsunuz.

Dijital platform, yurtdışına açılmayı da kolaylaştıracak değil mi?

Bu sene eksik kaldığımız konu yurtdışı tanıtımlarıydı. Açıkçası bu dijital platformları gerçekleştirmek ufak bütçelerle olmuyor. Elbette denilebilir ki 'Çekiminizi yapın ve Youtube'a koyun'. Ama amacımız bize ait, alt yapısı sağlam bir platform oluşturmaktı. Bu tabii ki başlangıç. Bu platformların bizi bambaşka yerlere götüreceği inancındayım. Bu seneki deneyimlerimden sonra gelecek yıldan itibaren platformumuzun yurtdışında tanıtımına da başlayacağız.

Sanatın daha geniş kitlelere ulaşması sevindirici. Bir yandan da sanatseverlere kaliteli içerikleri 'bedelsiz sunmak' izleyicinin gözünde bunu değersizleştirir mi? Bir tembellik yaratır mı, ne dersiniz?

Ben dijital projelerin tembellik yaratmayacağı inancındayım. Konser mekanlarında veya galerilerde olmak bambaşka bir şey. Eğer gerçekten bu alanlara ilginiz varsa bunlardan vazgeçemezsiniz. Aksine ben bunların bizlere yeni izleyici kazandıracağı inancındayım. Ancak bu platformların ücretsiz olması bir sorun. Bu işi bu sene ücretsiz yaptık ama ge-

PANDEMİ SÜRECİNDE ÇALIŞMAK

Kolay olmadı ama...

Son bir buçuk yıldır pandemi nedeniyle hayatlarımızı tabiri caizse 'askıya aldık.' Ama ne mutlu ki Borusan Kocabıyık Vakfı olarak eğitime desteğiniz kesilmeden devam ediyor. Mesela 2020'de 202 öğrenciye burs desteği vermiş, onların yaşam şartlarını ve sağlık durumlarını da takip etmişsiniz. Sürecin sizi zorladığı zamanlar oldu mu? Ya da hangi yönüyle zorladı?

Evet, çok haklısınız adeta hayatlarımızı askıya aldık ancak online ve radyo konserleriyle, online sergilerle varlığımızı artırarak sürdürdük. Yaptıklarımızla evlere tıkılıp kalan insanlara biraz nefes aldırdığımız inancındayım. Burslarımız ve gençlerimize sağladığımız tablet yardımları ile bazı gençlerimize destek vermeye çalıştık. Kolay olduğunu söyleyemeyeceğim. Bütün bunları gerçekleştirmeye çalışırken insanların son derece gergin oldukları ortamlarda çalışmak zorunda kaldık. Bir yandan sağlıklı kalmaya çalışmak bir yandan sergi hazırlamak, konser canlı yayın ekiplerinin ve video kayıt ekiplerinin çalışmaları için sağlıklı ortamların sağlanması pek de kolay değildi. Tabii burs işleri online gerçekleştiği için göreceli olarak daha kolaydı ancak burada da başvuruların değerlendirilmesi çok uzun zaman aldı. Özellikle tabletlerin gerçekten ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması için olağanüstü çaba sarf edildi.

Üç faz halinde yaklaşık 6 ay süren ve Uzaktan Eğitime Kimse Uzak Kalmasın sloganı ile hayata geçirilen tablet projesi kapsamında pandemi şartlarında ortaya çıkan ve öğrencilerin uzaktan eğitime erişim sorunlarının, fırsat eşitsizliğinin ve eğitim seviyesinin geri kalmasının önüne geçmeye çözüm yaratmayı hedeflemiştik. Gençlerin hayatlarına dokunabildiysek ne mutlu bize.

Maurizio Nannucci, *Hareket*, 2011

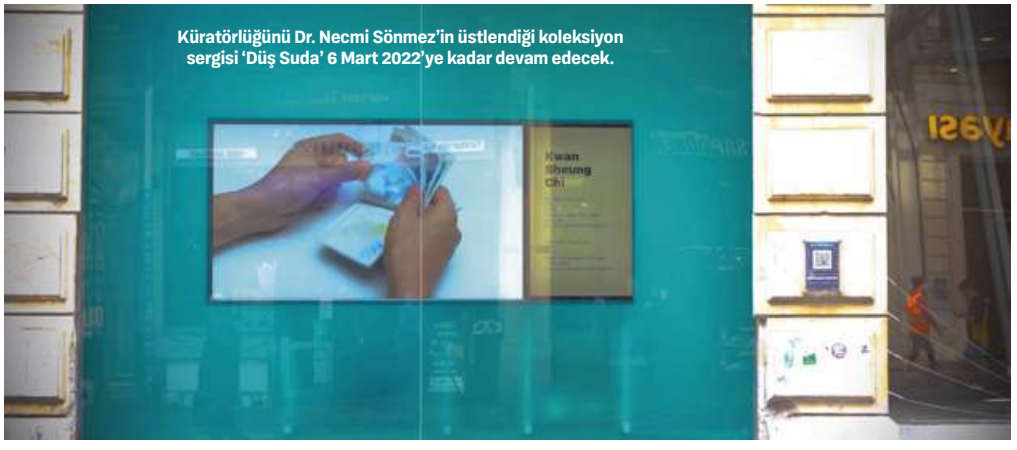
Borusan, gençlere verilen eğitim projelerini destekliyor.

lecek senelerde de bunun böyle olacağı anlamına gelmemeli. Bu işte çok ciddi bir çalışma ve maliyet söz konusu. Sizin de söylediğiniz gibi pandemi döneminde bedelsiz sunum farklı algılandı ve işi değersiz kılmadı. Ancak bu kaliteyi ücretsiz olarak sunmaya devam edersek bu olabilir. O nedenle gelecek sezon için biz de farklı çalışmalar içindeyiz.

Ocak 2021'de hayata geçen BİFO, Borusan Quartet ve Borusan Müzik Evi konserlerini ücretsiz yayınlayan borusansanat.tv de sanata verdiğiniz sürekli desteğin sonucu ortaya çıktı. Pandemi sonrası, konser kayıtlarını tümüyle görüntülü kaydedip yayınlamak gibi bir projeniz var mı?

Ekim ayından itibaren tüm konserlerimizi karnaval.com platformundan yayın yapan radyomuz Borusan Klasik'te sunmaya başladık. Bugüne kadar 23 konseri Borusan Klasik Radyo'dan canlı olarak yayınladık. Mayıs ayında gerçekleştiremediğimiz konserleri ise haziran ayına erteledik. Ayrıca Borusansanat.tv'den de 20 konserimizin video kayıtlarının yayınını yaptık. Elbette kalan konserlerimiz online olarak sitemizden yayınlanmaya devam edecek.

Ayrıca 2017-2020 arasında gerçekleşen ve büyük beğeni toplayan 6 konserimiz de 29 Aralık–3 Ocak 2021 tarihleri arasında her akşam 'BİFO Maratonu' adı altında radyomuzdan yayınlandı. Pandemi sonrası da yatırım yaptığımız borusansanat.tv'den yayınlarımız devam edecek. Elbette her konseri yayınlayamayabiliriz ama uzun zamandır yapmayı düşündüğümüz ve bu döneme rastgelen platformu yaşatmak kararındayız.

Küratörlüğünü Dr. Necmi Sönmez'in üstlendiği koleksiyon sergisi 'Düş Suda' 6 Mart 2022'ye kadar devam edecek.

"Pandemi her şeyi alt üst etti ama bambaşka bir kulvar da açtı. Bana göre hiçbir şey canlı konserlerin veya canlı sergilerin yerini tutmuyor ama bu şekilde de var olabiliyorsunuz."

Sanatta ve eğitimde 'sürdürülebilir' projeler üretmenin yolu nereden geçiyor; Borusan bu konudaki gücünü nereden alıyor?

Esasında işe başlamak çok da zor değil. Önce projeyi belirleyeceksiniz sonra bunların doğru yerlere gittiğine emin olacaksınız. Ama işin içine sürdürülebilirlik girdi mi durum değişiyor. Ne kadar güzel projeler birkaç yıl gerçekleştirilip yok oluyor, yatırımlar emekler heba oluyor. Maalesef ülkemizin en büyük sorunlarından biridir sürdürülebilirlik. Ben bir kurumun bir işe başlarken doğru alanlarda çalışması gerektiğine inanıyorum. BKV bu konuda çok doğru üç alan belirledi. Müzik, güncel sanat ve eğitim. Bu alanlarda da yatırımını kurulduğu günden bu yana aralıksız sürdürüyor. Ben sürdürülebilirlikte yapılan işe sahip çıkmanın ve inanmanın önemli olduğuna inanıyorum. İnanç ve özveri olmadan bu işleri yürütmek biraz zor, ve tabii ki bütçe de...

Önümüzdeki sezon konser salonlarını, galerileri rahatça, keyifle doldurabilecek miyiz? Yoksa bundan sonra bizi bu alanlarda daha minimal, daha sade düzenlemeler mi bekliyor, ne düşünüyorsunuz?

Açıkçası olumsuz düşünen biri değilimdir. Elbette salonları hınca hınç doldurmak ilk başta mümkün olmayabilir. Özellikle de BİFO gibi izleyici sayısı belli bir yaşın üstünde olan etkinliklerde. Büyük ihtimalle konser salonları açıldığında da etkinliklere sınırlı sayıda izleyici alınması zorunlu olacak. Ancak ben insanların salonları dolduracağına inanıyorum, izleyici açısından hiçbir etkinlikte sıkıntı yaşanmayacağını düşünüyorum.

BU BİR İLANDIR

WOW-Fi

Ücretsiz, kesintisiz, **hızlı internet** sana iyi gelir!

Wispotter Trump AVM
0850 277 92 92

Trump AVM sana iyi gelir!

Mecidiyeköy / Şişli | 0 212 348 78 67 /TrumpAVM

TRUMP
ALIŞVERİŞ MERKEZİ

OĞUL TÜRKKAN

ekolojist

Çöpe atmak kolay, ya sonrası?

Dünyada bir milyar kişi açlık sınırında. Buna karşın yaklaşık Çin kadar büyük bir alanda yetiştirilen gıda hiç yenmiyor. Mutfakta israfı önlemek, düşündüğünüzden çok daha önemli sivil bir eylem.

Gıdayı çürütmemek ve gerektiği kadarıyla beslenmek önemli. Atık malzemeyi ise kompost yaparak değerlendirebilirsiniz.

Dünyada bin bir zahmetle yetiştirilen sebze meyve, tutulan balık, küçük ve büyükbaş hayvan eti, sütü, üçte bir oranında ziyan edilip çöpe atılıyor. Bu ziyanın iki kaynağı var. Birincisi tarlada bırakılan, nakliyede bozulan, mağazalarda ve evlerde dolaplarda çürüyen yiyecekler. ikincisi ise tabakta yarım bırakılan, fazla pişirilen, yemek yapımı sırasında çöpe giden yiyecekler. Birincide söz ettiğimiz yiyecekler ikincisinden kat be kat fazla. Yılda 1.3 milyar ton gıdanın ziyan olduğu tahmin ediliyor. Yani dünya üzerinde açlıkla mücadele eden yaklaşık bir milyar kişi sadece ABD, İngiltere ve Avrupa'da ziyan edilen gıdayla karnını doyurabilir. Yaklaşık Çin kadar büyük bir toprak alanında yetiştirilen gıda hiç yenmiyor. Dünyadaki suyun yüzde 25'ini yenmeyecek gıdaları yetiştirmek için harcıyoruz. Gıdanın neredeyse yarısı evlerdeki yanlış tüketimden dolayı ziyan oluyor. Bunlar gözünüzü korkutmasın. Bu aşırı tüketim ve ziyan karşısında dünyada bilinçli hareket ederek tüketicilerin konu hakkında duyarlılığını artırmaya çaba gösteren kahramanlar da var.

TÜKETİMİ EN AZA İNDİRMEK

Konu, obezite değil. Konu; karbon salınımı, su kaynaklarının kullanımı, fosil yakıtların kullanımı, gıdanın israfı. Artık üreticiler de tedbirli. Bazı bira üreticileri restoranlarda ve marketlerde tüketilmediği için bayatlayan ekmekleri bira yapımında kullanıyor. İskoç viski üreticileri karbon salınımları ve su tüketimlerini minimuma indirmek için çaba gösteriyor. Bazı perakendeciler de son kullanma tarihi (SKT) yaklaşan gıdaları muhtaçlara dağıtıyor.

Dünyadaki suyun yüzde 25'ini yenmeyecek gıdaları yetiştirmek için harcıyoruz.

İSRAFA KARŞI RESTORANLAR

Özellikle evlerde yaşayan kişi sayısı azaldıkça ve haneler küçüldükçe evde yemek yapmak daha maliyetli ve fireli olmaya başladı. Eskiden üç kuşağın yaşadığı evlerde pişen yemek günlük olarak tencerenin dibi sıyrılıncaya kadar tüketilirken bugün bir iki kişinin yaşadığı evlerde yiyecekler dolapta sürünüyor, bozulunca da atılıyor. Bir anlamda küçük hane halklarının restoranda yemesi daha ekonomik ve çevreci oluyor.

Peki restoranlar gıda israfına karşı nasıl tedbir alıyor? Öncelikle; menüdeki kalem sayısını azaltma yoluna gidiliyor. Her çeşit yemeği satan değil de çok satan ve uzmanı olduğu yemeklere konsantre olan restoranlar var. Diğer taraftan porsiyonlarını makul boyutta tutan restoranlar görüyüroz. Gıdanın hazırlığından, muhafazasına tüm süreci sürdürülebilir kılmaya çalışanlar da çok. Bir gıdanın her kısmını kullanacak biçimde menü oluşturma gayreti de dikkat çekici. Bazı şefler sıfır atık menüleri yapıyor. Elmayı sosta kullanıp, kabuğunu dehidre edip, toz halinde yemeğe ekliyorlar. Sapını ve çekirdeklerini de kompost yapıp gübre olarak bahçelerinde kullanıyorlar. Karidesin etini yemekte kullanırken kabuk ve başını sos yapımında değerlendiriyorlar. Menülerini planlarken her girdinin maksimum sıfır atıkla tüketilmesini sağlamak için bir tek gıdayı onlarca farklı biçimde farklı yemeklerde kullanıyorlar. Bir anlamda, malzemenin etinden sütünden istifade ediyorlar.

HEDEF: MUTFAKTA SIFIR ATIK

Geçmişte insanoğlu zaten sıfır atıkla yaşarmış. Mesela sakatat kullanımı sıfır atığın iyi bir örneği. Sanayi Devrimi sonrası bu alışkanlıkları zaman içinde yitirdik. Ama yeniden öğrenmemiz gerekiyor. Biz tüketiciler bu israfı engellemek için sıfır atık yaklaşımını desteklemeli ve bu konuda marketlerden, ev tüketimimize, restoranlardan üreticilere kadar daha talepkar olmalıyız.

BİLFEN
OKULLARI

ONLINE EĞİTİMDE DE SINIR TANIMIYOR!

İz bırakan, fark yaratan öğrenciler yetiştirmeye devam ediyor.

Sanal sınıf sayısı
27.401

Online ders sayısı
2.791.421

Offline içerik sayısı
23.264

Online ders süresi
83.742.630
(dakika)

Online sınav soru sayısı
16.938.882

Online sınav süresi
45.201.648
(dakika)

Platforma gelen istek sayısı
118.066.811

www.bilfen.com

Tabloda kullanılan sayısal değerler,
16 Mart 2020 - 17 Mayıs 2021 tarihleri arasını kapsamaktadır.

ekolojist

RÖPORTAJ:
IŞIL SARIYÜCE

ÖMER MADRA: “Altıncı kitlesel yok oluş sürecindeyiz”

Türkiye’de ‘iklim krizi’ denince ilk akla gelen isimlerden biri Ömer Madra. Açık Radyo’da uzun yıllardır hafta içi her sabah yumuşak sesiyle sert bir uyarı yapmakta: “Acil önlem almazsak gezegeni kurtarmak için geç olacak.” Kendisi, hayat tarzıyla da mücadelenin içinde. 12 yıldır et ve et ürünü yemeyen Madra veganizmi, iklim krizi bağlamında değerlendirdi.

Neden vegansınız?
‘Önce Sağlık’ diye bir programımız var Açık Radyo’da. ‘Önce Sağlık’ diye atasözü var. Türkçenin en önemli sözlerinden biri. 70 yıllık bir dönemi kapsayan bilimsel araştırmaların -bunlara meta analysis diyorlar- ezici çoğunluğu insan sağlığı açısından hiç tartışmasız ve net bir şekilde veganlığın sağlıklı olduğunu ortaya koyuyor. Yani birinci neden insanın kendi sağlığı. İkincisi -daha da önemli olan- gezegenin sağlığı. İşte bu, iklim değişikliğiyle doğrudan ilgili. Ve üçüncü neden, vicdan.

“Etik nedenlerle vegan oldunuz” diyebilir miyiz?
Etik bir mesele. Ahlaki bir mesele. Savaş ve barış. ‘İnsanların vicdanı ve hayvanların sağlığı’ diye ifade etmiştim bir araştırmada. **Gary Francione** ve **Anna Charlton**’ın ‘**İnsan Neden Vegan Olur?**’ kitabında **‘ahlaki şizofreni’** diyebir mesele var. Bir yandan bazı hayvanları ailemizin birer üyesi olarak görüyoruz, kedilerimizi köpeklerimizi... Bir yandan da başka hayvanların etine çatal saplanıyor. Yani “Bir yandan şiddeti, acıyı, işkenceyi ve ölümü gündelik hayatımızın bir parçası haline getirmişken bir yandan da barış savunuculuğu yapmak iki yüzlülüktür, riyakarlıktır” diyor. Bunu önemsiyorum.

‘Gezegen B Yok’, iklim aktivistlerinin ortak sloganı.

Hayvancılığın doğaya olumsuz etkisi söz konusu. Nasıl bir zarar bu?
Hayvancılık ve tarım endüstrisinin gezegen üzerindeki tahribatı hakkında en kapsamlı araştırma Science Dergisi’nin 1 Haziran 2018 tarihli sayısında yayımlandı. ‘Reducing food’s environmental impacts through producers and consumers’ başlıklı **J. Poore** ve **T. Nemecek** imzalı bir araştırma bu. O kadar net ki: Gezegen üzerindeki; çevre, toprak, hava, su, bütün biyoloji, biyokütle üzerindeki çevresel etki ve tahribatı azaltmamızın tek yolu var, o da etten ve süt ürünlerinden vazgeçmek. Bu artık her hangi bir tartışma götürecek bir konu değil, üzerinde çok sayıda araştırma var. Et ve süt ürünleri tüketmekten vazgeçmek suretiyle, dünya üzerindeki çiftlik ve tarım alanlarının kullanımı yüzde 75’in üzerinde bir oranda azalabiliyor.

“HER GÜN 20 TÜR EBEDİYEN YOK OLUYOR”

Metan gazının iklim krizi üzerindeki etkisi ne boyutta?
Evet metan sorunu da var. Ama sadece o değil. İkili bir kriz yaşıyoruz aslında.İki büyük krizin etkisindeyiz. Biri iklim krizi. Deniz seviyelerinin yükselmesi, havanın kirlenmesi işin içine giriyor. Toprakların yok olması da buna dahil. Bir de biyolojik çeşitlilik krizi... Bu, aklın alamayacağı bir boyuta ulaştı. Her gün 20

Türkiye'de 'iklim aktivizmi' denince akla ilk gelen isimlerin başında Ömer Madra var.

tür ebediyen yok oluyor. Bunun ne kadar üzerinde durulsa azdır. İşte buna **'altıncı kitlesel yok oluş süreci'** deniyor.

Son yok oluş süreci ne zaman yaşandı?
Dünyada şimdiye kadar beş büyük yok oluş var bilim insanlarına göre. Sonuncusu 65 milyon yıl kadar önce dinazorların, en büyük memelilerin yok olmasıyla ortaya çıkmış. Ve karalarda da yaklaşık yüzde 10'luk bir canlı kalmış. Şimdi ise altıncı büyük yok oluşla karşı karşıyayız. Geçen aylarda vefat eden **Paul Crutzen**'in de aralarında bulunduğu bilim insanları buna antroposen adını koydu. Ayrıca **Jason Moore** gibi, dünyayı-capitalosene- yani mevcut kapitalist sistemin bu hale getirdiğini vurgulayan önemli kitaplar ve araştırmalar var.

Beslenme şeklimizin bu yok oluş sürecine etkisi var mı?
Yeni analiz gösteriyor ki, et yemekle, süt mamülleri ve yumurta tüketmekle yalnızca yüzde 18 oranında kalori, yüzde 37 oranında da protein sağlıyoruz ama tarım alanlarının yüzde 83'ü gibi muazzam bir bölümünü et ve süt tükettiğimiz için işgal altında tutuyoruz. Bununla da kalmıyoruz, işte sizin sorunuzla küresel ısınma, ya da benim tercih ettiğim tabirle küresel ısıtmaya yol açarak dünyayı kasıp kavuran sera gazı salımlarının yüzde 60'ını üretmiş oluyoruz. Hayvanların yellenerek, geğirerek metan salıyorlar, doğaları bu. Ama asıl onların yiyeceği yemlerinin yapılması için dünyanın en önemli bakir ormanları, havadan karbondioksiti emip oksijen sağlayan, en temel dönüşümü sağlayan yağmur ormanları yok ediliyor. Böylece küresel ısıtmanın başlıca sebebi olan sera gazı salımlarının yüzde 60'ı yani üçte ikisine yakın kısmı bu faaliyetler sonucunda oluyor.

Peki çözüm mümkün mü?
Oxford Üniversitesi'nin önemli profesörlerinden **Joseph Poore** "Yeryüzü üzerindeki etkimizi azaltmanın en büyük yolu, muhtemelen, vegan beslenme

biçimini benimsemekten geçiyor" diye net bir ifade koymuş. Basit ve çarpıcı bir çözüm. Çünkü mesele dünyanın önündeki en büyük tehdit olmasına rağmen -az önceki sorunuza da cevaben- yalnızca sera gazlarından ibaret değil. Fosil yakıtları kesseniz de yetmiyor. Poore, "Küresel ısıtma ve iklim değişikliği dışında dört önemli sebep daha var" diyor:

1. Küresel asidifikasyon: Denizler asitleniyor ve felaket bir durum aldı.

2. Ötrofikasyon: Suların kullanılamaz hale gelmesi.

3. Toprak kullanımı

4. Su kullanımı: Yani tarım, iklim krizi de dahil sayısız çevre sorununun hepsinin ortasından geçen sektör.

Bu yıkımın büyük kısmından sorumlu olan hayvansal ürünlerin tüketiminden vazgeçmek, sürdürülebilir et ve mandıra ürünleri satın almaya çabalamaktan daha büyük çevresel faydalar sağlar.

"VEGANLIK TÜRKİYE'DE DE YÜKSELİŞTE"

Çevre hareketinin en önemli merkezlerinden 83 milyon nüfuslu Almanya'da 1.3 milyon vegan yaşıyor. Türkiye, dünyayla kıyaslandığında veganlıktan ne durumda?

Dünyada veganlık hızla yükseliyor, dönüşümsel devrim niteliğinde bir durum var. Özellikle Britanya'da muazzam bir patlama yaptı. İklim aktivistlerinin bundaki rolü çok büyük; özellikle genç iklim aktivisti **Greta Thunberg** ve çevresindekilerin. Türkiye'de de **Atlas Sarrafoğlu** var. Atlas dokuz yaşındayken bir mükalat yaptık, gözlerime ve kulaklarıma inanamadım. "Politikacılar hiçbir şey anlamıyor. Bizi dinlesinler. Yeter!" diyordu. Veganlık Türkiye'de de yükselişte. Festivaller başladı. Didim'de bir vegan festivale davetliydim, hayranlık verici bir ilgi vardı. Çok yaratıcı çözümlerle birçok ilginç, güzel ve bilmediğim yemeği tatmanın mutluluğu bana da nasip oldu. Başta "Ömer, iyi hoş söylüyorsun ama..." diyen, hatta dalga geçen, sevgi saygı duyduğum, entelektüellikte üstüne olmayan arkadaşlarım artık bundan vazgeçti. Aynı şeyi veganlıkta da görmeye başladık.

Geleneksel toplumlarda yeri yok muydu veganlığın? Ya da daha az et tüketmenin...

Avcı-toplayıcı değil insan. Çok büyük çaba emek gerektiriyor avcılık. Bir tane mamut kovalıyor, gücü yeterse 60 kilometre filan koşuyor. Sonra gücü tekrar yeterse mızrakla öldürüyor. Onu da kabilece paylaşıyorlar. Bu, herhalde senede en fazla bir kez oluyordur. Dolayısıyla toplayıcılık yapıyorlar. Şimdi kesinlikle ispatlandı; çok küçük bir bölüm et bulup, yiyebiliyor. Türkiye'nin yemek kültürüne gelirsek, sebzelerin envai çeşidi var.

Ömer Madra, Açık Radyo'daki programlarında iklim krizine dikkat çekiyor.

> "Hayvansal ürünlerin tüketiminden vazgeçmek, sürdürülebilir et ve mandıra ürünleri satın almaya çabalamaktan daha büyük çevresel faydalar sağlar."

PR DEVRİMİ VE ET TÜKETİMİ

İnsanın toplayıcılıktan geldiğini söylüyorsunuz ama "Et yemeden yaşayamam" diyenler var. Tamamen haksızlar mı?

Fikri direnci kırmak lazım. "Et yemeden yaşayamam ya da peynirsiz kalmayı düşünemem..." Niye? Bu tamamen fikri bir durum ve bunun çok önemli bir sebebi var.

Nedir o sebep, reklamlar mı?

İklim değişikliğinin en büyük sorumlusu dev petrol, fosil yakıt, kömür şirketleri. Ama onlarla ortak olan çok önemli bir sektör daha var: Halkla ilişkiler (PR) sektörü ve medya. Medya büyük ölçüde, dolar milyarderlerinin elinde. Dünyanın birçok yerinde bağımsız medya yok. O zaman da gerçeklere ulaşamıyorsunuz. İklim krizinde de veganizmde bu böyle oluyor. Bana "19'uncu yüzyıl sonunun en büyük devrimi nedir?" derseniz -devrimi her zaman olumlu anlamda kullanmıyoruz tabii- "PR devrimi" derim. Modern propagandanın kurucusu **Edward Bernays**'in 1929'da **Torches of Freedom** (Özgürlük Meşaleleri) başlıklı bir kampanyası var. "Sigara içmek özgürlüktür" diyor ve içmeye teşvik ediyor. Kadınların ellerinde sigarayla yaptıkları yürüyüş PR dünyasında hâlâ 'efsane eylem' diye anılıyor. Sonradan yapılmış bir araştırmada görülüyor ki Bernays'in, American Tobacco Company için çalıştığı

Etik, sağlık ve iklim krizi... Dünyada veganlığın giderek yükselmesinin üç temel nedeni.

Rakamlarla hayvansal ürünlerin çevreye verdiği zarar

Hayvansal ürün tüketmek çevreye büyük bir yük getiriyor. 1960'lardan bu yana dünya nüfusu ikiye katlanırken et tüketimi dört kat, tavuk tüketimi 13 kat arttı. Birleşmiş Milletler Tarım ve Gıda örgütü FAO'nun tahmini bu rakamın, 2050'de iki kat daha artacağı. Daha fazla hayvan üretmek onları beslemek için daha fazla tarım alanı ve su kullanmak demek. Bunun dünyaya maliyeti küresel ısınmanın artması, su kirliliği, dünyanın akciğeri görevi gören ormanların azalması, su kıtlığı ve canlı türlerinin yok olması. Ayrıca ineklerin çıkardığı metan gazı iklim değişikliğinin karbondioksitten sonraki en büyük nedeni. Karbondioksitten 28 kat daha kuvvetli olan metan gazının iklim değişikliğine katkısı yüzde 23.

gizlenmiş; dahası kendisi sigara içmiyor. Hatta emekliye ayrıldıktan sonra, sigara karşıtı bir avukatın yanında çalışmış. Aynı şey iklim için de böyle. Şimdi aynısı, et için söz konusu.

"SON 10 YILIMIZ"

Bunlar nasıl sorunlar getirecek önümüze?

Bundan iki yıl önce gelmiş geçmiş muhtemelen en büyük araştırmacılar grubu, 44 ülkeden gelen en seçkin bilim insanlarından oluşan hükümetlerarası iklim değişikliği panelinde net dille "Böyle giderse, engel olunamazsa, 10 yılımız var" demişti. Cumhurbaşkanı'nın eşi Emine Erdoğan gibi insanlar da söylüyorlar "10 yılımız var gidişat tehlikeli" diye. Bir şey yapıyorlar mı? O ayrı bir tartışma konusu. Bu endüstrinin önüne geçilmezse bir kere iklim göçleri artacaktır. Bu, çatışma, savaş ve ölüm demek. İklim mültecileri dünyanın en önemli sorunlarından biri. Ekecek toprak bulma zorluğu, kuraklıktan dolayı iklim krizinin bir başka sonucu olarak karşımıza çıkacak. Reklamcılık endüstrisini, PR endüstrisini alt edemezsek sonuçları yıkıcı olacak. Aktivist yazar **George Monbiot** "Gezegenin kurtulmasıyla yeni bir sofra takımı arasında bir seçim yapacak olsak" diyor; "İnsanların çoğu sofra takımını tercih eder." Et vazgeçilemeyecek tat meselesi değil, PR meselesi. Mesela bir bisküvi, yiyecek reklamına bakın. Adeta orgazm oluyor insanlar. Bir lokma alıp kendilerinden geçiyorlar. Yani illa et, süt konusu değil. Bu mantıkla, "Etten nasıl vazgeçerim" diyoruz.

"Et yemeyen insan yeterince beslenemez" gibi bir algı da var.

Burada çok ilginç psikolojik mekanizmalar, insanın kendini savunma mekanizmaları da devreye giriyor. Yeterince beslenememe konusu da başta et sektörü olmak üzere gıda endüstrisinin ortaya attığı propagandalardan biri. Yine basının ve reklam dünyasının çok payı var. Oysa et yememenin değil, asıl yemenin zararlı olduğunu gösteren sayısız araştırma var. Oxford Üniversitesi, Cornell Üniversitesi bir de Çin Halk Sağlığı Bakanlığı'ndan önemli bir doktor grubu Çin'de bir araştırma sürdürüyor. Ağırlıklı pirinçle ve sebzeyle beslenen Çin nüfusu daha sağlıklı. Ailelerine gidip soruyorlar, "Deden nenen ne yerdi, neden öldü" diye. Ailede bir tane bile kanser yok, kalp hastalığı yok. Ama ABD gibi Batı ülkelerinden birine göç ettikleri zaman bir kuşak içinde kalp, diyabet, kanser, damar sertliği, tansiyon eğilimi hemen artıyor çünkü beslenme değişiyor.

ekolojist IŞIL SARIYÜCE

İstanbul'un vegan dostu semti **Moda**

Restoran ve kafeleri bir yana, et yemeyenler için özel ürenler hazırlayan bir kasabı bile var Moda'nın. Bu ilginç kasabın kurucularının hayali, tramvay hattında vegan bir semt yaratmak.

Vegan kasap Limonita'nın ortakları...

Vegan olup, şarküteri ürünü özleyenlere seçenek çok.

Etsiz tantuni olur mu? Olur.

Karantinayı tüm kasvetiyle hissettiğimiz akşamüzeri, bir arkadaşım elden ele yayılan bir sosyal medya mesajını iletti:'Türkiye'nin ilk vegan kasabı açıldı' haberini alıntılayan Twitter kullanıcısı 'manav yani?' diye soruyordu. Bir başkası da ona cevaben 'Moda'da manava vegan kasabı deniyor' yorumunu yapmış. Herkesi gülümseten ileti beni heyecanlandırdı.

Ortaokul yıllarımdan beri kırmızı et yemiyorum, 15 yıldan fazla zamandır tavuk ve balığı da bıraktım, vejetaryenim. O akşam sofrayı renklendirmek için Moda'daki vegan kasaptan verdiğim pastırma, tantuni ve İtalyan salamı siparişini bisikletli kurye getirdi. Çünkü karbon ayak izini düşürmeye yani mümkün olduğunca az karbon salımı yapmaya önem veriyorlar.

Aslında vegan et ürünleri arayışım 'yeşil dünya'nın başkentlerinden Berlin'de geçirdiğimiz yazdan sonra başladı. İstanbul'a dönerken oradan getirdiğim çeşit çeşit vegan hamburger köfteleri ve sucuklar tüketince, 'burada ne bulabilirim' diye araştırdım ve durumun aslında hiç de fena olmadığını anladım. Küçüklü büyüklü pek çok marka hammaddesi soya, buğday gluteni ve saytan olan sucuk, şnitzel, biftek gibi ürünler üretiyor ve kargoyla soğuk paketler yapıp eve gönderiyordu. İstanbul'un çeşitli semtlerindeki vegan bakkal ve dükkanlarda, deterjandan kişisel bakım ürünlerine pek çok vegan ürün bulmak mümkündü. Ama daha fazla çaba sarf ederek...

#TRAMVAYITAKİPET

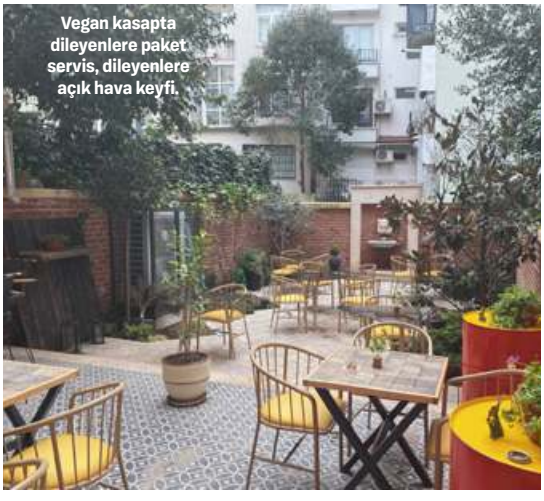
Moda'daki vegan kasap **Limonita**'nın dört kurucu ortağından **Deniz Yoldaç Yalçın** da bu zorluğa dikkat çekiyor. Vegan olmayanlar için hiç düşünmeden yapılan sabah evden çıkıp kahve almak, acıkınca ayaküstü bir şeyler atıştırmak, market alışverişi yapmak, restoranda sipariş vermek gibi aktiviteler veganlar için menüyü didik didik incelemek, ürünlerin içinde bulyon olup olmadığını sorgulamak, yoğurdun da hayvansal ürün olduğunu anlatmak gibi ekstra çabalar yüzünden vakit kaybına yol açıyor. Yalçın ve ortakları, Moda'nın veganlarını bu zahmetten kurtaracak dönüşüm sürecinin başlangıç noktası ya da merkezi olma hayallerini **#followthetram** yani **#tramvayıtakipet** sloganıyla anlatıyor. "Bir vegan tramvayı takip ederek market alışverişini yapsın. Oradan çıksın kahvesini içsin. İçinde soya sütü mü var, normal süt mü var, krema tozu mu var düşünmesin. Yanında vegan tatlısını yesin. Oradan gitsin kasabına, günlük taze alışverişini yapsın. Akşam arkadaşlarıyla fine dining restoranında gönül rahatlığıyla yemek yiyip içebilsin. Önce Moda'dan başlayalım. **Moda vegan bir mahalle olsun**" diyor Yalçın.

Bu hayali gerçekleştirmek hiç de zor değil. Çünkü Moda'da zaten halihazırda vegan bakkal, kasap, çeşitli restoranlar var; kahvecilerde de soya ve badem sütleri bulunuyor. Hayalleri vegan işletmelerinin çoğaldığı, bir veganın hiç zorlanmadan tıpkı vegan olmadan önceki gibi ihtiyaçlarını kolaylıkla karşılayabildiği bir Moda, sonra da tüm dünya... **"Vegan bir Moda olabiliyorsa bence vegan bir İstanbul da olabilir, dünya da"** diyor Yalçın.

BİR HAYVANI YİYİP, DİĞERİNİ SEVEMEZSİN

Veganlık dünyada yükselişte. Nedenlerinden biri daha sağlıklı bir yaşam vaadi.

Vegan kasapta dileyenlere paket servis, dileyenlere açık hava keyfi.

İSTANBUL'DAN **12 VEGAN RESTORAN&KAFE**

Community Kitchen: Kumbaracı Yokuşu 35, Beyoğlu (İstiklal Cad.), +90 538 503 27 36

Vegan İstanbul: Firuzağa Mah. Türkgücü Cad. No 51/A, Beyoğlu, 0 212 249 00 08

Mahatma Cafe: 50/A Macit Erbudak Sok., Kadıköy, 0 535 608 32 80

Kem Küm Cafe Moda: Caferağa Mah. Kılaptancı Sok. No1B, Kadıköy, 0 533 422 92 43

Hoş Atölye: İskele Sok. No:72 Rasimpaşa, Kadıköy, 0 537 065 72 45

Vegan Dünyası: Türkali, Yeniyol Sok. 2a, Beşiktaş, 0 533 214 27 71

Bi Nevi Deli: Dilhayat Sokak 10/1, Etiler, 0 212 358 60 32

Yuzu: Şair Latifi Sok. No:41 Moda Kadıköy 0 541 974 15 12

VegaNarsist: Halaskargazi Mah., Kuyumcu İrfan Sok. 19 A, Nişantaşı, 0 546 841 01 22

Vegisso: Duatepe Mah., Bozkurt Cad. 23/1 Kurtuluş, 0 542 238 97 17

YesilChi: Ulaştırıcı Sokak, Tellioğlu Apt 10/A, Sahrayıcedit Kadıköy, 0 216 345 55 06

Etik nedenlerle vegan olmayı seçenler için ise hayvanların acı çekmesine ortak olmamak kritik öneme sahip. Veganlar için hayvanlar, eşit ilişki kurup saygı duymamız gereken canlılar, tüketim için üretilen nesneler değil. Pek çok vegan için ineğin evlerimizdeki köpekten, tavuğun sokakta beslediğimiz kediden farkı yok. 'Birini yiyip, öbürünü sevelim' yaklaşımı etik değil.

Hassas Z kuşağı da bu konuda aktif. Vegan kasabın ortaklarından **Akın Yalçın,** Türkiye'de gençler arasında veganlığın arttığını söylüyor ve gözlemlerini aktarıyor: "Bilinç düzeyleri çok yüksek. Çok okuyorlar ve araştırıyorlar, özellikle de yabancı kaynakları. 15 yaşında bir genç bütün aileyi dizmiş, 'vegan beslenecek-siniz' diye buraya getiriyor mesela, 'En azından bu öğünde vegan beslenecek-siniz. Bu sefer siz bana uyun' diyor."

ETSİZ PAZARTESİLER

'Bazı öğünlerinde ya da haftanın belli günlerinde vegan beslenme' yaklaşımına İngilizcede **flexitarianism** deniyor. Esnek **(flexible)** ve vejetaryen **(vegetarian)** kelimelerinin birleşiminden oluşan akım et ve hayvansal ürün tüketimini azaltmayı ve sınırlandırmayı hedefliyor. Bu akımın dünya genelinde uygulanması için özel dönemler ve günler bile var: Ocak ayı boyunca vegan beslenmeyi teşvik eden **Veganuary** (vegan January) ve etsiz Pazartesiler (meatless Monday) en bilinenleri. 'Etsiz Pazartesiler' internet sitesine göre akım, 2003'ten bu yana 40 ülkede 22 dilde yayılmış.

TÜRKİYE'DE FLEKSİTARYENLİK

Deniz Yalçın, veganlığın da fleksitaryenliğin de Türkiye'deki ev yemekleri ve bakliyatlar üzerine kurulu geleneksel beslenme kültürüne çok uygun olduğunu söylüyor: "Bence Türkiye'de çok büyük bir fleksitaryenlik zaten var. Farkında değiliz sadece. Birçok kişi zaten evinde mercimek çorbası, ezogelin çorbası, yaprak sarması, zeytinyağlılar yiyor ve bu bizim kültürümüzde çok yer edinmiş bir unsur. Her şeyin içine et koyan bir millet zaten değiliz."

Moda'da atacağınız turla (tabii yasaksız günlerde) İstanbul'un vegan dünyasının çeşitliğini ve lezzetini bizzat deneyebilirsiniz. **Kadıköy Çiya**'nın sıcacık servis yaptığı vegan lahmacunu Gaziantep'e her gittiğimde yediğim İmam Çağdaş'ınkiyle yarışır. Kadıköy'de **VegaNarsist** kebap, mantı, tantuni gibi seçenekler sunuyor. Ortadoğulu tadları sevenlere Mısır restoranı **Kem Küm**, Uzakdoğu tatlarını özleyenlere **Yuzu Taste of Nature**, yemek yedikten sonra bir tatlı isteyene **Yesilchi** ve **happycow.net** (mutlu inek) sitesinden bulabileceğiniz daha pek çok vegan seçenek var. Hem çeşit hem lezzet anlamında artık burada da bir eşik aşılmış durumda.

Denemesi kolay! Moda sahilde piknik yaparak geçireceğiniz vegan bir gün hem vicdanınıza hem sağlığınıza iyi gelecek, hem de keyfinizi yerine getirecektir.

ekolojist

EKİN TÜRKANTOS

Kültür-sanat dünyasının iklim kriziyle ne ilgisi olabilir?

Sadece sanayi sektörleri değil, kültür-sanat dünyası da küresel ikim krizindeki rolünü sorguluyor. İKSV de bu yönde akademik bir adım attı ve 'Ekolojik Dönüşüm için Kültür ve Sanat' başlıklı bir rapor yayımladı. Raporda 'kültür-sanat kurumları için dönüşüm nerede başlayabilir' sorusuna cevap olabilecek bazı somut öneriler de sunuluyor.

Ofis alanlarında Londra'daki 'TreeXOffice' gibi sanattan ilham alan uygulamalarla karşılaşmak mümkün.

İklim değişikliğinin olumsuz etkilerini gündeme getiren etkinliklerin sayısı tüm dünyada artarken, Türkiye'de İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV), konu üzerinde düşünmemizi sağlayacak **Ekolojik Dönüşüm için Kültür ve Sanat** başlıklı bir rapor yayımladı. Raporu Bahçeşehir Üniversitesi İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hande Paker hazırladı. Yeni sanat modellerini irdeleyen rapor, kültür-sanat dünyasını çözümün parçası olmaya çağırıyor. Hem de hemen, vakit kaybetmeden!

YAVAŞLA, TASARRUF ET

"Dünya beklenmedik bir krizin ortasındayken, ekoloji ve iklim acil durumundan söz etmenin tam zamanı olduğunu hissettik" diyen İKSV Kültür Politikaları Çalışmaları Direktörü Özlem Ece, temel ihtiyaçlarımızı kökten sorguladığımız bu dönemin bize **yavaşlamamız**, **tasarruf etmemiz** ve **gezegenin sınırları içinde yaşama hayalinin** peşinden gitmemiz gerektiğini hatırlattığını söylüyor. Raporda, **kültür-sanat aktörlerinin ekolojik dönüşümde oynadığı rollerle sürdürülebilirlik konusu** iki şekilde tartışılıyor: Ekolojik ayak izini küçültmek ve yaratıcı ifadenin gücüyle kitleleri harekete geçirecek anlatılar oluşturmak. İngiltere'de kültür kurumlarıyla yürütülen bir araştırmanın sonucu olarak en büyük **karbon ayak izi kaynaklarını** şöyle sıralıyor: Enerji (yüzde 81), atık (yüzde 11), su, iş seyahatleri ve turneler. Bina ve sanat etkinliklerinin çevreye etkisi farklı yöntemlerle azaltılıyor: Hollanda'da atık yönetimini sağlayan Zero Waste Expedition (Sıfır Atık Seferi) programı ve İngiltere'de kurum politikalarının ekolojik sürdürülebilirliğe uygunluğunu değerlendiren Sanat Konseyi Çevre Programı gibi. Ayrıca Yeşil Bina Sertifikası BREEAM'i dünyada 80'in üzerinde ülke kullanıyor, Amsterdam'da sekiz müze BREEAM-NL programına katılmış. Van Gogh Müzesi sertifikalı ilk müze, Concertgebouw ise Avrupa'da sertifikayı alan ilk konser salonu olmuş.

İKSV Kültür Politikaları Çalışmaları Direktörü Özlem Ece

Binaların ve sanat etkinliklerinin çevreye etkisi dünyada farklı programlarla azaltılıyor.

İkinci boyut ise sanatın hikâye anlatıcılığı gücünü ortaya koyması. Rapor bize sanatçıların gücünü bir kez daha hatırlatıyor: İngiliz müzik grubu Coldplay'in 2019'daki albümleri için dünya turnesi yapmayacağını duyurması ses getirmiş-

İzleyiciyi birbirimize ve çevremize nasıl yardım edebileceğimize dair düşündürmeyi amaçlayan İngiltere'den Wild Longings etkinliği.

Büyük prodüksiyonlu etkinliklerde pandeminin de etkisiyle tasarruf dönemi başladı.

ti. Grup, dünya turnelerini **sıfır karbon ayak izi** bırakacak şekilde tasarlanmasını hayal ettiklerini söylemişti. Massive Attack ise müzik endüstrisinin iklim değişikliği üzerindeki etkisini araştırmak için Manchester Üniversitesi'nin Tyndall İklim Değişikliği Araştırma Merkezi ile işbirliğinde. Grup, 20 yıldır yarattığı karbon ayak izini ağaç dikip, trenle seyahat ederek dengeliyor.

EKOLOJİK SANATA DOĞRU

Sanatçılar çok iyi iletişimciler olduğu için bilimsel veriyi izleyicinin hemen yakalayacağı şekilde sunabileceğine inanılırken yakın gelecekte **ekolojik sanattan** söz edilebilecek. İklim değişikliğine yol açan sebeplerin aşırı tüketim, seyahat alışkanlıkları ve plastik kullanımına bağımlılığın kültürel etkenlerle ilgili olduğu anlaşılmış. Yurt dışı örnekleri ise özendirici. Mesela Future Materials Bank (Geleceğin Malzemeleri Bankası), sanatçılara sürdürülebilir malzemelerle ilgili bilgi sağlayıp eğitimler veriyor.

Bu kadar güzel örnekler varken nereden başlamalı sorusunu Özlem Ece yanıtlanıyor: "Türkiye dünyada **Paris Anlaşması**'nı imzalamasına rağmen hâlâ onaylamayan son birkaç ülke arasında. İklim değişikliğini durdurmak için gerekli politikaları belirleyen küresel bir çerçeve olan Paris Anlaşması'nın bir parçası olmak önemli. Yaratıcı endüstriler değişimi tetikleme konusunda müthiş potansiyele sahip. Alışılmıştan çıkıp yeni bir hayal kurabilmek, müzikten, filmden, tiyatrodan, tasarımdan, güncel sanat ve edebiyattan yardım almak gerek. Bir kültür kurumu, uluslararası bir orkestrayı davet ettiğinde yarattığı karbon ayak izini hesaplayıp azaltabilir. Belediyeler yeni bir kültür merkezi inşa ederken daha az enerji tüketimi için çözümler bulabilir. Sanatçılar, kendi pratiklerini dönüştürebilir, bilimsel verilerin eyleme geçiremediği insanların kalbine dokunan hikâyeler anlatabilir."

Kurumsal modelinizi yaratın

Kültür-sanat kurumları işe kendi içinde uygulamaya geçeceği değişimlerle başlayabilir. Öğle yemeğini evden getirmek, ulaşım aracı kullanımını aza indirmek, ısıtıcı gibi enerji kaynaklarının kullanımını düşürmek, öğle aralarında ilham veren konuşma programları düzenlemek, karbon ayak izini azaltmaya teşvik edecek yaratıcı poster, videolar hazırlamak gibi.

Sürdürülebilir alışkanlıklar edinin

- İşyerinizde, davetlerinizde (afiş, stant, yaka kartları) sürdürülebilir malzeme kullanın.
- Yeni malzeme almak yerine kiralayın, ödünç alın.
- Stant, sahne gibi geçici yapıları geri dönüşüme uygun tasarlamalarını isteyin.
- Giyim ürünlerinde organik tekstil kullanın.

Sanat topluluklarıyla yerel üreticiler arasındaki bağları güçlendirmek için Hollanda'da düzenlenen Food Art Film Festival, kültür-sanat aktörlerinin kendi yereliyle bağ kurduğu etkinliklere bir örnek.

Sanatçı Daniel Gosling 'Carbon Capture' işiyle karbon ayak izine gönderme yapıyor.

TASARRUF VE SADELEŞME

Kendini dönüştüren kültür-sanat kurumlarının ileride çevreye nasıl etkileri olacak? İki konudan bahsediyor Ece: Tasarruf ve sadeleşme. Bir süre çok büyük prodüksiyonlu konser, oyun, etkinlik göremeyeceğimizi, kültür kurumlarının öncelikle kendi karbon ayak izini azaltmak için pek çok şey yapabileceğini hatırlatıyor. **Enerji kullanımını azaltarak**, **seyahat alışkanlıklarını değiştirip yerel zanaatkarlarla çalışmak** ilk yapılabilecekler arasında. Kültür-sanat kurumları ve sanatçıların hangi yöntemlerle insanları harekete geçireceğine dair yeni örnekleri zamanla göreceğiz.

ekolojist

ITIR ERHART

Festtogether'dan Vegstock'a

VEGAN FESTİVALLER

Köfte ekmeksiz, sucuksuz, sosissiz, dönersiz eğlenmek mümkün mü? Veganlar, eğlenmeyi bilmeyen sıkıcı insanlar mı?

Sayıları her geçen gün artan festivallerin bazılarında, yalnızca yiyecekler değil müzisyenler de vegan.

Eğlence, müzik festivalleri, açıkhava konserleri söz konusu olunca aklınıza ilk gelen yiyecekler neler? Et dürüm, döner, sosis? Konser çıkışı köfte ekmek? Kokoreç? "Zeytinyağlı dolma, kinoa salatası, humus-felafel dürüm, ıspanaklı içli köfte, ıspanaklı gözleme" diyeniniz oldu mu? Ben vejetaryen beslendiğim için bu ve benzeri ürünlerin festival alanlarında yaygınlaşmaya başladığını, vegan ve vejetaryen opsiyonların çeşitlendiğini gözlemleyebiliyorum. Bu dönüşümün çok sayıda nedeni var. Biri, et ve süt ürünleri tüketmenin hem sağlığımız hem de gezegen üzerindeki etkilerinin daha sık konuşulmaya başlanması ve türcülük[1] ile ilgili farkındalığın oluşması. Buna bağlı olarak da vegan ve bitki bazlı beslenen insan sayısının her geçen gün artması. Diğeri ise festivallerin karbon ayakizlerini düşürmek, ekolojik bir duruş sergilemek ve daha kapsayıcı olmak için dönüşüm çabası içinde olmaları.

Bazılarınızın "Söylediklerine katılabilirim ve veganlık/veganlar ile eğlencenin yan yana gelebileceğine ikna olamıyorum" dediğini tahmin edebiliyorum. Sizi ikna etmeyi deneyeceğim birazdan okuyacağınız satırlarda.

KUZU BANA SARILMIŞ, GÖZÜME BAKIYOR

Benim hikâyem şöyle başlıyor: "Bir gün dağda kucağıma bir kuzu aldım ve o andan sonra annesi ve/ya da gözü olan hiçbir canlıyı yiyemedim." Bahsi geçen kuzu, ben onu kucağıma alır almaz başını omzuma yaslıyor. Gözümün önüne "dört ayaklı kızım" dediğim Pillow, kampüsteki can dostlarım Osman ve Sansar geliveriyor. Kucağımdaki dünya tatlısı canlı, bana onların hiç sarılmadığı gibi sarılmış ve kocaman gözleriyle yüzüme bakarken onu potansiyel akşam yemeği, diğerlerini ise ev arkadaşı, çocuk olarak görmemizin tamamen keyfi olduğunu fark ediyorum. Bulantının eşlik ettiği bu sert farkındalık anı, bana et yemeyi bıraktırıyor[2].

Et yemeyi bırakmak benim için çok kolay oluyor ancak kararımı ve gerekçesiniş paylaşmaya başladığım zaman çok farklı tepkiler alıyorum. Tepki gösterenler, artık sıkıcı bir yeme düzenine geçtiğim ve dolayısıyla, artık benimle masaya oturmanın eskisi kadar keyifli olmayacağı görüşünde birleşiyor:

"Balık da mı yemiyorsun? Karides? Ne yiyorsun peki? Çok sıkıcı, değil mi?"

"Sen şimdi sürekli sebze mi yiyeceksin?"

"Brokoliyle mi besleneceksin artık?"

"Ben karşında et yerken sürekli hayvanların gördüğü zulümden bahsetmeyeceksin, değil mi?"

Özellikle ilk altı ay boyunca, bu sorulara sabırla cevap verdim. Arkadaşlarımı çok sevdiğim vegan restoranlara götürdüm; onlar için 'eğlenceli' vegan/vejeyaryen menüler hazırladım, Meksika fasülyesinden browni, avokado, ham

Festival menülerinde vejetaryen ve vegan seçenekler artıyor.

EKİM 2019'DA YAPILAN
FESTTOGETHER'IN VEGAN MENÜSÜ

1. Vişneli yaprak sarma
2. Kuru patlıcan-biber dolma
3. Nohut dürüm
4. Patatesli / Ispanaklı gözleme
5. Patatesli / Ispanaklı Boşnak böreği
6. Vegan sandviçler
7. Mercimekli köfte
8. Granola bar

Tüm ürünler vegan olarak reçetelendirilmişti.

kakao ve hurmadan puding yaptım. Zamanla 'sıkıcılık' meselesi daha az gündeme gelmeye, ilk başlarda tabağımdaki 'deneysel' yemekleri çatallarının ucuyla deneyen arkadaşlarımın bazıları bir süre sonra "Acaba ben de yapabilir miyim?" diye kendi kendilerine sormaya başladı. Ancak ben et yemeyi bıraktıktan iki yıl sonra, bu 'sıkıcılık' konusu, Festtogether ile yeniden karşıma çıkacaktı.

ET YEMEDEN EĞLENDİK: FESTTOGETHER

2019 yılında 16 sivil toplum kuruluşunun temsilcileri, 11 sponsor şirket, 100'e yakın gönüllü, sanatçılar, aktivistler, organizatörler Türkiye'nin ilk sürdürülebilir müzik festivalini yapmak, eğlenirken iz bırakmamanın[3] mümkün olduğunu göstermek için bir araya geldik. Duyurular paylaşıldıkça, röportajlar yayınlandıkça gelen olumlu tepkiler bizi çok mutlu ediyordu. Yanlarında matara getirecek, pipet kullanmayacak, çöplerini ayrıştıracak olmaları müzikseverleri heyecanlandırmıştı. Pek çoğu gündüz saatlerinde gerçekleşecek çevre ve sürdürülebilirlik temalı panellere, atölyelere, oyunlara da katılacaklarını söylüyordu. Ta ki alanda yalnızca vegan yemek olacağı festival hesaplarından paylaşılana kadar: 'Vegan' ve 'eğlence' kelimeleri nasıl yan yana gelebilirdi? O kadar saat aç mı kalınacaktı? Yalnızca patates kızartması mı satılacaktı? Bu endişeli paylaşımlar katılımcıların büyük çoğunluğu için bunun bir ilk olacağını gösteriyordu: İlk kez tüm gün vegan besleneceklerdi; et yemeden eğleneceklerdi.

Kurulumun yapıldığı gece Küçükçiftlik Park'a gittiğimizde bir gıda girişimciliği projesi olan Life'ın[4] katılımcılarının hazırladığı enfes yiyecekleri denedik. Hepsi birbirinden lezzetliydi. Festival katılımcıları rağbet göstermezse, kalanları memnuniyetle eve götüreceğimizi söyleyerek dağıldık. Festtogether akşamı hiçbirimiz eve 'kalanları' götüremedik çünkü, saat 15:00 itibariyle, alandaki tüm yiyecekler tükenmişti. Hatta çoğumuz katılımcıların öve öve bitiremediği, sosyal medya hesaplarından paylaştığı vişneli yaprak sarmanın ve vegan barların tadına bile bakamamıştık. 8 bin 500 kişi tamamen vegan beslenerek eğlenmişti. (Dışarıda dürüm ve köfte ekmek satan arkadaşlar festival çıkışı çok iyi satış yaptıkları için, ellerinde dürümlerle, bize teşekkür etmeye gelecekti ama olsun.)

VEGAN MÜZİK FESTİVALLERİ

Festtogether gibi vegan fastivallerin sayısı her geçen gün artıyor. 'Kaçırılmaması gereken vegan müzik festivalleri' listeleri bile yayınlanıyor artık. Pandemi sonrası daha da yaygınlaşacaklar büyük ihtimalle. Bu etkinliklerin bazılarında yalnızca yiyecekler değil müzisyenler de vegan. Örneğin, en büyük vegan müzik festivallerinden biri olan Vegstock'da müzik grupları ve DJ'ler de vegan olanlar arasından seçiliyor. Londra'dan gerçekleşen festivalde alkollü ve alkölsüz vegan içecekler, vegan tekstil ve yaşam ürünleri de satışa sunuluyor. Green Heart Vegan Music Festival da vegan festivaller arasında en popüler olanlardan biri. Bu tamamen yeşil festivalde elektrik de güneş enerjisiyle üretiliyor.

Etik nedenlerle, sağlık için, gezegen için bitkisel bazlı beslenlerin artmasıyla vegan eğlence opsiyonları da artacak gibi görünüyor. İstanbul'da da, tüm yiyeceklerle birlikte, line-up'ın vegan olduğu bir festivalde dans etmemize az kaldı sanki. Ne dersiniz?

[1] Türcülük (speciesism) tür farkından ortaya çıkan ayrımcılığa, eşitsizliğe işaret eder. İnsan türünün üstünlüğü varsayılarak diğer hayvan türlerinin sömürülmesi anlamında kullanılır.
[2] Benimkine benzer motivasyonlarla bitki bazlı beslenenlere "etik vejetaryen" deniliyor.
[3] Festtogether'da 250 kilo kağıt, 250 kilo plastik ve 840 kilo cam atığın geri dönüşümü sağlandı; kişi başı dönüştürülen atık miktarı 260 gram olarak kayıtlara geçti. Festival kapsamındaki çalışmaların çevresel faydalarıyla, dört kişilik bir ailenin yıllık tüketimine eş değer, 2.760 kw/saat elektrik, bir bireyin yıllık tüketimine eş değer 66.67 metreküp su, ortalama bir aracın deposunu bir kez dolduracak 45 litre yakıt tasarrufu elde edildi. Ortalama bir dönüm orman arazisinde yer alan 50 yetişkin ağacın kesilmesinin önüne geçilmiş oldu.
[4] https://lifeforentrepreneurs.com/home-tr

ekolojist

RÖPORTAJ:
AYŞEGÜL SAVUR ÖZGEN

“Tekne-kondu kültürünün mavi yolculukla ilgisi yok”

Denizlerde geçen yaz pandemi kalabalığı yaşanmıştı. Bu yaz tekne sayısının iyice artması bekleniyor. İki yıl önce hazırladığı ‘Mavi Yolculuk Rehberi’ni, 90 yeni küçük koy ve mola noktasıyla güncelleyen denizci yazar Ali Boratav ile bu yoğunluğun geleceğini konuştuk.

Kocabahçe / Hisarönü Körfezi

Mavi Yolculuk Rehberi'ni 2019'da çıkarmıştınız. Şimdi güncellenmiş versiyon geldi. Neler eklendi rehbere?

Bölge kapsamı olarak kitap değişmedi. Yine Gökova'dan Kekova'ya mavi yolculuğun rağbet gördüğü körfezlerle sınırlı. Ama 90 yeni küçük koy ve mola noktası ekledim. Denizde yoğunluk çok yüksek, bu yeni mola noktaları daha çok gündüz saatlerinde temiz deniz bulunabilecek, nispeten sakin minik koylar, burun kuytuları olarak düşünülmeli. Eğer havanın dönme ya da sertleşme olasılığı varsa gecelemek riskli olur. Ama, bu yeni mola noktalarının sezonun olası yoğunluğunda denizcileri mutlu edebileceğini söyleyebilirim.

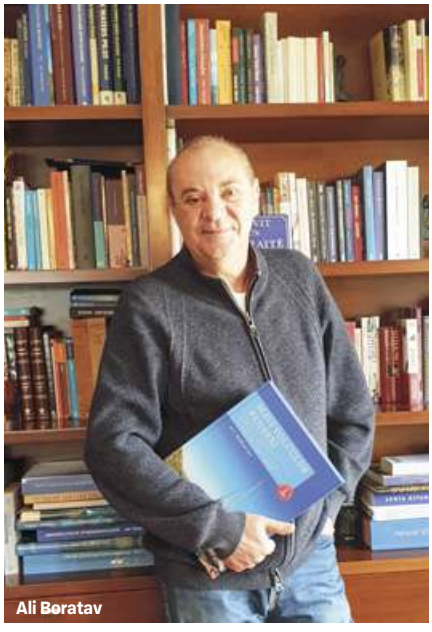
Pandemi yüzünden geçen yaz denizler, karadan daha kabalıktı neredeyse. Bu yaz da tablo aynı mı?

Kesinlikle daha yoğun bir sezon bekliyorum. Denizde insan kısa süreliğine de olsa gerçekten pandemiyi unutuyor. Peki ne seviyede yoğunluk olur? Kaba rakamlar vereyim. Türkiye'de mavi yolculuk yapabilir tekne sayısı şu anda 28 bin civarında. Buna 2 bin günübirlik gezi teknesi ve 4 bin gulet, yani tüm günlük ve haftalık tur tekneleri de dahil. Tabii ki bu teknelerin tümü her an Muğla kıyılarında denizde değil. 2019 yılında beş mavi yolculuk körfezimizde yaz ortasında tekne sayısı 4-6 bin arasında değişiyordu. 2020'de bu sayı 7-8 bin oldu. Sahil Güvenlik ölçümlerine göre sadece Hisarönü ve Yeşilova Körfezleri'nde 3 bin, bu alanın dörtte biri genişliğindeki Göcek'te 2 bine yakın tekne yoğunluğu yaşandı. Bu yıl toplamda 1.500 -2.000 tekne artış sürpriz olmaz. Yani denizlerde tam bir köşe kapmaca yaşanacak.

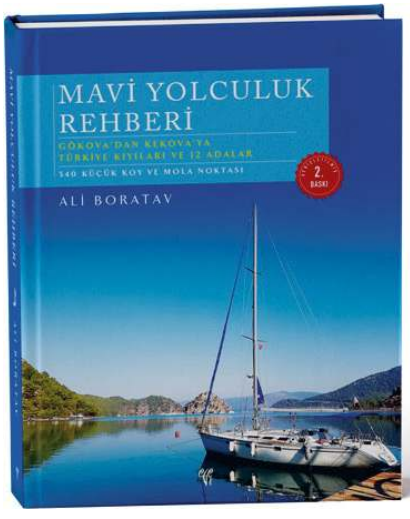
GÖCEK BU İSTİLAYI KALDIRIR MI?

Koylarımız bu kalabalıkla baş edebilir mi? Kirlilik açısından durum nasıl?

Ege'ye her gün Karadeniz'den, Yunanistan ve Türkiye'den 20 milyon kişi eşdeğerinde arıtılmamış atık karışıyor. Zaten yıllardır çok ciddi bir karasal kirlilik yükü var. Buna bir de denizde yaşayanların katkılarını eklediğinizde küçük, kapalı koylarda çok büyük bir kirlenme yaşıyoruz. Son 15 yılda bu koylarda denizde yaşamın adım adım yok oluşunu gözlerimizle gördük. Mayıs ayında Marmara Denizi'ndeki müsilaj fotoğraf ve videolarını hayret içinde birbirimizle paylaşıyorduk. Denizi halı gibi kaplamamakla birlikte, geçen yıl mavi yolculuk kıyılarımızda da bu vardı. Koylarda yağlı, köpük köpük bir iz görenler "Vay bir tekne sintine basmış, bu kadar da olur mu" diye konuşmaya başlarlar. Alakası yok, bunlar bildiğiniz fitoplankton oluşumu. Göcek'te, Hisarönü'nde, hatta Kekova'da denize girip "Ay beni bir şey ısırdı" diye çığlık atanlar deniz bitiyle tanışmış oluyor. Andeman Denizi'nde mesela Tayland'da, kirlilikle devasa bir artış gösteren bu minik canlılar nedeniyle 15-20 yıldır kimse denize girmiyor. Herkes otellerin havuzunda... Bu görüntüler yavaş yavaş bizim denizlerimize de yaklaşıyor.

Ali Boratav

"Bu yıl 1.500 - 2.000 tekne artışı sürpriz olmaz. Yani denizlerde tam bir köşe kapmaca yaşanacak."

Mavi Yolculuk Rehberi'nin ikinci baskısı Ege Yayınları (zerobooksonline.com) tarafından yapıldı.

Mavi yolculukta, özellikle Göcek'e ilgi yüksek oluyor. Göcek'in küçük ve kapalı koyları bu istilayı kaldırır mı?

Göcek'te geçen yıl Haziran-Eylül döneminde belki 700-800 tekne yerlerinden hiç kıpırdamadan bir koyun bir köşesinde demirli kaldı. Hisarönü'nde Selimiye kıyılarında Bozburun'da Adaboğazı'nda D-Maris Otel'in önündeki Tavşan Bükü'nde yüzlerce tekne aynı şekilde... Şakayla karışık 'tekne-kondu' dediğimiz bu grubun klasik mavi yolculukla bir ilgisi yok, bir 'mavi yaşam' kültürü ortaya çıkıyor ve pandeminin de etkisiyle hızla yaygınlaşıyor. Bu teknelere tıpkı büyük kentlerdeki kargo hizmetleri gibi zincir marketinden börekçiye, masözden mahalle manavına ayağa kadar servis de var. Netice... Göcek, Vietnam, Kamboçya'daki 'floating village-yüzen köy' benzeri bir görüntüde... Tabii denizin üstü derme çatma bidon evlerle değil de, modern motor yatlarla, koca yelkenlilerle kaplı...

Bazı ülkelerde denizin, nehirlerin üzerinde yüzen evler görürüz. Türkiye'de de böyle bir akım başlar mı?

Geçen yıl denizde birkaç tane 'yüzen ev' gördüm. Bunlar basit tasarımlardı. 8-10

Oğul Boğuldu / Yeşilova Körfezi

Teknelerden çıkan çöpler, atık alım noktalarından toplanıyor.

metre uzunluğunda fiber katamaran, üstlerinde de kutu gibi bir yaşam alanı. Motorları var, yakın mesafe hareket de edebiliyorlar. Bu yıl sayılarının hayli artmış olacağını sanıyorum. Ama bunun bir akım haline gelmesi zor. Çünkü bu tür deniz üstü kentleşme, açık denizin etkilerinden uzak deltalarda görülüyor. Türkiye kıyılarında bir fırtına patladı mı, yüzen ev hayal olur, bu evlerin güvenli olabileceği kuytu koy sayısı da hayli az.

"ORTAM VAHŞİ BATI GİBİ"

Kıyılarımızda giderek artan bir kentleşme baskısı da var. Küçük Ege kasabasına yerleşme hayalleri kuranların gözü sahillerde. Sizce şu an en çok hangi bölge betonlaşma riskiyle baş başa? Önlem alma adına yapılan bir şey var mı?

Sadece Marmaris'te iki-üç yıl önceki imar barışı sırasında kıyılarda yapılan yasa dışı yapı sayısı 5 bin civarında. Bu kış 300-400'ü hakkında karar çıktı yıkım işlemi yapıldı. Ya diğerleri? Aklıma takıldı, deli pösteki sayar gibi uydu fotoğraflarından sayım yaptım; Söğüt'ün Cumhuriyet Mahallesi'nde son 10 yılda bina sayısı 100'den 400'e çıkmış. Çoğu da imar barışı öncesi "Buraya çivi bile çakamazsınız" denilen günlerde. Akbük'te imar barışı sırasında 300 ev, bungalov otel yapıldı. Bunlara 3 bin, 10 bin TL ceza kesildi. Herkes cezayı ödedi, evinde oturuyor. Özel Çevre Koruma Bölgesi (ÖÇKB) sistemi bu kıyıları 30 yıl boyunca çok iyi bir şekilde korudu, ama artık ÖÇKB idaresi yok ve ortam vahşi batı havasında...

BULAŞIK SUYUNU KOMŞUNUZUN TEPESİNE DÖKÜYOR MUSUNUZ?

Tekne tatilcilerine, denizlerimizin korunması için 'şunları sakın yapmayın' dediğiniz bir liste verebilir misiniz?

İster azgın denizleri seven bir mavi yolculuk sevdalısı olalım, ister kıpırtısız denize tutkun bir mavi yaşam bireyi... Aynı denizi paylaşıyoruz ve tek bir Anayasamız olmalı: Denize, doğaya, insana saygı.

Bu ortak Anayasa şu nedenle zorunlu: Giderek artan yoğunluk nedeniyle deniz üstünde 40 daireli bir apartmanın komşuları gibi yaşamaya başladık. Mesela, küçük bir koyda sesi sonuna kadar açıp müzik dinleyenler "Bunu şehirdek, evimin balkonunda yapabilir miyim" diye düşünmeli. Ya da evimizde bulaşık suyunu alt kattaki komşunun tepesine dökebilir miyiz? Site bahçesinde bir sürat motoruyla tur atabilir miyiz? Kanalizasyon giderini yan komşunun banyosuna bağlayabilir miyiz? Balkona çıkıp tüfekle kuş avlayabilir miyiz? Arabanın arkasına bir halat bağlayıp ortak bahçedeki bir ağacın köklerini kanırtabilir miyiz?

Son yıllarda koylardaki tekne kabalığı giderek artınca, zincir marketler servislerini denize taşıdı.

Yasak ve usulsüz avlanmanın sonuçları denizlerimize nasıl yansıyor?

Yasak avcılık ayrı bir konu. Örneğin orfoz avlanması yıllardır yasak, avlanırsa satılırsa suç, yetkililere bildirmek gerek. Asıl önemlisi aşırı avlanma konusu. 2020, pandeminin ilk aylarında sahiden bir korku dönemi yaşandı, balıkçılar ava çıkmadı, restoranlar kapalı, insanlar balıkçıya gidip alışveriş bile yapmadı. Denizlerde balık nüfusunun birkaç ay içinde inanılmaz artışına tanık olduk. Ama hızla balık avında eski alışkanlıklara ve seviyelere döndük. Balık fiyatlarının sekiz ayda iki kat artışından yine stokları insafsızca yok etmekte olduğumuz anlaşılıyor. Yavru balıklar deniz bitlerini yer. Yavru balık kalmayınca deniz bitleri de gelip bizi yiyor. Sonra söyleniyoruz. Aşırı avcılığın en önemli sorunu denizdeki yaşam zincirinin kırılması. Tavuk yemi yapacağım diye hamsi, istavrit, sardalye popülasyonunu yok ederseniz lüfer, palamut aç kalıyor, yok oluyor. Bugün tüm dünya bu açmazı tartışıyor.

Artist

s.66
Kendini, ötekini ve doğayı can kulağıyla dinlemeyi ilişkilerimizin merkezine oturtma misyonuyla yola çıkan Vuslat Foundation, ilk projesiyle Venedik Bienali'nde.

62
Hasan Bülent Kahraman'dan zamansız bir kültür-sanat seçkisi.

70
Enerjik çalma listesiyle yazı yakalayan şarkılar.

72
Mesafeli açık hava buluşmalarına hazır mıyız?

74
İllüstrasyon ve animasyon sanatçılarının işleri fam°'a emanet.

78
Ekranda yaz tatili yok.

80
Raflardan en taze kitap önerileri.

artist seçki

Yazı getiren Kitaplar, Sergiler, Filmler

Pandeminin ikinci yazında bizi nelerin beklediğini kestirmek güç. Neyse ki kitaplar, sergiler, filmler var...

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

SİNEMA

→ Concrete Cowboy

Kimin aklına gelir, Pennsylvania'da, ana caddenin hemen arkasında yüzyılladır at yetiştiren, atlarla yaşayan siyah ailelerin bulunduğu? Daha ilginç bir film olamaz. Tamam, neredeyse tüm Hollywood filmlerinin değişmez klişesi **'daddy issue'** burada da iş başında, istenmeyen, terk edilmiş çocuk ve sert baba ilişkisi filmin arkaplanında ama bu ölçüde şaşırtıcı bir gerçekliği üstelik de konvansiyonel kalıplarına rağmen ucuzlaşmadan anlatmak kolay iş değil. Elbette evlerin içinde bile beslenen bu atlar çevreyi rahatsız edecek, 'mutenalaşma' yanlıları belediye başkanını da yanlarına alarak orayı 'imara açma' çabasına girecektir. Ama bu siyah insanlar topluluğunun geleneksel yaşama tarzı, masal, efsane anlatma yeteneği de filmin başka bir kazancı. Kısacası hayal bile edilmeyecek bir gerçekliğin belgesele yakın anlatımı. **(Netflix)**

→ The Report

Benzeri filmleri gördük. Amerika'nın, başta Vietnam'dakiler olmak üzere gizli kapaklı işlerinin sonradan filmlerde ayan beyan ortaya saçılması yeni iş değil. Bu defa da **11 Eylül sonrası Amerika**'nın neler yaptığı dile getiriliyor. Derin devletin kısıtlamaları, engellemeleri, demokrasi inancı ve açıklık ihtiyacı Yunan tragedyalarının akları ve karaları gibi çarpışıyor. Sinematografik açıdan nispeten dar bir film olabilir, hiç önemli değil. Hatta o sıkışmışlık hissini filmin kendi iç gerilimiyle birlikte düşünmek gerek. Sonuçta bize içinde yaşadığımız dünyadan çok katmanlı bir kesit veriyor. **(Amazon)**

Dijital Sahne

→ Les Goutes et les Couleur (To Each, Her Own)

Bir siyah bir beyaz, bir Müslüman bir Yahudi, bir lezbiyen, bir heteroseksüel ve daha buna benzer nice çelişki! İçinde yaşadığımız dünyayı önceki dönemlerden ayıran güzel yanı zıtlıkların çoklu ve çoğul bir kültür oluşturması. Fransızların hedonizmleri ve yaşama sevinçleriyle anlattıkları film hiç öyle yabana atılacak gibi değil. Üstelik çok da iyi bir anlatımla kurgulanıp kotarılmış. Filmde bir Senegalli aşçı var. O nedenle Fransızca adı (lezzetler ve renkler) daha iyi, üstelik filmin çoğulluğunu da veriyor ama Amerikalıların koyduğu ad daha 'dramatik' ve 'demokratik'. İnsan bugünkü dünyada hâlâ bu çelişkilerin nasıl yaşandığını, bu çok tatlı anlatımla izleyip şaşırıyor. **(Netflix)**

→ The Quarry

"Müthiş bir film" diyemem ama Dostoyevski damarından bir film izlemek isteyenler için de bugünkü Hollywood ortamında bulunacak film değil. Suçun ve cezanın, vicdani hesaplaşmanın, kötücüllüğün en acımasız hallerinin çok sakin, ağır akan bir sinema diliyle anlatıldığı etkileyici bir filmden söz ediyorum. Yalnızca bağımsız sinema bu tür filmlere eğiliyor. O da bulunabilirse. Yönetmen Scott Teems. Bir de That Evening Sun isimli bir filmi var. O daha 'içe dönük' bir konu ama gene kendisine özgü sinema dilini doya doya kullanmış. İkisini de bulup izleyin.

→ Bonus

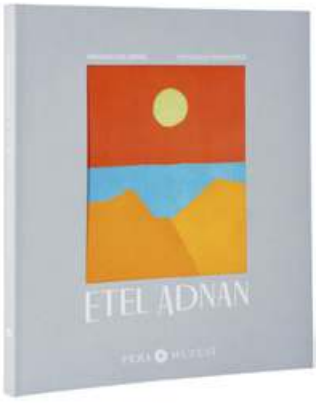
Youtube'da Zorlu Performans Center'ın geliştirdiği **Dijital Sahne**'yi biliyor olabilirsiniz. Bazı oyunları bir tür 'kısa tiyatro' olarak, en çok yarım saatlik yönetimlerle gerçekleştirmişler. Hamlet, Antigone, Ayı, Martı ve daha niceleri var. Mükemmel oyunculuklar, sahneleme ve yönetim. Seyretmemek hem ayıp, hem yazık.

SERGİLER

Bedri Baykam, Kayıp Eşyalar Atölyesi / Piramit Sanat

Türkiye'de resmin ve genel olarak güncel sanatın 1980'lerden beri en devingen ismi **Bedri Baykam**. Politika, spor hatta aktivizm alanlarında da görmek mümkün onu. Ama özünde ressam ve sanatçı. Türkiye'ye güncel sanat alanında yenilikler getirdi. 1980'lerde dünyadaki Yeni Dışavurumculuk akımıyla at başı giden o doğrultudaki resimlerinden hemen sonra yerleştirmeler ve sayısız farklı mecra etkinlikleriyle çabasının sınırlarını genişletti. Türkiye'deki toplumsal ve tarihsel dönüşümü estetik plandaki yenilikçi yaklaşımlarıyla bütünleştirerek ele aldı. Kuramsal çalışmalarını çoğu yazardan daha fazla sayıdaki kitaplarında ortaya koydu. Şimdi son resimleriyle, korona dönemindeki yapıtlarını sergiliyor. Bunlar daha soyut çalışmaları. Ama tüm ressamlık birikiminin bir özeti. Rengin büyük boya lekeleri ve akıtmaları halinde öne çıktığı ama figürün Baykam'a özgü ifadecilikle yerini tuttuğu çalışmalar bunlar. Geniş bir entelektüel arkaplandan beslenen Baykam yapıtlarının her zaman şiirsel bir yanı vardır. Serginin adı yapıtların bellekle, zamanla, tarihsel olanla ilişkisine dönük yoğun göndermelere açılıyor. Kaçırılmaması gereken çok zengin yapıtlar bunlar.

→ Etel Adnan, İmkânsız Eve Dönüş / Pera Müzesi

Etel Adnan'ın adını ilk kez o dönemde ilişkilerimin olduğu, Paris'teki Galeri Lellong'un yöneticilerinden duydum. Yapıtlarını da orada gördüm. Son 10 yılda çok büyük bir hızla gelişti ve sanat dünyasında çok önemli bir yer tuttu 1925 doğumlu sanatçı. Annesi İzmirli bir Rum, babası Türk ve Osmanlı ordusunun subayı. Atatürk'ün sınıf arkadaşı: Asaf Kadri. O soylu annesi yoksul bir aileden, babası Şam kökenli bir aristokrat aileden geliyor. Kimi metinlerde I. Dünya Savaşı yenilgisinden sonra, kimi metinlerde İzmir yangınından sonra (o sırada babasının İzmir Valisi olduğu da söyleniyor ki, gerçek olamaz) ailece, anne ve babasının doğum yeri olan Şam'a göçüyor, Etel Adnan da orada çok-kültürlü bir ortamda büyüyor. (Asaf Kadri Bey'i araştırmak zorundayız. Adnan'la yapılmış kapsamlı bir sohbet 'Duvar' dergisinde online olarak bulunabilir.) Sonra Paris, sonra Amerika ve en iyi okullarda öğrencilik ve hocalık. Bir yazar ve şair Adnan. Arap Kıyameti adlı yapıtı Türkçeye çevrildi (Metis Yayınları). Ama en ilginç yapıtı Sitt Marie Rose'dur. Uzun yıllar bu kimliğiyle tanınmış bu 96 yaşındaki 'genç' sanatçı. Pera Müzesi büyük bir iş çıkararak bir tür retrospektif sergisini açtı. Çok lirik, canlı, sıcak renk lekelerinin uzak formlara dönüştüğü yapıtlar bunlar. Kuşkusuz Ecole de Paris etkileri var ama beni en çok çeken yanı yaşadığı çok güneşli kentlerden getirdiği parlaklık, ışıklar ve çok indirgenmiş figüratif peyzaj anlatımları. Bu müthiş serüvenin sanatçısının sergisini mutlaka görmek gerek.

→ Distopya Ses Sanatı, Selçuk Artut, Jeremy Woodruff (küratörler) / Akbank Sanat

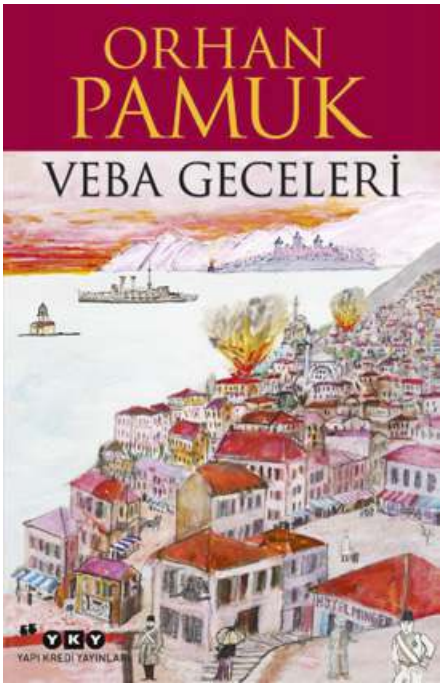
Güncel sanat, politik bir alan. Öncelikle. Aynı zamanda eleştirel, radikal ve sert. Ama bir yanıyla da teknolojinin uzantısı. Ses gibi soyut ve güç bir 'enstrüman' da güncel sanatın üretim araç ve alanlarından biri. **Artut-Woodruff** ikilisinin sergisi içinde yaşadığımız dönemi, korona günlerini 'distopya' olarak nitelendiriyor. Ama "acaba distopyayla eğlenebilir miyiz" diye soruyorlar ve homeopatik bir şekilde distopyalara meydan okuduklarını söylüyorlar.

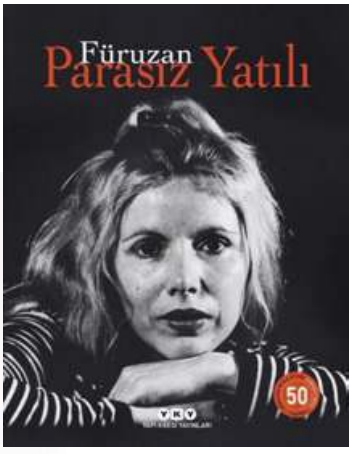
→ Emel Kurhan, Kazanan Hepsini Alır / Hasan Deniz, Canavar Meselesi, Öktem Aykut

Yakın dönem güncel sanat alanında bir eğilim var: Kumaş üzerine elle yapılan işlemelerin öne çıktığı bir dönemdeyiz. Genç sanatçıların bir bölümü bu tarzı benimsiyor. **Emel Kurhan**'ın yapıtları da bu doğrultuda: Kumaş üzerine nakış fakat bazılarında akrilik boya da var. Sakin, pop sanata açılan ama kendisine özgü bir derinliği olan, biraz grafik işler bunlar. Pop sanatın bazı dil özelliklerinden, tasarım düzeyinde de ifade düzeyinde de yararlanıyor. İskambil kâğıtlarının bizi daima ittiği şans olgusunun kendi içinde girdaplarını, Kurhan'ın eklediği figürler hayli gizemli bir kıyıya çekiyor. Buna karşılık **Hasan Deniz**'in 'canavarlar'dan oluşan resimleri bu yapıtlarla tam bir tezat teşkil ediyor ve serginin bütün olarak zenginliği de buradan doğuyor. 'Canavar Meselesi', Jules Verne'in meşhur romanından alınmış. Öyle olmasa bile gösterilen 'deniz canavarı'nın, kıyıya vurmuş mekanik parçalarının insanı ezen heybetleri, dokuları, doğa-teknoloji, gizem-açıklık çelişkisi hayli zengin bir görsellik ve düşünce evreni açıyor. Denizin mekanik parçalar karşısındaki heybeti ise başka bir soru kapısı. Her iki serginin de ortak katmanını ben size söyleyeyim: gizemlilikten gelen bir tekinsizlik duygusu. Birisi daha sakin ve içe dönük, diğeri daha agresif ve anıtsal. Çok zevkli, lirik, lezzetli bir sergi. Mekânın kendi dinamikleriyle de ayrıca zenginleşmiş.

KİTAPLAR

Türkçeye. Çok genç bir insanın Amerika'da ve Paris'te kendisine hayat kurma arayışlarından başlayarak ilerleyen yapıtlar bir yandan 20'nci yüzyılın entelektüel tarihi gibi okunabilir. Günlük okumak her zaman zevkli ve kolaydır. Ben de günlük 'hastasıyım'dır. Sontag'ın yapıtları günlüğün hakkını verdiği gibi, insanda yepyeni ufuklar açıyor.

→ Veba Geceleri, Orhan Pamuk:

■ Hangi Orhan Pamuk romanı var ki, bir tartışmayla başlamasın veya bir tartışma başlatmasın. Yıllar önce bir akşam yemeği yerken yeni romanından söz etmiş ve veba salgınını yazdığını söylemişti. O sırada korkunç 15 Temmuz darbesi hâlâ sokaklarda cereyan ediyordu. Aradan yıllar geçti ve **'Veba Geceleri'** çıkageldi. **Orhan Pamuk**'un tarihle baştan beri tükenmeyen bir ilişkisi var. İlk romanı 'Cevdet Bey ve Oğulları' bile tarihsel romandır, nerede kaldı, 'Beyaz Kale', 'Benim Adım Kırmızı'... Ne var ki, Pamuk bu romanlardaki tarih boyutunu bambaşka bir olguyla bütünleştirir. 'Beyaz Kale'de kültürel bir çatışma, 'Kırmızı'da bakmak, görmek, yazı, görsellik ve sözel gerçeklik arkaplanda işlenir, gelişir. Bu romanda da benzeri bir kurgu işliyor. Artık basından herkesin bildiği Minger adası, II. Abdülhamid, evet, salgın, dönem ve tarihsel gerçeklikler, geçen yüzyıl başının diğer gelişmeleri hayalle hakikatin kesiştiği noktada belirir ve yiter. Siz bakmayın cehaletten türeyen saçma sapan değerlendirmelere... Pamuk, kurgu ve anlatı ustasıdır. Her metninde nice oyunlar, gizli göndermeler, düğümler vardır. Onu Nobel kazanmış ve kendi dilimizde yazan bir yazar olarak okumak bir ayrıcalıktır.

→ Parasız Yatılı, Füruzan:

■ Şimdiki kuşakların yazarları, genç öykücüleri de **Füruzan**'ı usta olarak bilir, tanır elbette. Ben onu, şimdi 50'inci yılını kutladığımız bu kitabın ilk yayımlandığı günlerden biliyorum. Henüz genç bir edebiyat delisiydim ve Füruzan'ın bu kitabını, hemen ardından gelen diğer öykü kitaplarını gökten avucuma konmuş birer yıldız gibi okumuştum. Nasıl yazılabilirdi her biri roman derinliğindeki bu öyküler? Adlarındaki şiirsellik, hüzünlü şeyler anlatmasına karşın tüm öyküyü sarar; insan derin, kalın, ağır ağır akan mucizevi bir ırmakta yavaş yavaş bilmediği kıyılara sürüklenir, gittikçe gitmek ister. Evet, Parasız Yatılı'nın 50'inci yılı. Bu olağanüstü edebiyat şölenini yeniden okumak için nefis bir fırsat. Dünyada **'Parasız Yatılı'** varsa kısa öykü de vardır.

→ Yeniden Doğan/Bilinç Tene Kuşanınca, Susan Sontag:

■ 1980'lerin başında ilk kez Amerika'ya, daha doğrusu New York'a gidince iki 'village'a (East ve Greenwich) kapağı atmış, küçük, Allah sizi inandırsın bazıları hâlâ sobayla ısıtılan küçücük bohem kahvelerde bildiğim edebiyatçıları, sanatçıları tanımaya çalışmıştım. Hayranı olduğum, Amerikalı entelektüellerin en 'Fransız'ı', hayli havalı **Sontag** aralarındaydı. Romanlarını boş verin, belki sadece **'Volcano Lover'** biraz işe yarar ama büyük bir deneme ustasıdır. İtiraf ediyorum; yapıtlarında, yazmakta zorlanıyorum ama, bir samimiyet eksikliği bulurum ama gene de çok önemliydi bir zamanlar, denemeleri. Epey bir süre önce günlükleri önümüze geldi. Hemen de çevrildiler

→ Kim Korkar Çağdaş Sanattan, Kyung An ve Jessica Cerasi:

■ Eş dost sürekli olarak sorar, "Şu güncel sanatı tanımak için ne okuyayım" diye. Artık epey kitap var. Hayalperest Yayınları da önemli bir iş yapıyor ve onları neredeyse günü gününe Türkçeye çevirip, özgün yapıtla birebir aynen basıp yayımlıyor. **Guggenheim Müzesi Küratörü** ile **Birleşik Krallık Devlet Koleksiyonu Yardımcı Küratörü**'nün hazırladığı kitap bu konulara eğilmek için iyi bir seçenek. Okuması kolay, 'renkli, resimli', meseleyi ucuzlatmadan, tarih arkaplanına göndermelerle ilerleyerek kitabı kotarmışlar. Aklınıza gelebilecek her soruya yanıt veriyorlar. Daha fazlasıyla ilgilenmek isteyenler için de bazı olanaklar sunuyorlar. Belki tevazu kurallarına aykırıdır ama bu satırların yazarının, bendenizin, **Bakmak Görmek Bir de Bilmek: Çağdaş Sanat Dünyasında Ayakta Kalma Kılavuzu** isimli bir kitabı vardır. Meraklısı için bu iki yapıt birlikte de ayrı ayrı da önerilir.

head & shoulders
NR1
VİDEO MÜZİK ÖDÜLLERİ
2021
TÜRKİYE'NİN
1 NUMARALI KEPEK ŞAMPUANI*
HEAD & SHOULDERS İLE
#MÜZİĞİN1NUMARALARI'NI**
ÖDÜLLENDİRİYORUZ.
OYLAMAYA KATIL
www.numberone.com.tr
KATEGORİLER
• En İyi Erkek Şarkıcı • En İyi Kadın Şarkıcı • En İyi Influencer Şarkıcı
• En İyi Rock Şarkıcı • En İyi Rap Şarkıcı • En İyi Yabancı Şarkıcı
• Rising Star • En İyi Grup • En İyi Şarkı
• En İyi Rap Şarkı • En İyi Çıkış • En İyi Klip
• En İyi Düet • En İyi Prodüktör Dj • En İyi Dizi Şarkısı
Gillette
ipana
Old Spice
Orkid
*Temmuz 2019 - Haziran 2020 arası Nielsen satış bilgilerine dayanan P&G hesaplamaları.
**Adaylar 1 Ocak 2020 - 31 Mart 2021 tarihleri arasındaki veriler doğrultusunda NR1 Özel jürisi tarafından tüm dijital müzik platformları ve Radyotvmetre verileri değerlendirilerek belirlenmiştir.
***En İyi Rock Şarkıcı Ödülü Adayları NR1 özel jürisi tarafından belirlenmiştir.
Enis Onat Production

artist

SELİN ÖZAVCI
TOKÇABALABAN

Vuslat Foundation, Venedik Bienali'nde: 'Bir ağaç dinlemeye' dair ne söyler?

Vuslat Doğan Sabancı'nın hayata geçirdiği **Vuslat Foundation**, 21'inci yüzyılın en acil sorunu olarak gördüğü ve ihmal edildiğini düşündüğü, bireylerin ve toplamların dinleme potansiyeli üzerine çalışıyor; **"Gelin birbirimizi can kulağıyla dinleyelim"** diyor. Vakıf bu kapsamda, 'Birlikte Nasıl Yaşarız?' temalı **Venedik Bienali**'nde ünlü İtalyan sanatçı **Giuseppe Penone**'nin anıtsal eseri **'Dinleyici**'yi izleyiciyle buluşturdu. Bu bronz ağacın, bize anlatacağı çok şey var. Dinlemeye hazır mısınız?

İklim krizi sadece gündelik hayatı değil gezegenin geleceğini de tehdit eden tüm sorunların temeline, ihlal edilen bir alanı, insan-doğa ilişkisini yerleştiriyor. Çözüm yolunda sadece birbirimizi can kulağıyla dinlemenin değil, doğaya da kulak kesilmenin zorunluluğu ortaya çıkıyor.

İş dünyası ve sivil toplum lideri Vuslat Doğan Sabancı'nın uzun yıllar sürdürdüğü medya ve yayıncılık kariyerinin bir meyvesi olarak hayata geçirdiği **Vuslat Foundation** tam da bu ihtiyacın peşinde, bireylerin ve toplumların 'dinleme potansiyeli' üzerine odaklanıyor. Vakıf bu hedef doğrutusunda, küratörlüğünü **Hashim Sarkis'**in yaptığı ve bu yılki teması '**Birlikte Nasıl Yaşarız?'** olan Venedik Bienali 17'inci Mimarlık Sergisi'nde ünlü İtalyan sanatçı **Giuseppe Penone**'nin anıtsal enstalasyonu **'Dinleyici'**yi sanatseverlere sunuyor.

ORTAK VE KALICI ÇÖZÜM İÇİN

Dokuz metre yüksekliğinde, ağaç formundaki bronz heykel, Bienal'in özel etkinliği olarak Venedik'in tarihi mekânı **Gaggiandre**'de kanal suyuna yerleştirildi. Proje doğayı can kulağıyla dinlemenin önemine dikkat çekmeyi ve farkındalık yaratmayı amaçlıyor.

Vuslat Doğan Sabancı, sanatın ve hikâye anlatıcılığının ilham verme ve can kulağıyla dinlemeyi dünyanın gündemine sokmaktaki rolünün büyük olduğuna inandığını ve Penone'nin Ve-

Dokuz metrelik ağaç formundaki bronz heykel 'Dinleyici' Venedik'te 21 Kasım'a kadar görülebilir.

Merve Yeşilada Çağlar (Vuslat Foundation Direktörü) Giuseppe Penone, Vuslat Doğan Sabancı, Chus Martinez (Küratör), Anna Maria Corazza Bildt (2009-2019Avrupa Parlamentosu milletvekili) Vuslat Foundation Danışma Kurulu Üyesi

nedik kanalına yerleştirilen eserini de dinleme adına ağaçtan öğrenebileceklerimize dair simgesel bir davet olarak gördüğünü söylüyor ve projenin amacını şöyle özetliyor: "Vakfımız hayata geçerken ilk projemiz olarak, bu sahnenin tam merkezine **'can kulağıyla dinleme'** kavramını yerleştirmek üzere davet edilmiş olmak bir şeref. Bugün dünyanın karşı karşıya kaldığı devasa sorunların hemen hepsinde insanlığın kaderi birbirine örülmüş durumda. İklim krizi, pandemi, giderek artan gelir eşitsizliği, cinsiyete ve kimliğe dayalı şiddet gibi sorunların hiçbiri kimsenin tek başına çözebileceği sorunlar değil. Ortak ve kalıcı çözüm geliştirmeyi şart kılıyor. Bunun yolu da ancak dinleme kaslarımızı ve kültürümüzü geliştirmemizle mümkün olabilir."

MEKÂNDA GÖRMENİN YANI SIRA DİNLEME ALANINA GEÇİLMELİ

Giuseppe Penone'nin eseri 'Dinleyici', **Idee di Pietra-Olmo (Taşa Dair Fikirler-Karaağaç)** serisinin yeni edisyonu. Sanatçı eserini, "İnsan zihninde yer alan düşünceler, bir ağacın dalları arasında asılı duran bir taşın içindeki sayısız kristale benzer. Yeryüzüne çıkan su damarları, tüm canlıların bedenlerine akar daha sonra denize dökülmek üzere nehirlere akan derelere karışır. Suların içinden yükselen bir ağaç, kendimizde bir parçasını bulduğumuz o akışkanlığı da davet eder" cümleleriyle anlatıyor. Bienal'in küratörü **Sarkis** ise Vuslat Foundation'ın verdiği ilhamı "Bu proje, mekân anlayışımızın bir görme alanından dinleme alanına geçmesinin gerekliliğine vurgu yapıyor" diyerek özetliyor.

Vuslat Foundation kurucusu Doğan Sabancı, Sanatçı Giuseppe Penone.

> "Bu eser, dinleme adına ağaçtan öğrenebileceklerimize dair simgesel bir davet."
>
> VUSLAT DOĞAN SABANCI

İYİ DİNLEYİCİ NASIL OLUNUR?

Venedik'te önümüzdeki aylarda, bu serginin yanı sıra, can kulağıyla dinlemenin bireysel ve toplumsal sorunların çözümünde oynayacağı role ilişkin, halka açık bir dizi etkinlik gerçekleştirilecek. Dünyada ve Türkiye'de sanatçılar, hikâye anlatıcıları ve değişim liderleriyle, dinlemenin bireysel ve toplumsal sorunların çözümündeki önemli rolü üzerine çalışacak, farkındalık yaratacak. Eğitime dinleme becerilerinin dahil edilmesi, çocuklar ve gençlerde bu becerilerin kullanımının yaygınlaştırılması için çaba harcayacak. '**Üniversitelerle dinlemenin üzerindeki engeller'** ve **'iyi dinleyici nasıl olunur'** gibi konularda yapılacak araştırmaları destekleyecek, sivil toplumda üç boyutlu (kendimizi, ötekini, doğayı) dinleme pratiklerinin kullanılması ve yaygınlaştırılması için projeler geliştirecek.

Vuslat Foundation neyi hedefliyor?

Vuslat Doğan Sabancı'nın 2020'de kurduğu Vuslat Foundation, Türkiye'den çıkan ve evrensel bir misyonla global bir dönüşüm yaratmayı amaçlayan ilk vakıf. Adını aldığı vuslat kavramı; herkesin biricik ama bir olduğu inancıyla ötekine kavuşma özlemini ve bu kavuşmanın yaşattığı sahici özgürlüğü anlatıyor. Vakıf bu özgürlüğe giden yolun cankulağıyla dinlemeden geçtiğine inanıyor. Vakfın amacı, Birleşmiş Milletler (BM) Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri paralelinde, 2030'a kadar can kulağıyla dinleme pratiklerinin, herkesin kendiyle, ötekiyle ve doğayla kurduğu ilişkilerin vazgeçilmez parçası olmasını sağlamak.

HAKAN ATALA

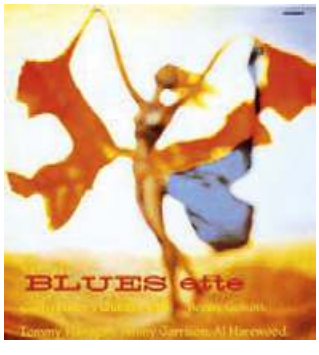
Sıcak mevsimin tadını çıkarıyoruz

Güzel ve olumlu gelişmelere tanıklık edeceğimiz bir yaz mevsimi olmasını umuyorum. Sıcak günlere eşlik edecek bir listenin tadını çıkarın.

Cécile McLorin Salvant

İçinde bulunduğumuz yaz aylarının bizlere neler getireceğini henüz bilmiyoruz. Bu, anormal şartlarda geçirdiğimiz ikinci yaz olacak. Ümit edelim ki pandemi sürecinin sonu olsun. Biz yine de her şeye rağmen önümüzdeki günlerin, ayların, yılların **eski normale** dönüşmesinin müjdecisi olarak sizlere Erdal Akkaş ile eğlenceli **sıcak yaz tadında** keyifli bir liste hazırladık. Umarım keyifle ve bağlılıkla dinlersiniz. Mayıs ayının başında 89 yaşında yitirdiğimiz usta, efsane tromboncu **Curtis Fuller**'a da hatırasını yaşatmak için listemizde yer verdik. Hepinize iyi yazlar.

HAKAN ATALA'NIN ENERJİ DOLU *'2021 YAZ'* SEÇKİSİ

SİZE ÖZEL LİSTE
Spotify'daki özel listenize aşağıdaki QR kodu cep telefonunuzla okutarak kolayca erişebilirsiniz.

- Five Spot After Dark *Curtis Fuller, Curtis Fuller Quintet*
- Happy Peopla *Kenny Garrett*
- I Didn't Know What Time It Was *Cécile McLorin Salvant*
- The Weight *Tok Tok Tok*
- Feeling Good *Ben L'Oncle Soul*
- September Second *Michel Petrucciani, Steve Gadd, Anthony Jackson*
- New Hope *Donald Harrison*
- Grover *Philadelphia Experiment*
- Floor & More *Ronny Jordan*
- Mannix *Klement Julienne*
- Jordu *Sylvain Luc*
- Galerie des Princes *Stephane Grappelli*
- Positive *Nighthawks*
- Lucky *Molly Johnson*
- Martin *Klement Julienne*
- Red Baron *Marcus Miller*
- Little Black Train *Indra Rios-Moore*
- Street Life *The Crusaders*
- I'm Coming Home *Christian Mc Bride*
- The People In Nssau *Blue Mitchell*
- Song For My Father *Horace Silver*
- Happy and the Fall *Magnus Öström*
- Take Five *Carmen McRae, The Dave Brubeck Quartet*
- Summertime *The George Benson Quartet*
- Funky Dilla *Eric Legnini Trio*
- The Sidewinder *Lee Morgan*
- Gravy Train *Lou Donaldson*
- Memphis Underground *Herbie Mann*
- Penny Blue *Magnus Lindgren*
- Will of Nature *Till Brönner*
- I Can't Stand The Rain *Ann Peebles, Bernard Miller*
- Hit The Road Jack *John Scofield*
- Sunny *Les McCann*
- So What *Christian Scott aTunde Adjuah*
- Hardgroove *The RH Factor*
- Coconut Boogaloo *Madeski, Martin&Wood*
- St. Lewis Blues *Peter Cincotti*
- Soul Shadows *Nils Landgren, Joe Sample*
- Every Day I Have the Blues *Randy Crawford, Joe Sample*
- Please Don't Stop *Richard Bona, John Legend*
- Gotta Serve Somebody *Ben Sidran*
- Button Up Your Overcoat *Nnenna Freelon*
- Avacado *Claudio Roditi, Klaus Ignatzek*
- Fight of the Bumble Bee *Randy Waldman*
- School Days *Stanley Clarke*
- Yunowhatthislifeez *Metropolitan Jazz Affair*

MUTLAKA ARŞİVİNİZDE OLMASI GEREKEN BİR ESER

DB
DOĞAN BURDA DERGİ

TARİHE IŞIK TUTAN ÖZEL MAKALELER

QR CODE'U OKUTUN, ÜCRETSİZ KARGOYLA SATIN ALIN

dergiburda

Türklere Anadolu kapılarını açan Selçuklu Dönemini

birbirinden değerli tarihçi, yazar ve akademisyenler anlatıyor.

'Uyanış: Büyük Selçuklu' dizisinin oyuncuları, danışmanı ve yapımcısı, söyleşileriyle bu değerli tarihin günümüze nasıl taşındığını paylaşıyor.

BAYİLERDE

SELÇUKLU ÖZEL SAYISI BU SATIŞ KANALLARINDA SİZİ BEKLİYOR.
›››

trendyol.com #evdekal | n11.com hayat sana gelir | hepsiburada | amazon.com.tr | gittigidiyor | ÇiçekSepeti | getir | istegelsin

Açık hava etkinliklerinin ilk adımlarını atıyoruz

EGE DİKENCİK

Önümüzdeki iki ay boyunca bizi 'bekleyen' ya da beklediğine inanmak istediğimiz fiziki etkinlikler var. Ama belirsizlik içinde yaşamaya da alıştık. Plan yaparken, önerilerimizin güncellik durumunu takibe alın!

Candan Erçetin

KONSER

Candan Erçetin

Bostancı Gösteri Merkezi, 4 Haziran-21.00, 67.50-145.50 TL

1995'te yayınladığı 'Hazırım' albümüyle tanıştığımız Candan Erçetin aradan geçen 26 senede, 13 albüm piyasaya sürdü. Bostancı'da yapılması planlanan müzik ziyafetinde bu yıllara bir selam gönderebilirsiniz.

Bozcaada Caz Festivali 2021

Ayazma Manastırı, 16-18 Temmuz, detaylar açıklanacak

Deniz, kum, güneş ve caz dörtlüsünü bir arada görmeyeli ne kadar zaman oldu? Bu sene beşincisi gerçekleştirilecek, yerli sahnenin farklı projelerini izleyebileceğimiz etkinliğin hayalini kurmak şimdiden enerji veriyor.

biletix.com

Ezhel

Ezhel

Küçükçiftlik Park, 19 Haziran-17.00, 100-800 TL

En son Gentleman ile tekli çıkartan Ezhel'in konser planı, dinleyicilerini çıldırtacak bir müjde değil mi?

biletix.com

'Dayanışma Yaşatır' müzik emekçileriyle dayanışma konseri

YouTube üzerinden, 19 Haziran-19.00, 60 TL

Boğaziçi Caz Korosu ile Masis Aram Gözbek'ten Ayşe Tütüncü'ye, Cenk Erdoğan'dan Teneke Trampet'e birçok türün temsilcisinin yer alacağı canlı yayında, sahneden uzak geçen sürede hayli zor durumda kalan müzisyenlere destek olabilirsiniz. *biletix.com*

Black Pumas

Black Pumas

Zorlu PSM, 29 Haziran-20.30, 99-132 TL

Geçen sene caz festivali kapsamında PSM'de ağırlanması planlanan Black Pumas, 2019'da ilk albümünü yayımlamış ve 2020'de piyasaya sürdükleri ikinci albümleri Colors'la Grammy Ödülleri'nde 'Yılın Albümü' için aday olmuştu. Austin merkezli ikili, retro funk ve R&B besteleriyle dinleyenlerini sarmalıyor, kendi dünyasına buyur ediyor ve layıkıyla ağırlıyor.

passo.com.tr

Neon 2 | Fictional Universe

Life Park, 3 Temmuz-10.00, 230-425 TL

1990'lı yıllardan bize emanet trance müziğin dinleyicileri için bir süredir pek etkinlik yoktu. Evde kalıp kendimizi iyi hissetmek için belirlediğimiz ritüel ve müzik listelerimize kısa bir ara vererek, kendimizi iyi hissedeceğimiz festival modumuza geçiyoruz. Ertesi gün sabah 04.00'e kadar devam etmesi planlanan etkinlikte, alanı dev bir dans pistine çevirmesi için Ace Ventura ve Juno Reactor ağırlanacak. *biletino.com*

Oceanvs Orientalis Ex Nihilo A/V Symphonic

Zorlu PSM, 12 Haziran-21.30, 99-132 TL

2011'de başladığı elektronik müzik yolculuğunu, 2015'te görkemli canlı performanslarla taçlandıran Oceanvs Orientalis, 'Ex Nihilo' isimli albümünde insanlığa yön veren 10 hikâyeye ses veriyor. 17 kişilik bir orkestrayla müzisyen adeta bir kazı çalışması yapacak.

zorlupsm.com

TAKİBE ALIN

Ağaçların Gizli Yaşamı

Saltonline.org, 6 Haziran'a dek, ücretsiz

Kurumların izleyicileriyle buluşma alanı kısıtlanıyor. Bu da bu iletişimin çevrim içi platformlara taşınmasını sağladı. SALT'ın 'Bu son şansımız mı?' adını verdiği gösterim programı da iklim değişikliğine dair izleyicilerini düşündürecek 10 yapımla buluşturuyor bizleri. Bunlardan biri olan ve Peter Wohlleben'in New York Times en çok satanlar listesinde yer alan aynı isimli kitabından uyarlanan Ağaçların Gizli Yaşamı, ormanların geleceğimiz için önemini ve bizim pek de bilmediğimiz iletişimini anlatıyor. 'Bir orman neden uludur?' anlamak için sadece bu eseri seyretmek bile yeterli!

Ağaçların Gizli Yaşamı

Dumanlı Kasaba

Saltonline.org , 14-20 Haziran arası, ücretsiz

SALT'ın gösterim programında yer alan bir diğer belgesel Dumanlı Kasaba da 2019 yapımı bir belgesel. Pekin'in komşusu olan Langfang şehrinin kirli havası üzerine derlenen film, kamu-özel sektör-vatandaş üçgeninde olanları anlatan, uluslararası arenada dikkat çeken bağımsız yapımlardan biri.

Dumanlı Kasaba

Sabırla Bekleyen Büyülü Şeyler

Kalyon Kültür, 25 Ağustos'a kadar, çevrimiçi

Yedi sanatçıyı buluşturan sergi kâh özlem, emek, sabır kavramlarına dokunuyor kâh kentsel dönüşüm gibi güncel konuları gündeme taşıyor.

SAHNE - PERFORMANS

CMYLMZ-Diamond-Elite-Platinum-Plus

TİM Show Center, 3 Haziran-17.00, 225-290 TL

Cem Yılmaz'ın yıllardır sahnelediği ve sıklıkla güncellediği gösterisi, henüz izlemeyenler için ne kadar heyecan verici tahmin edebiliyor musunuz? *biletix.com*

Murat Çidamlı

Piraye

Cennet Bahçesi, 18 Temmuz-20.30, 87 TL

Nazım Hikmet Ran'ın büyük aşklarından Piraye'ye yazdıkları üzerinden şairin iç dünyasına yolculuğa çıkaracak eser, oyuncu Murat Çidamlı uyarlaması. Bir bavulda yıllarca saklanan mektuplar, eşi benzeri bulunmaz bir duygu seli.

SERGİ

Kundura'nın Hafızası: Bir Fabrikaya Sığan Dünya

Beykoz Kundura, 18 Haziran'dan itibaren randevuyla gezilebiliyor, ücretsiz

Osmanlı İmparatorluğu döneminde deri ve kâğıt imalathanelerinin bulunduğu ve Cumhuriyet'ten sonra 1999 yılına dek faaliyetlerine devam eden Sümerbank Beykoz Deri ve Kundura Fabrikası'nın üç bin kişiye değen hikâyesi anlatılıyor.

Kundura'nın Hafızası: Bir Fabrikaya Sığan Dünya

BAŞKA NELER VAR?

Azerbaijani Mugham & Repertoire

labyrinthonline.org,18-23 Haziran-20.00, 120 dolar

Müzisyen Arslan Hazreti Türkçe (ve İngilizce çeviri seçeneğiyle) hazırlanan bu ders programında, 18 saatlik müfredat eğitimiyle muğam ezgilerini, hikâyesini ve enstrümanlarıyla kurduğu ilişkiyi masaya yatıracak.

Anlam Odaklı Stratejik Planlama

Zoom üzerinden, 23 Haziran'a dek, ücretsiz

Zor durumdayken verdiğimiz tepkilerle kim olduğumuzu gösterdiğimizi düşünen psikolojik danışman Mahir Namur'un önderliğinde hazırlanan seminer serisi mayıs ayında başladı. Stratejik planlama ve beyni bir dolap misali düzenleme konularına odaklanacak içerik Zoom üzerinden 40 katılımcısını bekliyor. *akbanksanat.com*

Artizan Dondurma

30 Temmuz-1 Ağustos, 10.00, 2.050 TL

Her sokağa çıktığında bakkal önündeki dondurmalardan birer, ikişer kapanlar, almasa da içi gidenler için nefis bir meşgale, artizan dondurma. Sos yapımından külaha, gelato dediğimiz dünyanın en ünlü Roma dondurmasından nitrojen kullanımına 18 saatte bütün inceliklerin öğrenileceği atölye üç güne yayılıyor. *biletix.com*

Güvencesizlik, Yeni Eşitsizlikler ve Çözüm Yolları

YouTube üzerinden, 2-4 Haziran, ücretsiz

İBB'nin iştiraki olarak 2020'de kurulan İstanbul Planlama Ajansı, İstanbul'un yeniden tasarlanması için farklı kollardan çalışmalar yürütüyor. Bunlardan bir tanesi de pandemi döneminde artan işsizlik veya işi olanların gittikçe niteliksizleşen şartları üzerine gerçekleştirilecek olan Güvencesizlik, Yeni Eşitsizlikler ve Çözüm Yolları konferansı. Fakirliğin ve gelir eşitsizliğinin azaltılması için beş oturumda konuyu ele alacak program, İPA YouTube kanalı üzerinden canlı takip edilebilecek.

'Kit', Neda Mamo

'İsimsiz', Eda Çağıl Çağlarırmak

'fam'tastik bir dijital dükkan

Selen Gürsoy ve Ege Akdemir'in kurduğu **fam°** bir fikir alışverişi ağı, bir dayanışma alanı ve bir ortaklık oluşumu. İllüstrasyon ve animasyon sanatçılarına işlerinin dijital olarak sergilenip satışa sunulduğu bir alan sunarken, ihtiyaç duyduklarında da temsil ajansı olarak çalışan fam°'ın İstanbul Life ile paylaştığı sanatçı seçkisi '2.5', sayfalarımızda ilham ve enerji veriyor.

Selen Gürsoy ve Ege Akdemir

Selen Gürsoy ve Ege Akdemir'in kurduğu **fam°** sanatçılar için yaratıcı bir platform. İllüstrasyon-animasyon sektörüyle ilgili geliştirilmesi gereken birçok konu olduğunu düşünüyorlar. Öncelikleri, bu konuları temele alarak daha özgür ve sağlıklı çalışma süreçleri sağlamak. Bu yola girme sebeplerini de tüm paydaşlar için daha verimli ve keyifli şartlar yaratmak olduğunu söylüyorlar. Özetle **dijital galeri** ve **temsil ajansı** olarak birlikte çalıştıkları sanatçılarla **kurdukları bağ sadece bağımız proje yönetiminden ibaret değil.** Yaratıcı sektöre enerji veren fam°'ı, kurucuları anlatıyor.

fam° hangi ihtiyaçtan ve nasıl kuruldu?

fam°ı kurma süreci birlikte eve çıktığımızda başladı. Çok beğendiğimiz Türkiyeli illüstratörlerin işlerini evde sergilemek istiyorduk ama bu eserlere ulaşabilmemizin tek yolu sanatçılarla tek tek iletişime geçmekti. Sanatçılar bu tarz bir satış sürecine yabancıydı o zamanlar. Bizim gibi eser almak isteyip

'Bits and Pieces', Sim Onay

'Thinking About You Every Day', Yaren Yavuz

ulaşamayan birçok kişinin daha olabileceğini, bir yandan da bu çok yetenekli sanatçıların bir şekilde hak ettikleri yerlere gelmediklerini düşünmeye başladık. Bu düşüncelerle bir dijital galeri açarak birçok eserin bir arada bulunduğu ve kolay ulaşılabildiği bir platform oluşturma amacıyla yola çıktık.

Yola devam ederken sanatçıların çalışma süreçlerine de hâkim oldukça nelerle karşılaştınız?

Sanatçılarla konuştukça, onları dinledikçe işler biraz değişti. Sanatçıların ekonomik nedenlerden dolayı istedikleri tarz üretime vakit ayıramadıklarını, bu koşullar sebebiyle illüstrasyondan uzaklaştıklarını, istedikleri kreatif özgürlüğü veren fikirler bulmakta zorlandıklarını, bulduklarında da paralarını almakta ve haklarını korumakta zorluk çektiklerini öğrenince, "Acaba buna dair bir şey de yapabilir miyiz?" diye düşündük. En sonunda şu anki formata oturttuk ama tabii ki daha çok yeni olduğumuz için her gün yeni ihtiyaçlara, yeni ilgi alanlarımıza göre gelişiyoruz.

YAKALADIKLARI SİHİRLİ HİSSİ ÇOĞALTMAK İÇİN...

Sanatçılarla nasıl bir kurgu içinde çalışıyorsunuz?

Üç ana formatta çalışıyoruz. Bunlardan ilki, yola çıkış projesi de olan dijital galeri famstore°. 10 Haziran 2019'da açılan famstore°, farklı illüstrasyon stiline hâkim sanatçıların keşfedileceği bir platform olarak kurgulandı. Bizim için festivallerde, sergilerde görüp beğendiniz eseri elinize aldığınız an çok sihirli. O hissi biraz çoğaltmak istedik. Temsil ajansı famajans° ise sanatçı ve marka ya da sanatçı ve kreatif ajans işbirlikleri yaptığımız, sanatçının çalıştığı projelerde iletişim, hukuk, finans danışmanlığı verdiğimiz bir yapı. **Famajans°**'ı sanatçıların ekonomik durumlarını destekleyerek onları bürokratik süreçlere boğmadan üretimlerine zaman ayırabilecekleri, yaratıcılıklarını farklı alanlarda deneyebilecekleri alanlar açmak için kurduk. Temsiliyet ajansı yurt dışında yaygın olan bir sistem ama bizde illüstrasyon ve animasyon alanında pek yok. Bu formatı buraya uygun bir hâle getirmek için sanatçılarla çok fikir alışverişi yaparak herkesin ihtiyaçlarına cevap verir bir biçime getirmeye çalıştık. Sanatçının her projesine dâhil olmuyoruz, o isterse biz varız, ya da projeyi biz oluşturursak varız. Onun dışında her şey sanatçıya kalmış.

'Büyük Boşluk ve Sakinleri', Maya Kurdoğlu

3 maddede fam°

40'a yakın sanatçı yer alıyor.

Bu sanatçıların **32**'sinin eserleri illüstrasyon galerisinde satışta.

Projeler özelinde temsil ettikleri sanatçı sayısı ise **28**, tabii bu iki küme arasında kesişimler de mevcut.

DİGİTAL BİR SERGİ 'OZMOZ'

Sanatçılarla ortaklaşa çalıştığınız bir diğer format ise yaratıcı etkinlikler...

Sergi deneyimine yeni boyutlar getirmeyi, izleyen ve izlenenin sınırları keşfetmeyi, görme duyusunun bir adım ötesine geçebileceğimiz deneyimler tasarlamayı seviyoruz. Geçen haziranda düzenlediğimiz Ozmoz isimli dijital sergi oyunu bu hedefimizin son projesiydi. Web ve akıllı telefon uygulaması üzerinden oynanıp/gezilebilen Ozmoz'da, izleyici üç boyutlu olarak tasarlanmış illüstrasyon evrenlerinde dolaşabiliyor. Bu sergiyle sanat festivallerine ve yaratıcılık sempozyum-

'Meditation', Sim Onay

'Jam Spirit', Nezih Yaman

'Süresiz Ağırlıklar Üzerine', Eda Çağıl Çağlarırmak

'Armilla', Tutku Sevinç

2019 yılında ICAF (Istanbul Comis&Art Festival) kapsamında gerçekleşen Durak Sergisi'nden.

larına davet edilmeye başladık, ödüller kazandık.

ESERLERE DIŞARIDAN BAKABİLMEYİ ÖNERİYORLAR

Birlikte çalıştığınız sanatçılara ne tür tavsiyelerde bulunuyorsunuz?

Hâlâ kendimizi çok 'tavsiye verebilecek kurum' gibi görmesek de alanımızla ilgili sürekli öğreniyoruz. Ama bu lafta değil; illüstrasyon ve animasyon kültürüyle, sanat ve eserin sunumu ile ilgili yeni kapılar aralamaya çalışıyoruz. Öğrendiklerimizi de sansürsüz bir şekilde sanatçılara aktarıyoruz. İllüstrasyon ve animasyon projelerini yürütürken tecrübeyle sabitlediğimiz konular var elbet. Proje bazında bir sanatsal üretim olacaksa iş veren tarafından istenileni çok iyi anlamaya çalışmak, hukuki ve finansal süreçlerin önemini asla azımsamamak, makul iş teslim tarihleri belirlemek ve bu sürece sabırla sadık kalmak, projede çıkabilecek herhangi bir pürüze yapıcı/yaratıcı çözümler getirmek için kafa patlatmak bunlardan birkaçı.

Sanatçıların motivasyon sürecini nasıl destekliyorsunuz?

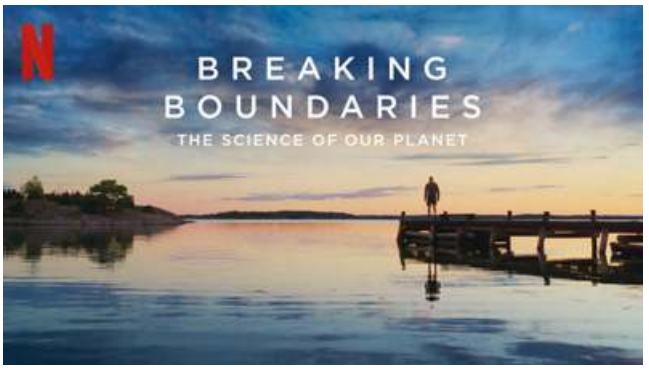
İllüstrasyon kültürüyle ilgili olarak sürekli yeni kapılar aralamaya çalışıyoruz. Sanatçıyı tanıyıp bir bağ kurduktan sonra, o kişi özelinde tavsiyeler vermeye çalışıyoruz. Herkesin üretim ve motivasyon süreçleri ayrı. Kendini tanımak, alan yaratmak ve sabır göstermek de öyle. 'Artist block' kavramı sıklıkla karşımıza geliyor. Böyle yaratıcı tıkanma durumlarında, sanatçının karakterini öne koyarak, kendini en iyi hissettiği alanda üretim yaparak tabiri caizse 'ısınmasını' öneriyoruz. Sanatçının kendini ve işlerini tanıtmasının uzun ve yorucu bir yolculuk olduğunu biliyoruz. İşlerine uzaktan bakıp, eserlerinin etkisini üçüncü bir gözle deneyimlemelerini önerebiliriz.

ELÇİN YAHŞİ

artist | ekran

Dolu dolu bir sezona hazırız

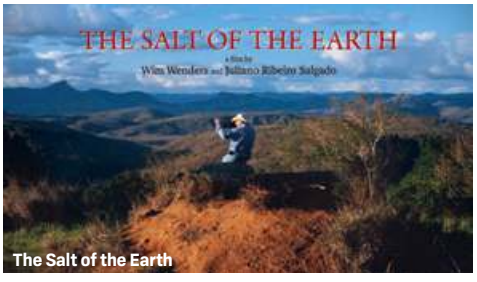
BAŞROLDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VAR

Gal Gadot ile Etki Yaratan Kadınlar:

Gal Gadot'nun sunuculuğunu ve yapımcılığını üstlendiği belgesel dizi, içinde bulundukları topluma dokunan, dünyayı değiştirmek için adım atan ve birçok kişiye ilham veren kadınların güçlü hikâyelerini konu alıyor. Su ve çevre kirliliği, ayrımcılık, yoksulluk ve şiddet gibi birçok probleme rağmen kararlı bir şekilde karşı koymaya, seslerini duyurmaya, hayal kurmaya, üretmeye ve liderlik etmeye devam eden cesur kadınlar, Gadot'nun konuğu olacak. **(National Geographic, 27 Haziran'dan itibaren, Pazar geceleri)**

Okyanusun Derinliklerine Doğru

Haziran ayını Okyanus Günü ile başlayarak Okyanus Ayı ilan eden Discovery Channel'da bu ay içinde yayınlanacak belgesellerden biri de **Expedition Deep Ocean**. Bu beş bölümlük belgeselde dünyanın en derin noktalarına gidilip yeni türler keşfedilip, okyanuslar hakkında daha önce görülmemiş bir çalışma yapılıyor. **(Discovery, 8 Haziran'dan itibaren Salı geceleri)**

The Salt of the Earth

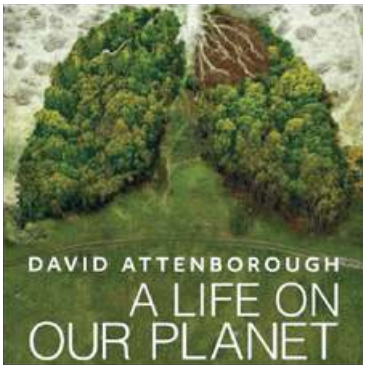
The Salt of the Earth

İnsanların görmemek için televizyonlarını kapadığı, sırtını çevirdiği doğal veya insan eliyle yaratılmış ne kadar felaket varsa tam göbeğine giden, hepsini belgeleyen fotoğrafçı **Sebastiao Salgado**'nun hikâyesini oğlu **Ribeiro Salgado** ile yönetmen **Wim Wenders** unutulmayacak bir belgesele dönüştürmüş. Dünyanın kapkara dibini gören bir fotoğraf sanatçısının aynı dünyaya armağan ettiği yemyeşil umuda kayıtsız kalmak mümkün değil. **(BluTv)**

Gal Gadot

David Attenborough: Gezegenimizden Bir Yaşam

50 yıldan fazladır doğa tarihi programlarının yüzü ve sesi olan **David Attenborough**, diyor ki: "Dünya, içinde yaşayamayacağımız bir yer olacak. Doğal hayat tükeniyor. Kanıtlar her yerde. Bu film, tanıklık ifadem ve gelecek vizyonumdur. En büyük hatamızı nasıl yaptığımızın ve şimdi harekete geçersek nasıl düzeltebileceğimizin hikâyesidir." **(Netflix)**

Gezegenimizin Kritik Eşikleri

David Attenborough'nun sunumuyla, bilim adamı **Johan Rockström**'un serinkanlılıkla ve net olarak anlattığı şu: Dünyayı yaşanabilir bir halde tutmak için 10 yıl kadar zamanımız kaldı ve bunun için herkesin yapabileceği şeyler var. **(Netflix, 4 Haziran)**

Expedition Deep Ocean

Ayın dizisi

A Family Tale

İtalya'dan, başlayınca başından kalkması zor bir dizi. 16 yaşında hamile kalıp, aşık olduğu adamla evlenmek için babasının muazzam servetine sırt çevirip, kendi çekirdek ailesini kurmuş genç kadın, babasının hastalığı nedeniyle ailesiyle birlikte doğduğu şehre geri dönüyor. Fakat tarih ve tekerrür ağlarını örüyor; bu genç ailenin yetenekli müzisyen kızları 16 yaşında ve henüz kimsenin haberi olmamakla birlikte hamile. Bundan sonrası ailenin bu durum karşısında takındığı tavır, anne babanın çocukluklarından beri adım atmadıkları şehirde yaşadıkları sarsıntı, küçük kızın yeni arkadaşları, kudretli dede karakteriyle akıp gidiyor. Özlediğimiz soap operalar gibi. Şehrin, mekanların güzelliği ayrı, insanların güzelliği ayrı. Dizinin mıknatıslarından, 16 yaşındaki genç kızı canlandıran **Fotini Peluso,** Netflix'teki Under the Riccione Sun filminde ve İtalya'nın şu sıralar en çok izlenen dizilerinden olan, Mehmet Günsür'ün de rol aldığı La Compagnia del Cigno'da oynuyor. **(GAIN)**

Temmuz dizisi

The Pursuit of Love

The Pursuit of Love

Yılın merakla beklenen BBC dizilerinden The Pursuit of Love, **Nancy Mitford**'un aynı adlı romanından uyarlama ve roman da yazarın ailesinin iki dünya savaşı arasında yaşadıklarının hikâyesi. Esas karakterlerimiz, birbirinin en yakın arkadaşı olan iki kuzen: Karizmatik ve korkusuz hatta arıza **Linda** (Lily James) ile iyi eğitimli, donanımlı, temkinli ve olgun **Fanny** (Emily Beecham). İngiliz oyuncu Emily **Mortimer** tarafından uyarlanan ve yönetilen (kendisi kısa ama önemli rollerden birinde de oynuyor) dizi aşk, dostluk ve tutku dolu romantik bir komedi-dram. İki kızın çocukluktan başlayarak başlarından geçenler, aileleriyle, birbirleriyle ve erkeklerle ilişkileri merakla ve keyifle izleniyor. Görüntü yönetimi şahane, müzik daha da güzel. Bryan Ferry, The Who, T-Rex, New Order, Marianne Faithfull, Nina Simone, Cat Power... liste uzayıp gidiyor. Bu iki kuzene eşlik eden kadroda da kimler yok ki: Dominic West (The Wire, The Affair, Les Misérables), Andrew Scott (Fleabag, Sherlock), Assaad Bouab (Messiah, Call My Agent), Shazad Latif (Penny Dreadful, Star Trek: Discovery) ve Freddie Fox (The Crown) oyuncuların bir kısmı. **(BBC FIRST- Digiturk ve Tivibu'da)**

Film önerileri

Bir Büyükada güzellemesi olan, geçen yıl İKSV Film Festivali'nde Altın Lale alan aşk filmi **Aşk, Büyü, vs.** MUBİ'den izlenebilir. Kahkaha atmak isteyenler için unutulmaz Bridesmaids ekibinin yeni filmi **Barb and Star Go to Vista Del Mar** var. İki arkadaşın Florida tatili, beIn Connect'te olacak. Bir de yepyeni HBO filmi **Oslo** var. Film, İsrail ve Filistin'in Norveç'te ilk kez yüz yüze görüştüğü 1993 yılına ve Oslo Barış Anlaşmaları döneminde geçiyor. The Affair yıldızı Ruth Wilson, Norveç Dışişleri Bakanı'nı, Temmuzda The Pursuit of Love'da tipik bir 'dandy' olarak izleyeceğimiz Andrew Scott ise bakanın kocası olan bir sosyoloğu canlandırıyor. O da beIN Connect'de. Üç film de Haziranda yayında.

23 Temmuz'da ise Netflix'te **Last Letter from Your Lover** var. 1965 yılına ait bir dizi gizli aşk mektubu bulan ve bu mektupların ardındaki yasak aşkın gizemini çözmeye karar veren hırslı gazetecinin hikâyesi, Jojo Moyes'un bir kitabından uyarlama.

Oslo

Bizim ekranlarda yaz dizileri

Baht Oyunu

Aytaç Şaşmaz ve Cemre Baysel, ilk aşkıyla mutluluğu yakalayamazsa sonsuza kadar mutsuz olacağına inanan Ada'nın hikâyesinde, **Baht Oyunu**'ndalar. (Kanal D)

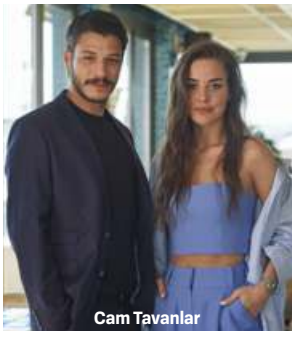
Ada Masalı'nın hikâyesini bilmiyoruz ama başrol oyuncuları iddialı: **Ayça Ayşin Turan ve Alp Navruz. (Star)**

Aşkın Tarifi

Aşkın Tarifi'nde **Kadir Doğulu ve Serra Arıtürk** var. Kebap ustası Fırat, Fransız restoranında hem füzyon mutfağını hem de aşkı keşfediyor. **(Kanal D)**

Bensu Soral ve Kubilay Aka, yazın en sıra dışı işi olan **Cam Tavanlar**'da.Kadınların üst düzey yöneticilik pozisyonuna yükselmesinin önündeki engel olan 'cam tavanlar'ı konu ediniyor, hayatımıza feminist bir kavram sokuyor. Senaryosu Meriç Acemi'den. **(Show)**

Cam Tavanlar

Sen Çal Kapımı, bütün mevsimlerin dizisi olarak ekranda. **Hande Erçel ve Kerem Bürsin**'in ateşi izleyeni de tutuşturuyor. Olaylar beş yıl sonrasında geçiyormuş. **(Fox)**

Başka hangi diziler var?

Genius: Aretha / Deha: Aretha: Antoloji serisi Deha, kariyeri boyunca dünya çapında satılan 75 milyondan fazla plakla, tüm zamanların en çok satan müzik sanatçılarından biri olan **Aretha Franklin**'in hayatını keşfetmek için ekranlara dönüyor. Efsanevi şarkıcıyı Grammy, Tony ve Emmy ödüllü Cynthia Erivo canlandırıyor. **(National Geographic, 20 Haziran)**

Domina

Domina: Tüm zorluklara rağmen dünyanın en güçlü kadını haline gelen **Livia Drusilla**'nın olağanüstü yükselişi. Julius Caesar'ın öldürülmesinin ardından dünyası paramparça olan saf bir genç kızın Roma'nın en güçlü ve etkili imparatoriçesi oluşuna uzanan yolculuğu anlatan Domina, klasik uygarlığın önemli kadınlarının perspektifinden bakarak Antik Roma'nın farklı bir yanını gösterecek. Isabella Rossellini de küçük ama önemli bir rolde. **(beIN Connect, Haziran)**

Leonardo: Toscana'nın kırsal kasabası Vinci'de bir noterin yasadışı oğlu olarak doğan Da Vinci'nin yalnız başına geçen çocukluğu, onu araştırmaya ve keşfetmeye yöneltiyor, dünyanın bütün gizemlerini anlamaya, anlatmaya kararlı bir insan haline getiriyor. Poldark'ın yıldızı **Aidan Turner**'ın canlandırdığı dahinin ustasını da İtalyan sinemasının önemli isimlerinden **Giancarlo Giannini** oynuyor. **(D-Smart Go, Haziran)**

Leonardo

Yazla Gelen **Kitap Şöleni**

Tatil mevsimi başladı, herkes bagajına en az bir kitap koyabilir. Listemizde Ahmet Ümit'ten Murathan Mungan'a, Stephen King'den Paulo Coelho'ya geniş bir yelpaze var.

Yedi Ölümcül Tuzağa dikkat!

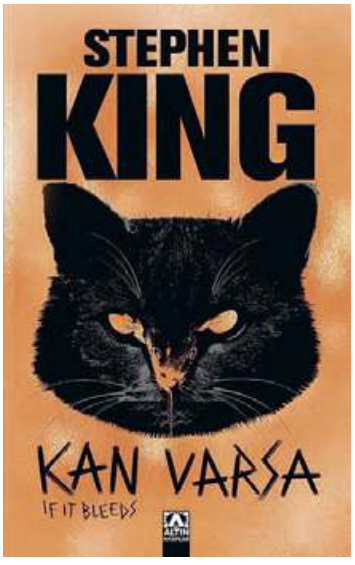
Beyaz Yakalının Seyir Defteri kitabının yazarı **İlham Süheyl Aygül**, yeni kişisel gelişim romanı **Cesaret Kulübü, Kariyerin Yedi Ölümcül Tuzağı**'nda kahramanlarına bambaşka bir gelişim alanı sunuyor. Sadece bilginin ve analitik zekanın yeterli olmadığını savunan Aygül, 21'inci yüzyılda ruhsal zekasını geliştiremeyenlerin oyundan düşeceğini söylüyor. Serinin devamı niteliğindeki eserde Simurg'un yolculuğu üzerinden ruhsal zeka anlatılıyor. Aygül, beyaz yakalının kariyerin yedi farklı dönemecinde karşılaşacağı sorunları çözebilmek için ihtiyacı olan düşünce biçimlerini incelediğini söylüyor.

Emanet Kalp bu aşkı taşır mı?

Prof. Dr. Gökçen Orhan, Türkiye'nin önde gelen kalp ve damar cerrahlarından biri... **Emanet Kalp** onun ilk romanı. Kitabında, en iyi bildiği iş olan kalp cerrahisi ve kalp nakliyle ilgili bir hikâye anlatıyor. 'Emanet Kalp'; yapılan her organ bağışının nasıl da tükenen çarelerin, yeşeren hayatlara vesile olduğunun hikâyesi. Her satırıyla hayatın bize bağışlanmış büyük bir armağan olduğunu anımsatıyor. 'Emanet Kalp'te aşkın nasıl durduğunu da akıcı bir dille okura geçirmeyi başarıyor Orhan.

Stephen King uyku kaçırmak için yine görev başında

Bunu haberciler söylerdi; "Kan varsa haber de vardır..." İşte o gün bir bombanın patlatıldığı Albert Macready Ortaokulu'nda da kesinlikle kan vardı. Finders Keepers Dedektiflik Ajansı'nda günlük işleriyle ilgilenen Holly Gibney'nin dikkatini çeken ise bambaşka bir ayrıntıydı. O, kanın kokusunu alıp ilk haberi yapan muhabire takılmıştı. Holly'nin adama odaklanmasının geçerli bir nedeni vardı, çünkü o bir Yabancı'ydı. **Stephen King**'in Altın Kitaplar'dan çıkan yeni kitabı **Kan Varsa**, her biri okuru kendi korku dolu dünyasına çeken dört uzun öyküden oluşuyor. Holly'nin ilk yalnız macerasının dışında 'Bay Harrigan'ın Telefonu', 'Chuck'ın Hayatı' ve 'Sıçan' öyküleri uykularınızı kaçıracak.

Tekinsiz bir yolculuk

Tek katlı, bahçeli evlerin olduğu otoban kenarındaki gizemli mahalleden oyuncu belleğin dehlizlerine, kuyuya fısıldanan sırlardan mezarından kalkıp gelen ölülere, insan gibi makinelerin tuhaf dünyasından uykuyla uyanıklık arasındaki belirsiz anlara uzanan tekinsiz bir yolculuk; acımasız bir yazarın kaleminden çıkan uçuş korkusu ve nihai sonsuzluk. **Murat Gülsoy**, Can Yayınları'ndan çıkan **Belirsiz Bir Anın Kıyısında** adlı yeni kitabında gerçekle gerçeküstünün sınırlarında dolaşan yedi öyküyle insan ruhunun karanlık sırlarını yer yer muzip yer yer ürkütücü bir atmosferin içinde anlatıyor.

Meraklılara önerilir

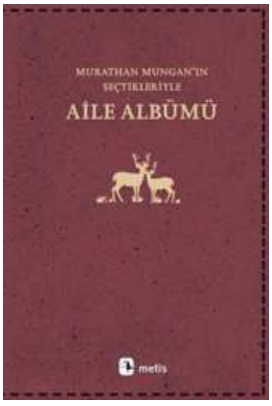
Bir biyolog ve bir ressam uzun bir yolculuğun izlerini arıyor. Yeryüzündeki tüm yaşamın hikâyesi hücrelerimizde duruyor. Koç Üniversitesi Yayınları'ndan çıkan, **Paola Vitale**'in yazdığı, **Rossana Bossu**'nun resimlediği **Acaba Bu Nedir**'de ilginç bilgiler yer alıyor.

Erkeklerden **nefret** ediyorum

'Erkekleri sevmeme hakkımız olmalı' diyen Pauline Harmange'nin dünyada çok konuşulan kitabı 'Erkeklerden Nefret Ediyorum' Mundi Yayınları tarafından basıldı. Harmange bu kitapta, kişisel düzeyde değil de genel anlamda kadınların erkeklerden hoşlanmama ve onlara güvenmeme hakkına sahip olması gerektiğini savunuyor. Ayrıca kadın dayanışmasına yönelik modern tavırları da sorgulayan yazarın eseri kadınlara ve onların yeteneklerine sarsılmaz bir inançla dolup taşıyor.

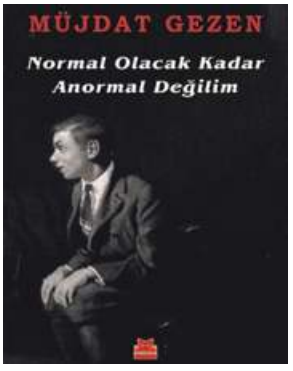

Simli bir şiir tarihi, hem de Mungan'dan...

Murathan Mungan'ın seçtikleriyle **Aile Albümü**'nde eski kuşaklardan ve günümüzden 80 şairin 127 şiiri yer alıyor. Bu şiirlerin ortak özelliği kişiyi eksen alan, bir anlamda vesikalık denebilecek şiirler olmaları. Kimisi çok bilinen kimisi ise biraz karanlıkta kalmış bu şiirler kendi dönemsel özellikleri ve temsil kabiliyetleriyle başka bir ışık altında yan yana getirilmiş bir edebi portreler galerisi oluşturuyorlar. "Bu seçki sizde kucağınıza aldığınız bir aile albümü hissi uyandırsın istedim" diyen Mungan, kitabı farklı bir prizmayla geçmişten günümüze, dedelerden, ninelerden torunlara iz düşüren bir soy ağacı, simli bir şiir tarihi olarak tarif ediyor. Kaçmaz demeye gerek var mı?

Normallik ne, **anormallik ne?**

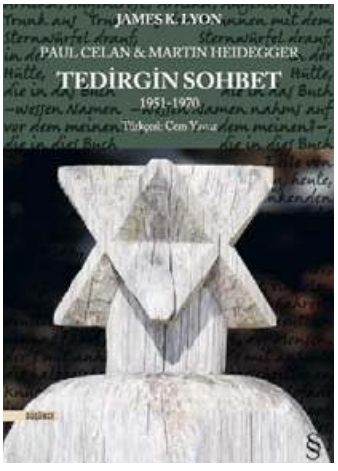

Sanatçı **Müjdat Gezen**, bu ülkenin yetiştirdiği önemli sanatçılardan biri. Açtığı okul, yetiştirdiği yüzlerce öğrenci, yazdığı yazılar, sergilediği oyunlar, rol aldığı filmler, diziler... Bu ülkede hep konuşulan ve saygı duyulan bir isim oldu... Şimdi başına gelen haksızlıklarla mücadele etse de yalnız değil... Müjdat Gezen'in yeni kitabı **Normal Olacak Kadar Anormal Değilim**, Kırmızı Kedi'den çıktı. Okurken büyük keyif alacağınız, Yılmaz Özdil'in ifadesiyle, iyi kullanılan hayatın imbiğinden süzülen damla damla anıları ilham verici. bulacaksınız.

Bana kuşlar söyledi, **hâlâ umut var**

Yekta Kopan'ın yeni öykü kitabı **Bana Kuşlar Söyledi'**de çocuklar var. Gerçekle gerçek ötesinin sınır çizgisinde yürürken dengesini bulmaya çalışan çocuklar... Yetişkinlerin sıkıcı ve yoz dünyasına sığamayan, hayata taptaze gözlerle bakan, yaralı olmasına karşın sorgulamaktan asla geri durmayan çocuklar... Cesaretlerini ceplerinde taşıyan çocuklar... 'Bana Kuşlar Söyledi' kimi alabildiğine gerçekçi kimi cesurca yaratıcı ve oyunbaz kimi de distopyanın sınırlarında gezinen öyküleri bir araya getiriyor. Yekta Kopan, ele aldığı çetin meselelere karşın kendine özgü mizahından, derin ironisinden ve yaşama sevincinden asla ödün vermiyor. Her şeye rağmen hayatın yanında olmamız hatta elden geldiğince "dans etmemiz" gerektiğini vurguluyor. Çocukların dünyasından bakınca hâlâ umut var.

Bir **tedirgin** sohbet

1945 sonrası Avrupa edebiyatının, özellikle de Alman dilinin en sarp ve son büyük şairi olan **Paul Celan**, hayatını Seine Nehri sularında noktaladığı 1970 Mayısının son ânına dek, ailesini ve akrabalarını katledenlerle paylaştığı bir anadilde yazıyor olmanın travmasıyla yaşamıştı. Kendisini 'dünyaya fırlatılmış biri' diye niteleyen şair, yazın seyri boyunca **Heidegger**'in sanat ontolojisinden yoğun etkiler devşirdi. Heidegger ise, Celan'ın şiirine 10 yılı aşkın süre boyunca büyük ilgi ve beğeniyle yaklaşmıştı. Bu zaman dilimi içerisinde mektuplaşmalar ve aracılarla süren diyalog, nihayet 1967 yılında yüz yüze görüşmeye evrildi. Everest Yayınları'ndan çıkan, James K. Lyon'un kaleminden okura aktarılan bu **'Tedirgin Sohbet'** mutlaka okunmalı...

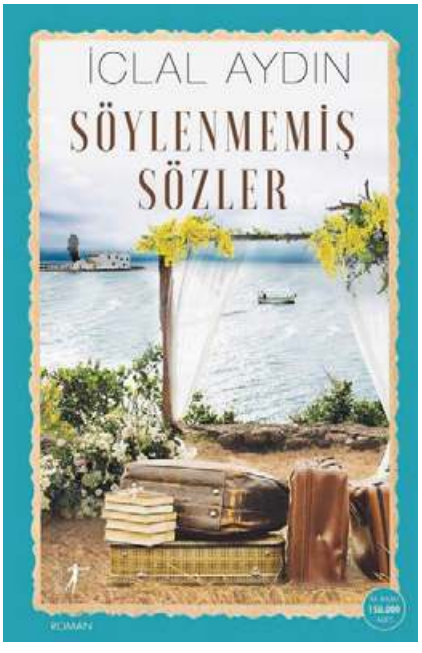
Katil, şair, çılgın ve Tanrı olmaya kalkışan **bir ölümlü**

Berlin'de cinayetler işleyen becerikli bir katil... Zeus'un ağzından parşömenlere, insan kanıyla enfes destanlar yazan bir şair... İşlediği cinayetlerle unutulmuş tanrıları yeniden uyanmaya çağıran bir çılgın... İnsanlardan nefret ettiği için, Tanrı olmaya kalkışan bir ölümlü... Babasıyla hesaplaşmak için Olimpos'a çıkmaya hazırlanan bir çocuk... **Ahmet Ümit** severlere müjde, Yapı Kredi Yayınları tarafından basılan yeni kitap **Kayıp Tanrılar Ülkesi** raflarda. Avrupa'nın en renkli, en kaotik, en çarpıcı kentlerinden biri olan Berlin'de başlayıp, Anadolu'da antik Pergamon kentinin surlarında son bulacak soluk soluğa bir serüven okuyacaksınız.

Kaçan mutluluk fırsatı ve **söylenmemiş** sözler

Üzüm ve zeytinin, yağ, bal ve şarap küplerinin, kadırgaların, bin bir şifalı otun en eski vatanı Urla. Dünyanın zalimliği ve insanın vahşiliğinden şüphesi olmayanları, dünyanın güzelliği ve insanın iyiliğine inandıran bir yer burası. Bir zamanların efsane gazetecisi, dünyaya küskün Oktay Onur Yortan'ın ise çocukluğunun huzurlu bahçesi. Dünyadaki değer yitimine isyan edip tüm kariyerinden ve hayatın yüklerinden vazgeçip sığındığı liman. Kaçıp geldiği geçmişinden ve eski güzel günlerin anısından seçip sakladığı eski aşkı Filiz Canan şimdi kıymeti bilinemeyen, kaçırılmış bir mutluluk fırsatı artık. Söylenememiş sözlerin altında kalan koca bir ömürde ikisi de birbirinin hikâyesini yarım bıraktı. **İclal Aydın**, Artemis'ten çıkan yeni romanı **Söylenmemiş Sözler**'de bu çağın insanlarına sesleniyor.

turist

SAFFET EMRE TONGUÇ

İstanbul

Hiç bitmeyen masal

Pandemi yüzünden sosyalleşme imkânımız kısıtlı, seyahat etmek çok zor. Hayatı seyahat üzerine kurulu birisi olarak ben de bu durumdan fazlasıyla etkilendim ve sonra çareyi üretmekte, kitaplarıma odaklanmakta buldum. Bir yılda tam 12 kitap çıkardım. İstanbul öyle bir şehir ki, tüm engellere rağmen sonsuz bir keşif vaat ediyor. Gelin, kitaplarımın izinde pandemi şartlarında da olsa, İstanbul'un tadını nasıl çıkarabileceğinize bir bakalım.

Rumeli Hisarı'ndan Boğaz'a bakış.

Pandemi öncesi seyahat takvimim öyle bir haldeydi ki kuzey soğuğundan gelip, çöl sıcağına geçiş yapıyordum. Sonra birden her şey durdu. Önce biraz dinlenmek için fırsat oldu bana. Ama sonra çalışmaya ve üretmeye devam etmek için kitaplarıma odaklandım. Bir yılda altısı Türkçe, beşi İngilizce ve biri Almanca olmak üzere piyasaya tam 12 kitap çıkarttım. Kanatlarımda İstanbul kitabım, kısa bir sürede 13 baskı yapıp 30 bin satışa ulaşarak büyük bir başarıya imza attı. Hemen ardından İngilizce Istanbul A Bird's Eye View raflardaki yerini aldı. Kitabın Almancası Beflügelndes Istanbul da yeni eklenen bölümleri ve güncellenen görselleriyle hazırlandı. Zamansızlıktan sürekli ertelediğim Boğaz Hakkında Her Şey ve Bosphorus The Ultimate Guide kitaplarımın güncellemelerini tamamladım ve tamamen yenilenmiş 52'nci basımıyla tekrar okurla buluştu. Butik Oteller kitabıma, Türkiye'nin farklı bölgelerinden beğendiğim 41 yeni oteli ekleyerek sene başında raflarda yerini alan 26'ncı baskıyı sizin beğeninize sundum, İngilizcesi de çıktı. Güncel bilgiler için, onlarca sıra dışı oteli tanıttığım @butikotellerturkiye Instagram adresini takip etmenizi tavsiye ederim.

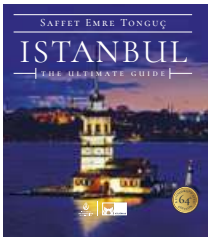
Basıldığı günden itibaren kült kitap kabul edilen ve 2010 yılında **'En İyi Turizm Yayını'** ödülünü alan İstanbul Hakkında Her Şey, bir buçuk yıllık kapsamlı bir çalışmayla güncellendi. Istanbul The Ultimate Guide ile birlikte raflardaki yerini aldı. Bu sırada, bir de Bursa Hakkında Her Şey kitabını hem Türkçe hem İngilizce olmak üzere kitaplarımın arasına eklemenin heyecanını yaşadım. Üretmenin iyileştirici gücü benim bu süreçteki ışığım oldu. Yaz ayları için güzel bir öneri, kitaplar eşliğinde İstanbul'u keşfetmek olabilir. Siz keşfettikçe, İstanbul, cevherlerini önünüze dökecek ve eminim, daha da büyüleneceksiniz. Belki kapalı yerleri tercih etmeyebiliriz ama bütün sokaklar bizim!

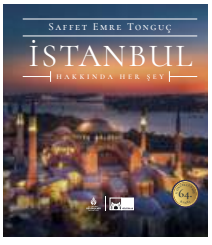
SULTANAHMET MEYDANI

Sultanahmet Meydanı ve çevresi çok klasiktir ama İstanbul'un kalbidir. İmparatorlukların ihtişamını yansıtan **Topkapı Sarayı, Hipodrom** ve **dikilitaşlar, Ayasofya ve Sultanahmet Camileri** ilk akla gelenler olsa da burada her adımınızda tarihin bir sayfası açılır önünüze. İstanbul'un özünü hissetmek için herkesin adım adım deneyimlemesi gerekir bu semti.

Saffet Emre Tonguç pandemi döneminde 12 kitap birden piyasaya çıkardı. Bu kitapların izinde, İstanbul'u keşfe çıkabilirsiniz.

ŞEREFİYE SARNICI

Ne kadar kişi biliyor bilmiyorum ama bence hâlâ hak ettiği ilgiyi alamamış bir yer kesinlikle **Şerefiye Sarnıcı**'dır. Hemen yakınındaki **Yerebatan Sarnıcı** çok daha büyük ve popüler olsa da, sergi ve klasik müzik dinletilerine ev sahipliği de yapan İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesindeki Şerefiye Sarnıcı'nı görmediyseniz 'ilk gidilecekler' listenize alın.

ARKADIOS SÜTUNU

Şimdi çok gözden kaçan bir yer daha söyleyeceğim size. Cerrahpaşa Caddesi'nden devam edip Haseki Kadın Sokağı'ndan sola dönerseniz, Bizans'tan bu zamana gelen ender eserlerden birine rastlarsınız. Şehrin yedinci tepesi olan bu bölge (Hayır, yedinci tepe Çamlıca değil!) bir zamanlar İmparator Arkadius'un **Arkadios Meydanı**'ymış ve şehri koruduğuna inanılan tılsımlardan biri olarak kabul edilen bir sütun dikiliymiş. Bugün sadece iki bina arasına sıkışan ve büyük kısmı bir ağaç tarafından gizlenen kaidesi, dikkatli gözlerden kaçmayacaktır.

SAMATYA

İstanbul'un en sıra dışı semtlerinden biri ve resmî olarak adı **Kocamustafapaşa**

Sultanahmet Meydanı ve Ayasofya

ama çoğu kişi hâlâ **'Samatya'** diyor. Samatya; Tarabya, Pendik ve Langa gibi, ismi Bizans zamanından günümüze gelen ender semtlerden. Samatya'nın merkezindeki meydan hâlâ çok güzel. Neredeyse adım başı bir kilise göreceğiniz arka sokaklarında, semtin geçmiş kozmopolit yaşantısının izlerini sürün.

ZEYTİNBURNU MOZAİK ODASI

"İstanbul'da her adımınız tarih" diyoruz ya işte bunun kanıtlarından biri de **Zeytinburnu Mozaik Odası.** Kazlıçeşme sahilinde, müze ve sergi sarayı olarak kullanılan eski Başkanlık binasının bodrum katında, 2'nci yüzyıl Roma dönemine ait mozaikler gün yüzüne çıkarıldı. Hayli canlı renklerle ve az hasarla ortaya çıkarılan bu eseri görünce eminim siz de çok etkileneceksiniz.

EYÜP VE PIERRE LOTI

Benim çok keyif aldığım bir başka İstanbul klasiği, **Pierre Loti**'de keyifle kahve yudumlamak. Oryantalist Fransız yazarın çok sevdiği ve günümüzde adını taşıyan kafede siz ağaçların altında serinlerken Haliç altın bir boynuz gibi uzanır önünüzde. İstanbul'a bir tepeden bakmanın keyfini yaşarsınız. Buradaki başka bir klasik de Eyüp Mezarlığı'nın içinden geçen yoldan kafeye yürüyerek gelmektir. Mezarlığın dinginliği içinde yavaş yavaş tepeyi tırmanıp bu nostaljik mekânın havasına hazırlarsınız kendinizi.

DEMİR KİLİSE

Bugünkü demir kilisenin inşası için Viyana'da 500 ton ağırlığında demir dökülmüş ve **Tuna Nehri** üzerinden gemilerle parçalar halinde getirtilip İstanbul'da birleştirilmiş. Yapıldığı dönemde, 4 milyon gümüş leva harcanmış ve 1898'de ibadete açılmış. Haliç kıyısındaki **Aziz Stephen Bulgar Kilisesi**, tamamen demirden inşa edilen ve vaktiyle bu özelliğe sahip dünyadaki üç yapıdan biriymiş ama şimdi tek olarak gösteriliyor. Dokuz yıl kapalı kalan kilise, restorasyonun ardından 2018'de açıldı. Vitray pencereleri ve süslemelerdeki iddiasıyla etkileyici bir yapı. Yapının iskeleti çelik profilden. Bütün parçaları birbirine, cıvata ve somunla ya da kaynak yaparak birleştirmişler.

KAPALIÇARŞI

15'inci yüzyılda yapılmış **Kapalıçarşı** ve o günden bugüne her dem şehrin en canlı, en renkli yerlerinden biri olmuş. Sadece her zevke ve her keseye uygun hediyeliği bulabileceğiniz sıradan bir çarşı değil burası, sizi yaşadığınız çağdan ve dünyanın gerçeklerinden uzaklaştırıp bambaşka bir atmosfere çekebilen ender büyülü mekânlardan. Her ne kadar ana yollarında turizm egemen olsa da arka sokaklara geçtiğinizde, zanaatkarları çalışırken görebileceğiniz eski hanların yarattığı benzersiz bir ortam saracak sizi.

MISIR ÇARŞISI

Galata Köprüsü'nün üstünden kara tarafına doğru baktığınızda, kendi küçük ancak görünüşü güçlü, çok kubbeli bir bina hemen fark ettirir kendini. **1660 yılında** yapılan **Mısır Çarşısı** adını Uzak Doğu ve Hint mallarının kervanlarla Mısır'dan getirilmesinden almış. Günümüze ulaşamayan hamamıyla beraber camiye maddi destek sağlamak amacıyla inşa edilen **L planlı çarşı**, biri 150, diğeri 120 metrelik iki koldan oluşuyor. İstanbul'un ikinci büyük ka-

palı çarşısı ve altı girişi var. Mısır Çarşısı iki ana girişin üstündeki tonozlu bölmelerde yer alan restoranların da dahil olduğu 100 kadar dükkanı barındırıyor bugün. **Eminönü Meydanı'**nda bağımsız bir görüntü sergileyen Mısır Çarşısı aktarlarıyla meşhur, bu yüzden yabancılar **'Baharat Çarşısı'** da diyor. Günümüzde aktarların azaldığı çarşıda baharat, lokum, kuruyemiş ve yiyecek maddeleri var ama eminim ki çarşı kokusu, dokusu ve ruhuyla sizi saracak.

BEYOĞLU

Taksim'den başlayıp **Tünel**'e kadar İstiklal Caddesi boyunca yürümek İstanbul'un karşı tarafını anlatacak size. 'Karşı taraf' derken **Tarihî Yarımada** merkez, eski adıyla **Pera** ise karşıdır. Her daim popüler olan bu semt, tarih boyunca kozmopolit yapısıyla tanınmış. Hâlâ da kucaklayan ve birleştiren özünü detaylarda hissetmek mümkün. Caddenin üzerindeki insan kalabalığının ötesinde o eski binalar, pasajlar ve nostaljik tramvayıyla geçmişin izlerini günümüze taşıyor.

BOĞAZ'DA YÜRÜYÜŞ

Bunun için en güzel rotalardan biri kesinlikle Arnavutköy ile Rumeli Hisarı arasındaki sahil şeridi. Benim de her fırsatta yürümek için tercih ettiğim bu yolda Boğaz'ın hem havasını hem de muhteşem manzarasını içinize çekmek büyük keyif. Yol üzerinde Bebek veya Rumeli Hisarı'ndaki kafelerde çay molası vermeyi ihmal etmeyin.

KADIKÖY

Kadıköy Çarşı'nın arka sokaklarına dalıp kendinizi günlük hayatın akışına bırakın. Kadıköy'ün ruhunu içinize çekerken etrafı kolaçan etmeyi de unutmayın; 19'uncu yüzyıldan kalma kiliselere rastlamanız an meselesi. Bir zamanlar Bizans'a Boğaz'ın karşısından bakan bir yerleşimmiş. **Kalkedon** adıyla M.Ö 635 yılında kurulmuş ve Bizans'tan çok daha önce Türklerin eline geçmiş. Bir tarafında İstanbul'un en hoş yerleşimlerinden biri olan **Moda**, diğer tarafında denize açılan sokaklarıyla **Yeldeğirmeni** sürprizler saklar detaylarında. İskele tarafında **Haydarpaşa Garı**'nın etkileyici yapısını ve 1920'lerde inşa edilen, günümüzde **İstanbul Konservatuarı** olan **Eski Hal Binası**'nı mutlaka görün.

ANADOLU HİSARI

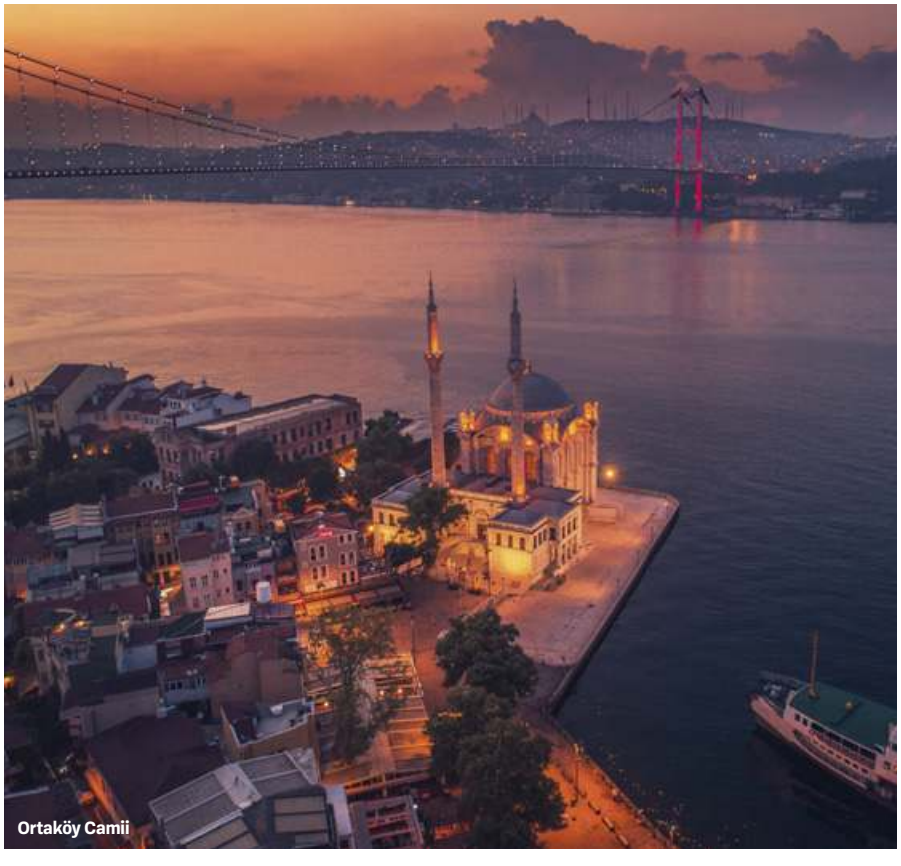
Osmanlı'daki İstanbul'u fethetme rüyası ve 'müjdelenen kumandan' olma arzusunu gerçeğe dönüştürmeye çalışan ilk Osmanlı Sultanı **Yıldırım Bayezid** olmuş. İlk olarak 1391 yılında kuşatmış şehri fakat Macarların, Osmanlı topraklarına girmesi nedeniyle hayalini erteleyip kuşatmayı kaldırmış. 1395 yılında bir kez daha almak istemiş İstanbul'u. Yine mümkün olmamış ama **Göksu Deresi**'nin Boğaz'a döküldüğü ve geçmişte **Antik Jüpiter Tapınağı**'nın olduğu yere yaptırdığı kale, o kuşatmanın yadigarı olarak günümüze ulaşmış. Karşısındaki **Rumeli Hisarı**'ndan ayırt etmek için **Güzelce Hisar** adıyla da anılmış bu kale. Kalenin yanından salına salına akan **Göksu Deresi** ise geçmişte **Küçüksu Deresi** ile 'Asya'nın tatlı suları' olarak anılırmış. Çevresinde yemyeşil parklar ve yürüyüş yaparken kayıkla gezenlerin seyredildiği köprüler varmış.

HIDİV KASRI

Son Mısır Valisi **Kavalalı Mehmed Ali Paşa**'nın soyundan gelen **Abbas Hilmi Paşa** tarafından dönemin mimari akımına uygun biçimde **Art Nouveau** tarzında yaptırılan kasrın mimarının kim olduğu tartışmalı. İtalyan mimar **Delfo Seminati**, Avusturyalı mimar **Antonio Lasciac** ve İstanbul'un birçok yerine sanat eserleriyle imzasını atan **Raimondo D'Aronco** olmak üzere üç farklı isimden bahsediliyor. Düz çatısıyla dikkat çeken kuleye, geçmişte buharla çalışan ve içinde kadife koltukları olan bir asansörle çıkılıyormuş. Ama padişahın etrafındakiler bu kuleyi tehdit olarak değerlendirmiş ve **II. Abdülhamid**'e, "Hıdiv, Boğaz'dan geçen gemileri kontrol etmek için bu kuleyi yaptırıyor" diye raporlamışlar.1984 yılında Çelik Gülersoy yıkılmaya yüz tutmuş kasrı tekrar hayata döndüren isim olmuş. Hem kasır hem de bahçesi restore edilmiş. Özellikle sıcak günlerde serin esintisiyle tam bir nefes alma mekânı.

İSTANBUL'UN ÇEVRESİ

İstanbul, yakın rotalarıyla bize her fırsatta şehrin temposundan kaçma fırsatı veriyor. İster deniz kenarında ister orman havasında herkes kendine hitap eden bir mekan bulabiliyor. İşte size birkaç öneri...

Ortaköy Camii

Atatürk Arboretumu

Heybeliada

İSTANBUL'UN BATISI

Geçmişe ışık tutan Avcılar'daki **Bathonea Antik Kenti** ve Küçükçekmece'deki **Yarımburgaz Mağarası**'nın yanı sıra, İstanbul'un Avrupa topraklarındaki en büyük ilçesi olan **Çatalca** da keşfedilmeyi bekliyor. Yaklaşık 2 bin 500 yıllık tarihe sahip ilçenin güzel doğası kadar **İnceğiz Mağaraları, su kemerleri, Alaiye Şehitliği ve Mübadele Müzesi** de ilgiyi hak ediyor. Benim önerim yola devam edin ve gün batımına doğru yüzyıllardır İstanbul'un kapısı sayılan Silivri'ye gidin. Kale ve surların içinde bulunduğu Kale Park'tan muhteşem manzaranın tadını çıkarın.

ATATÜRK ARBORETUMU

Arboretuma gitmek için özellikle hafta içi fırsat yaratın. Burada renklerin şölenine inanamayacaksınız. Burası seyahatten ve iş koşturmacasından ne zaman fırsat bulsam biraz soluklanmak ve kendimle baş başa kalmak için gitmeyi en sevdiğim yerlerden. Gölet kenarında kuğuları seyretmek ayrı ağaçların arasına dalıp sadece kuşların sesini duyarak yürüyüş yapmak ayrı güzel. Şehrin karmaşasından birkaç dakika sonra ulaşılan bir vaha gibi. Bisiklet yollarının yanı sıra, koşu ve yürüyüş parkurları var.

ADALAR

Her mevsim güzel olan **Prens Adaları**, şehirden kaçmak isteyenlerin ilk aklına gelen adreslerden. Güzel bir deniz yolculuğunun ardından zamanı unutturan, çam ağaçlarının arasında yükselen zarif ahşap evler ve trafiksiz sokaklarında kaybolabilirsiniz. Faytonlar da kaldırıldığından bu yana daha da arttı Adalar'ın keyfi. Büyükada'da bisiklet kiralayıp, **Çankaya Caddesi** boyunca 19'uncu ve 20'nci yüzyıllarda yapılmış, çoğu bakımlı bahçelerde yer alan evlerin önünden geçerek **Dilburnu**'na varmak, **Aya Yorgi Kilisesi**'ne tırmanırken dilek tutmak kadar, **Kınalıada**'nın plajlarında serinlemek veya daha sakin **Heybeliada** ve **Burgazada**'nın sokaklarında kaybolmak size hâlâ İstanbul'da olduğunuzu unutturacak.

POLONEZKÖY

Polonezköy, piknik konseptiyle hazırlanmış tesislerinde aile boyu vakit geçirmek ve yerel tatlılarıyla keyfinizi artırmak için ideal bir yer. "Günübirlik yetmez" derseniz, keyifli bahçeleriyle butik otel alternatifleri de var. Ağaçların sarmaladığı yürüyüş parkurunda doğanın yavaş yavaş dinlenmeye çekilişine tanıklık edebilir, baharın tatlı esintileri eşliğinde yavaşlığın tadını çıkarabilirsiniz.

ŞİLE

Fırsat yaratıp gitmeyi çok sevdiğim yerlerden biri de Şile. Bir yan deniz bir yan orman, biraz kafa dinlemek için gönlünüz hangisini isterse Şile'de var. Karadeniz kıyısında 60 kilometrelik, merkezde ise **10 kilometrelik sahiliyle** gözünüz ve ruhunuz denize doyacak. Bizans döneminde inşa edilen ve Osmanlılar tarafından yeniden yapılan bir de kalesi var. **Şile**'nin en popüler noktası olan meşhur **deniz fenerini** de unutmayın. Ülkemizin en büyük dünyanın ise çalışır durumda olan ikinci büyük feneri kabul ediliyor. 1859'da yapılmış. Çarşısına uğramadan da dönmemek gerek. Yüzde 100 pamuklu, kendine has dokuma tarzı olan buruşuk görüntülü şilebezi çeşidini her yerde görmek mümkün değil.

AĞVA

Şile'ye çok yakın olan Ağva size hiçbir şey yapmadan doğanın içinde sadece durmak için mükemmel bir rota sunuyor. Baharla birlikte yeşeren ağaçlar, o ağaçların arasına davet eden hamaklar, bahçelere serpiştirilmiş şezlonglar, nehir turu... Şehir insanını şımartmak için gereken her şey **Ağva**'da var. Bir yanını Karadeniz diğer yanını usulca süzülüp giden **Göksu** ve **Yeşilçay** nehirleri sarıyor. Arasında da birbirinden şık butik oteller, bolca yeşil ve bolca kuş sesi var. Sonbaharın tatlı serinliği eşliğinde özellikle sabah saatlerinde nehrin tadını çıkarmak veya küçük kumsalda dalga sesleriyle yürüyüş yapmak büyük keyif. Resmi adı Yeşilçay olsa da Latince **su** anlamındaki **aqua** kelimesinden geldiği düşünülen ismi yerleşmiş dilimize. Bence çok da yakışmış.

idealist

s.90
Jilet Sebahat yazdı: Enjoy canım enjoy!

s.92
Var mı Moda'da kedi olmak gibisi?

s.88
Yönetmen Zeynep Dadak'ın gözünden İstanbul.

Belgeselden kareler...

“İstanbul’un dönüştürücü gücüne inancımı koruyorum”

Zeynep Dadak, **‘Ah Gözel İstanbul’** belgeseliyle **Eremya Çelebi Kömürciyan**’ın ‘İstanbul Tarihi’ kitabından yola çıktı ve şehrin 17’nci yüzyıldan günümüze kadar yaşadığı dönüşümün izini sürdü. Yönetmen, “İstanbul nostaljisine kapılıp ah vah etmektense şehrin bugünü içinde olmayı ve bunun gerçekliği üzerinden kendi deneyimlerini yaşamayı daha değerli” buluyor.

‘Ah Gözel İstanbul’u izleyen kaç kişi, kamera denizden süzülüp sur penceresinden Yedikule Bostanları’na girerken benim gibi başını eğme ihtiyacı duymuştur, bilemiyorum; ama filmin, Boğaz’ın serin sularını getirip içimize içimize serperek izleyen herkese nefes aldırdığını söylemek, sanıyorum yanlış olmaz. Festival yolculuğu devam eden ‘Ah Gözel İstanbul’, Haziran’da Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Festivali’nde, Eylül’de ise 18. Paris Türkiye Filmleri Festivali’nde izleyicilerle buluşacak. “Film bitse de uzantıları başka şekillerde beni beslemeye, üretmeye sevk ediyor. Bu anlamda İstanbul’a dair söyleyeceklerim henüz bitmedi” diyen yönetmen Zeynep Dadak ile bir İstanbul sohbeti...

Zeynep Dadak

Eremya Çelebi Kömürciyan’ın İstanbul’uyla nasıl tanıştınız ve bu metinde sizi, çağdaşı Evliya Çelebi’nin İstanbul’undan daha çok cezbeden şey neydi?

Cemal Kafadar ve Suna Kafadar’la olan dostluğum, yoğunlukla İstanbul üzerine düşünmeyi de beraberinde getiriyordu. Kömürciyan’la tanışmam da birlikte yaptığımız yürüyüşler vesilesiyle oldu. O yürüyüşlerde filmi hayal etmeye başladık. Şehre bakmanın görsel bir haz olduğunu ilk tanımlayan insanlardan biri. Sadece şehri görselleştiren değil, seslerini de duymamızı, böyle bir dünya hayal etmemizi sağlayan bir anlatısı var. Evliya Çelebi de çok özel bir anlatıcı, müthiş bir hikâyeleme gücüne sahip. Onunla ilgili de bir şey yapmayı çok isterim. Kafamda iki isim arasında başka bir kıyaslama yok. Biri Ermeni, biri Türk ve ikisiyle birlikte İstanbul’a varmak çok daha anlamlı.

Bir zamanların İstanbul’uyla ilişki kurmak, birilerinin İstanbul’unun peşine düşmek hep daha çekici geliyor sanki...

Bir zamanların veya başkalarının anlatıları insanı şehre daha kolay dâhil ediyor, evet; ama ben şehrin bugünü içinde ol-

mayı ve kendi deneyimlerimi üretmeyi daha değerli buluyorum. Çünkü nostaljide hep bir altın çağ arayışı var. Kimin hikâyesi üstünden bakarsak bakalım, İstanbul bir zamanlar 'o an' yaşanan şehre dönüşür. Benim için ilginç olan 2020'lerdeki birinin 1700'lü yılların İstanbul'uyla bağı değil de 2020'lerdeki birinin 2020'lerdeki İstanbul'la bağı... İstanbul gibi bir şehirle ilişkilenmek her zaman bir zaman yolculuğuna çıkmak demek. Bu zamanlardan birini tercih etmeyi doğru bulmuyorum. Ben şehrin, zaman içindeki dönüştürücü gücüne olan inancımı koruyorum.

Filmde Kumkapı'daki bir Ermeni kilisesinde Etiyopyalıları ibadet ederken görmek, şehrin dönüştürücü gücüne tam da denk gelen bir örnek.

Evet, o sahne günümüzün gerçekliği üzerinden şehrin dönüştürücü gücüne dair bir şey söylüyor. Acaba kendi çağımızın tanıklığını pas geçmeden, bir nostalji şemsiyesi altına da girmeden, İstanbul'un bize ne anlattığını duyabilir miyiz? Geçmiş, şimdi ve gelecek nasıl her zaman katman katman aynı yerde birlikte duruyorlar? Ya da hâlâ orada duran şey nasıl görünmez olmuş? Benim için önemli olan bu soruları sormak ve yanıtları üzerine düşünmek. Kim yapmış, hangisi daha kıymetli değil de tüm bunlar üst üste binerek neye dönüşmüş, kendi adıma bunu görmeye çalışıyorum. Belki bu sayede şehri yeniden üretebiliriz.

Peki, Kömürciyan'ın İstanbul'undan ve filmden sonra sokağa döndüğünüzde neler değişti?

İstanbul özelinde şehrin doğası üzerine çok düşündürdü film. İstanbul'un inanılmaz bir biyolojik çeşitliliği var. Örneğin Yedikule bostanları tesadüfen orada değil, şehrin topraklarının ne kadar verimli olduğunun yüzlerce yıllık kanıtı o bostanlar. Biz maalesef bugün şehri bir bina yığını olarak deneyimlemek zorundayız. Bu anlamda kentin biyolojik çeşitliğini hatırlamak, benim için çok önemliydi. Belki bu hatırlayış, İstanbul'un bereketini yeniden üretmemizi, bunun yolları üzerine düşünmemizi de sağlayabilir. Bir de suyu daha çok görmeye, başka semtleri, orada yaşanan hayatları, daha çok merak etmeye başladım. İstanbul'un eskileri kadar yeni gelenleri de var ve onlar da bize bambaşka şeyler anlatıyor.

Filmin sonlarında, belki de sizin İstanbul'unuza da yaklaştığımızda, anlatıyı bir kadın devralıyor. Sizce İstanbul kadınlar için nasıl bir şehir?

Bir açıdan güvende hissettiren bir şehir ama pek çok açıdan da bir kadını rahatsız edebilecek birçok unsuru barındıran bir şehir. Mesela "Gece çıktım, Balat'ta rahatça yürüdüm" diyemiyoruz. Bir kadının şehrin içine karışması, şehrin anlatıcılarından birine dönüşmesi zaten çok makbul görünen bir şey değil. İstanbul bu anlamda insanları yürüten, özgürleştiren bir şehir olarak da tasarlanmıyor bence. Filmin benim için en önemli ilham kaynaklarından biri de Ömer Kavur'un 'Ah Güzel İstanbul' filmiydi. Son sahnede Cevahir'in (Müjde Ar) Galata Köprüsü'nde yürümesi çok etkileyici gelir bana. Dolayısıyla kendi filmimde de İstanbul'da yürüyen, ona bakan, onu anlatmak isteyen bir kadının sesini şehirle birleştirmek benim için çok önemliydi.

O'nun İstanbul'u...

Bir kitap: İstanbul'un tarihi katmanlarına, şehrin hafızasına dair çok derinlikli bir çalışma olan; 'Hatırlayan Şehir', Asena Günal - Murat Çelikkan.
Bir film: Ölümsüz İstanbul'un bir semtinden öbürüne hayali bir yolculuk vaat eden; 'L'immortelle', Alain Robbe Grillet.
Bir semt: Surların dibinde yeşeren bostanlarıyla İstanbul'un bereketli topraklarını hatırlatan; Yedikule.
Bir yapı: Bir kenar mahallede karşınıza çıkıveren ihtişamlı bir Bizans sarayı; Tekfur.
Bir ada: Mütevazı ve ilham dolu günler için; Burgazada.
Bir müze: İmparatorluk başkentinin en önemli sembollerinden; Kariye Müzesi.
Bir çarşı: Çok canlı bir yaşamı barındıran; Kapalıçarşı.
Bir ağaç: Yüzyıllardır tepelerden İstanbul'u seyreden; Boğaz'ın fıstık çamları.
Bir ses: Sularla çevrili bir şehirde olduğumuzu bize hep hatırlatan; uzaklardan duyulan bir vapur düdüğü.
Bir kafe: Nefis menüsüyle; Moda'da Dün.
Bir lezzet: Âdem Baba'nın eşsiz sardalyesi.
Bir ritüel: Bir yaz günü, Çemberlitaş Hamamı'ndan çıkıp, köşedeki çaycıda çay içmek...
Bir anı: Cemal Kafadar'la Yeniköy Emek Kafe'de sohbetlerimiz...
Bir dilek: Leyla Erbil'in ve Zaven Biberyan'ın İstanbullarının izini sürmek...

idealist

JİLET SEBAHAT

“Enjoy Canım Enjoy!”

İşte geldi Haziran. “Sizlere yemyeşil bir tatil kasabasından, kızgın kumların üstünden, bir gün batımında yazıyorum bu satırları” demek isterdim ama tabii ki hayır. Henüz o günler gelmedi. Mahalle barlarımız, kafelerimiz bile açık değil henüz. Ancak şunu söyleyebilirim. Itırlarım, sardunyalarım, yaseminlerim ve balkondaki diğer bitkiler de çiçek açtı. “Hadi çıkar masayı, sandalyeyi yaz geldi” dediler, kurdum masayı.

Güzel bir hafta sonu olsun istiyorum. Sokağa çıkmak yasak. Yakın markete gitmek serbest. Alkol almak yasak. Bol domates suyu alıp kendime bir Bloody Mary hazırladım. Yazıda alkollü içki ismi geçirmem umuyorum ki yasak değildir. Neyin yasak neyin serbest olduğunu karıştırır olduk ‘Normal’. İçkimi yudumlarken sokakta dolaşan memleketimin yakışıklı turistlerini kesiyorum yaseminlerin arasından. “Enjoy canım enjoy, but I’m not vaccinated.”

Akşam Eurovision var. TRT’de yayınlanması yasak. Yarışmaya zaten katılmıyoruz. Ne katılıyoruz ne de yayınlıyoruz. Çoluk çocuğun ahlakı bozuluyormuş izlerken. Mafya kapışmaları varken çocuklar dansı, şarkıyı, eğlenceyi Eurovision’u neden izlesin ki? Maazallah ya bir İtalyanca söz, bir davul ritmi, bir ayak figürü kafalarını karıştırsa, pullu payetli bir elbisenin ışığı gözlerini alıverirse, ne yaparız sonra? Bu yasağın Lgbti+ politikasıyla ilgili olduğunu düşünüyorum. Ancak buna bu yazımda değinmeyeceğim. Belki başka bir yazımın konusu olur. Ben size daha güzel şeylerden bahsetmek istiyorum. Yaz geldi bunu istemem ‘Normal’.

Nuri Harun Ateş’in yeni teklisi ‘Normal’ yayınlandı. Bülent Ortaçgil’den dinlediğimiz bu şarkıyı Nuri Harun Ateş yorumuyla seveceğinize çok eminim.

“Normal ne Ayol?”
“Ooo biri anlatsın hemen
Nedir bu normal?
Ooo canım sıkıldı artık
Yoksa ben miyim anormal?”

Nuri Harun Ateş’in yeni teklisi ‘Normal’ yayınlandı. Bülent Ortaçgil’den dinlediğimiz bu şarkıyı Nuri Harun Ateş yorumuyla seveceğinize çok eminim. Şarkının yeni hali içinizi kıpır kıpır edecek.

Onu ilk Mustafa-Övül Avkıran’ın oyunu ‘Aşhura’ ile tanıdım. Bu müzikli oyundaki performansıyla hemen gönlümü çaldı. ‘Aşhura’ Hollanda, Almanya, İsveç, İtalya, Danimarka, Belçika, İsviçre, Fransa’nın başlıca müzik ve tiyatro festivallerinde yer alan dünya çapında bir oyun.

Daha sonra ‘Kafası Karışık Kontrtenor’ ile muhteşem Garaj İstanbul gecelerinde de bulunma şansını elde ettim. ‘Kış Masalı’ yorumunu yeniden dinleyebilmek için defalarca gitmişliğim var konserlerine. Sonra ‘Kafası Karışık Kontrtenor’ projesi 2015’te nihayetinde albüme taşındı. Albümde hem pop hem opera hem de alaturka var. Daha sonra Sezen Aksu ile Düeti ‘Geçmişe Susmasını Söyle’, ‘Ay’, gibi şarkıları ardı ardına yayınladı. Harun’un performanslarını, yurt içi ve yurt dışında verdiği konserlerini, müzikal özgeçmişini, hayat hikâyesini, sanat yolculuğunu merakla takip ettim hep. Ondan ilham alınacak çok şey var.

‘Normal’ şarkısı için ise şunları söylüyor:

“Ekşi Sözlükte ‘Ajda Pekkan’ için ‘Türkiye’de değişmeyen tek şey’ diye bir yorum vardır. Halbuki gelmiş geçmiş en iyi kent ozanlarımızdan Bülent Ortaçgil tarafından 1998 yılında yazılmış ‘Normal’ şarkısı Ajda’nın değişmemek konusunda hiç de yalnız olmadığının kanıtı gibidir.

Ve 2021 yılında hâlâ ‘Normal’in tanımı üzerinde mutabakat sağlayamayan dünya ve ülkemiz için güncel söyleminden zerre kayıp vermemiştir. Bu nedenle sanki dün yazılmış gibi bir heyecanla yeniden söylemek istedim.

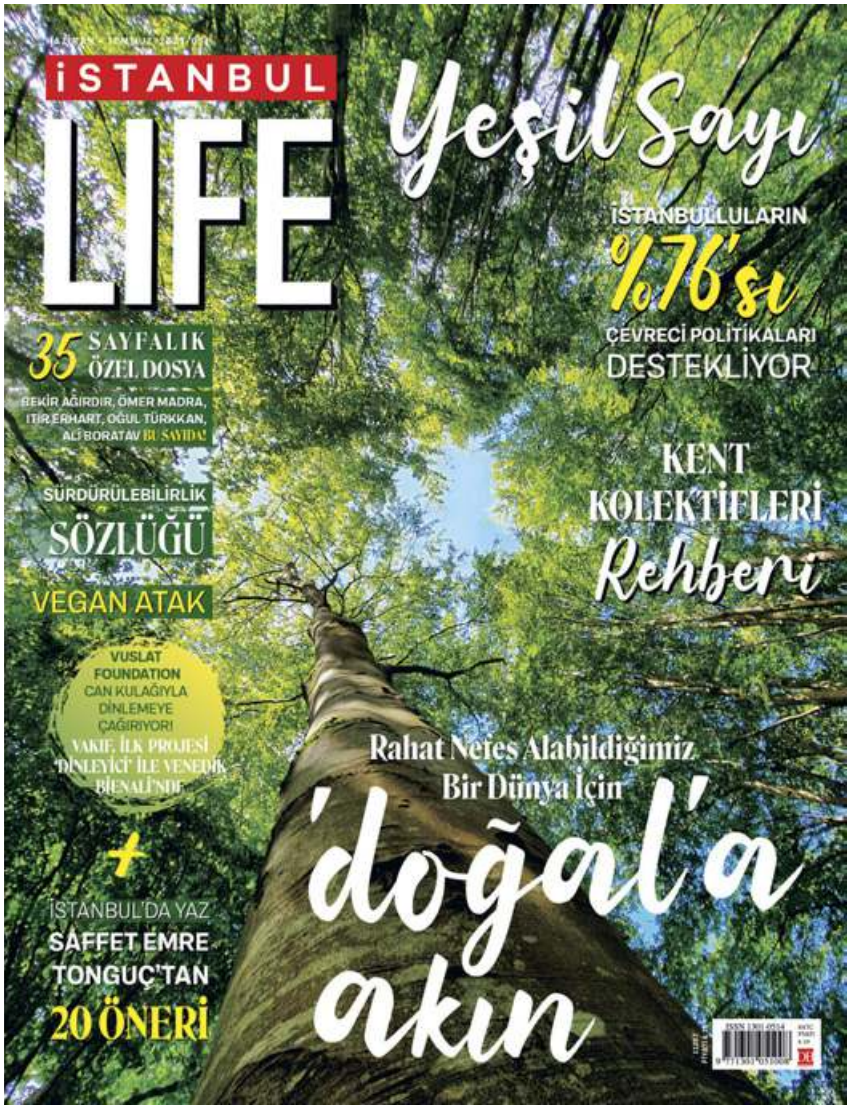
Sevgili Ogün Dalka’nın düzenlemesi, çalan şahane müzisyen arkadaşlarımız, mix-mastering’de Onur Koç, kapak resmini çizen ressam Engin Doğan, kapak tasarımımızı yapan Neslihan Bilge, klip yönetmenimiz İrfan Yıldırım ve tüm Pasaj&Garaj Müzik ekibi ile şarkımızı sizlerle buluşturmaktan mutluluk duymaktayız. Alınız, bağrınıza basınız.”

Ben bağrıma bastım.

İSTANBUL LIFE'A

ABONE OLUN

DERGİNİZ KAPINIZA GELSİN

6 SAYILIK ABONELİK

90 TL

HEDİYE

Adresinize ücretsiz teslim

*Kampanya stoklar ile sınırlıdır. Doğan Burda kampanya koşullarını değiştirme ve kampanyayı bitirme hakkını saklı tutar.
*Kampanyada belirtilen koşullar www.dergiburda.com sitemizden yapılan satışlar için geçerlidir.

ÇAĞRI MERKEZİ
(0212) 478 03 00

E - POSTA
abone@doganburda.com

İNTERNET
www.dergiburda.com

DB
DOĞAN BURDA DERGİ

idealist

KONUK YAZAR:
İPEK ÖZBEY

Moda'da kedi yürüyüşü

İstanbul ve kedileri artık neredeyse bir dünya markası. Konuk yazarımız İpek Özbey ile bu sayımızdan itibaren, semt kedileriyle buluşmaya başlıyoruz. İlk durağımız, kedilerin adeta kendi cumhuriyetlerini ilan ettiği Moda.

Her şey bundan üç yıl önce bir mayıs sabahı, anne kedinin iki yavrusunu bahçeye bırakmasıyla başladı. 12 yıllık evladım Goldie, o zaman dokuz yaşındaydı. Kedileri sevmiyor, gördüğünde Usain Bolt halt etmiş, zincirinden boşanarak peşlerinden koşturuyordu.

Bahçede bakmaya başladığımız Sarı ve Şaşı bir süre sonra büyüyüp serpildi ve başka bahçelere de musallat olmaya başladı. Fakat sanırım, evin bahçesinde benim görmediğim ancak sadece kedilere görünen bir 'yeni doğan' tabelası olmalı ki, Sarı da aşk hayatının tohumlarını bahçemize ekiverdi.

LİMON, HİDRA VE BRAD (PITT)...

Limon uzun tüylü, Hidra tekir, Brad sarışın ve karışık bir tipti, üstelik pek yaramazdı.

Limon Bey zamanla kapı çalmaya, eve girmeye başladı. Ardından Hidra... Brad girmek istiyor, ancak girdiği anda kıyamet koptuğu için bir türlü yatıya kalamıyordu.

Aynı zamanlarda sevgilimin ayağına bir kedi dolandı, o da eve girmeyi başardı, adı Nalan oldu... Kedi cumhuriyeti kuruluyor, adeta onların yurttaşı olma yolumuzun taşları döşeniyordu.

İlk şaşkınlığımı Goldie ve Limon Bey'i sarmaş dolaş gördüğümde yaşadım. Hani bu kedi-köpek kavgası efsanesi, neredeydi?

Yalan, dolanmış...

"Bu kediler ne biçim şeylermiş" demeye başladım. Kısa sürede yatağımıza kadar girdiler. Gerçekten de "Uyuyan küçük bir kedi kusursuz güzelliğin ta kendisi"ymiş. Evin tek hâkimi gibi davranmaya başladılar. Eyvallahları yoktu, bunlar da mı Z kuşağıydı, bilemiyorum, önceki nesliyle tanışma fırsatım olmadı.

Bir gün site içinde Brad'in cansız bedeniyle karşılaştığımda tarifsiz bir acı yaşadım. Dünyam yıkıldı, yakınımı kaybetmiştim. Uzun zaman yakında kazdığımız mezarına gidip dua ettim, şanssız Brad ne eve sığabilmişti ne koca dünyaya...

Neyse... Sizi de kendimi de üzmek istemiyorum. Bu kadar yeter.

Ben ve ailem zaman içinde bu kediler tarafından esir alındık. Onlar ne istiyorsa yapmaya başladık. Hayatımızı onlara göre dizayn ettik. Zamanla Hadise, Jeromy ve Tommy de yeni doğan tabelasını görüp, kapıya bırakılınca evdeki kedi nüfusu beşi buldu. Beş kedi ve bir Goldie ile mutlu mesut yaşamaya, çiftlik hayalleri kurmaya başladık. Benim geniş ailem...

BİR KEDİ CUMHURİYETİ: MODA

Gel zaman git zaman... Bir gün Cihangir'de, başka gün Moda'da, bir başka gün Sarıyer'de... Başka kedilerle tanıştım. Masamıza konuk olan her bir kedi bireyin, etrafındaki insanların ruh halini değiştirdiğini gördüm. Onlara dokunan mutlu oluyor, yüzü gülüyor ve etrafında pervane oluyordu. "Kediler insanların onları sevip sevmediğini daima anlar. Ama bu durumla ilgili bir şey yapacak kadar önemsemezler" derler ya, gerçekten de öyle...

Bu kedilerin insanları dönüştüren bir yanı da vardı.

Hayatın tüm mutsuzluğuna rağmen, tırmaladıkları yerde gül bitiyordu.

Dostum Ayşegül Savur ile konuşup İstanbul Life dergisi için bir kedi ve semt yazısı kaleme almaya karar verdim.

Bir sabah erkenden vapura binip, Kadıköy'e geçtim.

Moda'ya doğru tırmanırken Tante Roza adlı bir dükkânın önünde kalıverdim. Vitrini kedili yastıklarla doluydu. İçeri girdim. İşletmenin müdürü Çiğdem Hanım'la sohbete başladım. Daha önce dükkânın Bağdat Caddesi şubesinde çalıştığını anlattı. Bağdat Caddesi'nde köpekli yastıkların satıldığını, Moda'da ise kedililerin tercih edildiğini söyledi. Tanesi 35 liradan, günde ortalama 15 yastık satılıyormuş. "Modalıların kedi sevgisi bambaşka" dedi.

Moda'ya vardığımda Vintage Records adlı bir plakçı dükkânının önünde durdum. Asıl adı Paspas olan, karşı apartmanda beslenip, bu dükkânda yaşayan kediye onlar da bir isim vermişlerdi: Zeki... Tahmin edeceğiniz gibi Zeki Müren'den geliyordu. Plakların üzerinde makyajını yaparken yakaladım onu. Dükkânın sahibi, "Canı ne isterse onu yapıyor, her yer onun" dedi, şaşırmadım.

Pandemi kısıtlamaları kalktı. Dükkânlar tıklım tıklım. Gençler birbirlerini özlemiş, orada burada sohbet ediyorlarken yanlarında hep bir kedi var. Hatta biri, boş bir masaya konuşlanmış, sanki konuşulana kulak kabartıyor. Şöyle dediklerine eminim: "Bunların derdi ne? Her şeyden şikâyet ediyorlar. Yemek yemek, dünyaya bakmak nelerine yetmiyor?"

ŞİFA KAYNAĞI

Bir rivayete göre dünyamızda 400 ile 600 milyon arası kedi var. İstanbul onların rahat yaşadıkları yerlerden biri, hatta bu şehre kimliğini veren unsurlardan biri... Üzerine kitaplar yazılması, belgeseller çekilmesi boşuna değil. Ünlü İtalyan sanatçı Enzo Jannacci, "Bir ke-

dinin dostluğu tonlarca ilaçtan çok daha şifalıdır" demiş. Gerçekten de bir tür ilaç kediler... Terapi, önsezi ve mırlama özellikleriyle bunu gerçekleştirdikleri bilimsel olarak ispatlanmış. Bedensel bazı rahatsızlıkları tespit ve iyileştirme özellikleri olduğuna dair örnekler epey fazla. Kaldı ki sık sık midesi ağrıyan biri olarak, bizim evdekilerin sırayla karnımın üzerine oturup, minik patileriyle masaj yapmasından bunu gayet iyi biliyorum. Bana inanmıyorsanız, Tarkan Kaynar'ın kaleme aldığı 'Kediatri-Kedili Tedavi' kitabını okumanızı tavsiye ederim.

Moda'nın kedileriyle tanışmak için Cumhuriyet yazarı ve bir Moda sakini olan dostum Orhan Bursalı'dan yardım alıyorum. Benimle 15 bin 300 adımlık Moda turunun bir kısmını birlikte atıyor ve bilgi veriyor. Teşekkürü borç bilirim. Bu adımları atarken Cumhuriyet çizeri Kamil Masaracı'yla da karşılaşıyoruz. O da bize katılıyor. Hatta bu yazı için kendisinin objektifinden, arkasında 'Özgürlük' yazan ve bir kediye en çok yakışan fotoğrafı kullanmama izin veriyor.

KEDİ YÜZÜNDEN İŞLENEN CİNAYET

Burada insanlar kedilere çok iyi davranıyor. Yoğurtçu Parkı'nda deniz manzaralı villalarında, yedikleri önünde yemedikleri ardında mutlu bir hayat yaşıyorlar. Google Efendi'ye soruyorum, peki bu sevgi, sevmeyenlerle aralarında sorun oluşturuyor mu?

Tek bir kayda rastlıyorum. Yılar önce kedi evi yüzünden burada bir cinayet işlendiğini okuyorum. 49 yaşındaki bir psikolog, oturduğu apartmanın yakınındaki kaldırıma tahtadan kedi evi yaparken komşusuyla tartışmaya başlıyor. Sonra tartıştığı komşusu tarafından bıçaklanıyor ve kaldırıldığı hastanede tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak yaşamını yitiriyor.

İnsan, bir kedi sıcak bir yuvada yatacak diye niye katil olur ki? Başka nedenler vardır, belki kötülük, belki psikolojik bir rahatsızlık, bunu uzmanlara bırakalım. Bir not da düşelim: Japonya'da kediye kötülük yapanın evi, yedi yıl lanetli sayılıyor.

KEDİYLE TARIM DEVRİMİNİN NE İLGİSİ VAR?

Kedilerin bize kattığı sadece bir mırlama, ipeksi bir dokunuş değil. Kıymetli Gündüz Vassaf, İstanbul'da Kedi kitabı vesilesiyle buluştuğumuzda anlatmıştı: "Kedi olmasaydı, tarım devrimi olmayacaktı. Tarım devrimi olmasaydı, sanayiye geçemeyecektik. Kedi o kadar önemli ki, kediye düşman gözüyle bakılan Avrupa'da veba, neredeyse nüfusun yarıya yakınının ölümüne neden oldu." Merak edenler kitabı edinebilir ve daha fazla bilgiye sahip olabilir. Biz yürümeyi sürdürelim.

Mayıs'ın sonu... Hava güneşli... Moda sahilinin, insanı üzerinde oturup uzun uzun denize bakmaya çağıran kayalıklarının üzerinde soğukla araları pek hoş olmayan kediler uzanmış. Karınlarını güneşe vermiş, bahardan kalma günün tadını çıkarıyorlar. Nüfusları kalabalık, kimisi de yalnız kalmak istiyor. Siyah beyaz bir tanesi denizin ortasındaki taşa uzanmış, martıların konuşmasına kulak kabartıyor. Sanırım birbirlerinin dilinden anlıyorlar, çünkü bir değil iki değil, yol boyunca martılar ve kedilerin aynı yerde çeşitli toplantılar yaptıklarını gördüğümü söyleyebilirim. Yemek paylaşımı konusunda konuşuyor olabilirler.

Ekşi Sözlük'te Moda'nın kedileri için şöyle yazıyor: "Karınları hep tok olduğu için en ağır karizmaya sahip kedilerdir." Eğer bahsettikleri tüm mirasını kedisine bırakan Chanel'in yaratıcı direktörü 'modacı' Karl Lagerfeld'in kedisi Choupette değilse tabii... Fakat tarif uyuyor, sahiden bankta, kayanın üzerinde, çimende yuvarlanan, evlerinin önünde oynayan, uyuyan, gelen gidene sürtünen, canı istediği gibi davranan 'Moda'nın Kedileri' de epey karizmatik görünüyor.

Kafelerden birine oturuyorum. Kendime şahane bir espresso söylüyorum. Garsona "Bu kedilerden rahatsız olan çıkıyor mu?" diye soruyorum. Olur olur,

FOTOĞRAF: KAMİL MASARACI

değil mi? Yemeğine sulanana tekme atanı da gördü bu gözler. Garsonun cevabı yeterli: "Burası Moda. Onlar dokunulmazdır."

Heyhat... Yine kedi olmak istiyorum.

Kadıköy'de kaldırım taşında verdiği pozuyla fenomen haline gelen kedi Tombili'nin heykelini hatırlıyorum. Kim Kadıköy sınırında onlara su sıkmayı ya da tekme atmayı aklından geçirebilir ki?

Tek tek her gördüğüm kediye dokunmaya çalışıyorum. Kimi izin veriyor, kimi ters ters bakıyor. Yüzüme dövme yaptıkları façamdan, ellerimin üzerindeki izlerden artık biliyorum. Onların müsaade ettiği ölçüde dokunabilirim. Beklentiyi zamana yaymayı öğrendim. "Hayır" diyemeyen benim gibiler için kediler ders verseler iyi olmaz mıydı? Kişisel gelişim modası var ya, belki kediler bunun üzerinde düşünebilir.

Hayvan dostları dernekler buraya el atmış. Park sadece çocukların ve ebeveynlerinin değil. Adım başı kedi evleri, köpek oyun alanlarıyla olması gerektiği gibi tüm canlılara ait.

KEDİSİZ YAZAR OLUR MU?

Neredeyse her evde bir kedi yaşadığını söylememe gerek yok sanırım. Burası Cihangir'in eski popüleritesini kaybetmesinin ardından Türkiye entelijansiyasının iyice yerleştiği bir semt artık. Barbara Holland'ın dediği gibi "Kedisi olmayan bir yazar neredeyse düşünülemez (...) Kediler kâğıtların arasına tüner, kalemin arkasını kemirir ve daktilonun tuşlarında yürürler."

Tanıdık geldi mi?

Hava kararıyor.

Dönüş yoluna geçiyorum.

Yeniden Tante Roza'nın önünden geçiyor ve gülümsüyorum.

Moda'dan mutlu ayrılıyorum. Eve döndüğümde "Nasıl geçti" diye soran aileme yine soruyla cevap veriyorum.

"Moda'ya taşınalım mı?"

Denizyıldızı Etkisi

Empatinin Gücü

Ateş Böceği Hikayeleri

Elle 1+1 Stil Oyunu

ELLE Türkiye Yayın Direktörü Melda Narmanlı Çimen, DELL Technologies Türkiye Genel Müdürü Işıl Hasdemir

İlham veren kadınlar '**Elle Better**'da buluştu

İlhamını kadınlardan alan ELLE dergisi, 22 Nisan'da ilk kez düzenlediği ELLE BETTER dijital etkinliği ile farklı yönleriyle hayatımıza ilham veren, yaratıcı ve güçlü kadınları DELL Technologies Türkiye ana sponsorluğundaki farklı oturumlarda bir araya getirdi.

ELLE Türkiye, bu yıl ilk kez düzenlenen ELLE BETTER dijital etkinliği ile üreten, ilham veren, cesur ve sıra dışı kadınları bu kez online platformda bir araya getirdi. Kadınların empati gücünün, etkileşim yeteneğinin, sosyal farkındalığının, liderlik becerilerinin ve anaç ruhunun dünyayı nasıl daha iyileştirdiğiyle ilgili deneyimlerini paylaşan 30'dan fazla konuşmacı, 22 Nisan tarihinde tüm gün boyunca DELL Technologies Türkiye ana sponsorluğunda gerçekleşen ELLE BETTER'da söz aldı. Açılış Konuşmasını ELLE Türkiye Yayın Direktörü Melda Narmanlı Çimen'in yaptığı etkinlik sürekli öğrenen, gelişen ve geliştiren bir kaldıraç olmaya devam eden teknoloji dünyasında, cinsiyet eşitliğinde farkındalık yaratarak kadınların tüm sektörlerde lider pozisyonlarda yer almasını teşvik eden bir marka olan DELL Türkiye operasyonunu yöneten ve kadın istihdamı yüzde 50 olan bir geminin kaptanı olan DELL Technologies Türkiye'nin Genel Müdürü Işıl Hasdemir'in sahneyi almasıyla devam etti. Denizyıldızı Etkisi, Empatinin Gücü, Mavi Gezegeni Düşünmek, Dijital Kürasyon, Ateş Böceği Hikayeleri, She's Mercedes, Kendini Keşfetmek ve Aynadaki Ben isimli sekiz farklı oturumda hikayelerini aktaran değerli konuklar arasında oyuncu Eda Ece,

Mavi Gezegeni Düşünmek

Dijital Kürasyon

She's Mercedes

M.A.C Workshop

Kendini Keşfetmek

Aynadaki Ben

Türkiye'de ilk kez bir avatarı canlı yayına bağlanarak konuşturan Sudi Etuz markası kurucusu, moda tasarımcısı ve girişimci iş insanı Şansım Adalı, moda tasarımcısı Mehtap Elaidi, girişimci ve iş insanı Gamze Cizreli, kariyerini değiştirip kendi markasını kuran Ece Şirin, kendi marka hikâyesini yazan Aslı Şen, dijital dünyada beğenilerek takip edilen influencer'lar Rachel Araz Kiresepi ve Yasemin Öğün, sosyolog, yazar ve sosyal girişimci Deniz Bağrıaçık gibi başarılarıyla ilham verecek isimler yer aldı.

ELLE 1+1: Stil Oyunu'nda ise ELLE Türkiye Moda Direktörü Aslı Asil, oyuncu Aybüke Pusat ile sezon trendleri ve stil önerileriyle ilgili keyifli bir sohbet gerçekleştirdi. ELLE BETTER dijital kadın buluşmasının oturum sponsorları She's Mercedes platformu ve Migros Kadın Akademisi olurken, destek sponsorları Hepsiburada ve Trump AVM oldu. M.A.C sponsorluğunda gerçekleşen trend makyaj uygulamasında ise ELLE Türkiye Güzellik Editörü Nilay Yalçınkaya moderatörlüğünde M.A.C. Türkiye Eğitim Müdürü Hatice Özcan sezonun makyaj trendleri ve uygulamaları hakkında ipuçları veren uygulamalı bir eğitim gerçekleştirdi. Canlı yayını kaçıranlar etkinliği, ELLE Türkiye'nin YouTube@elleturkiye hesabından izleyebilir.

DELL Technologies Türkiye Genel Müdürü Işıl Hasdemir

fihrist Gözümüze takılanlar

KEŞFEDİN

Ege'nin en güzel koyunda dinlenin

Deniz dalgalarından ilham alan mimarisiyle, Ege'nin en güzel koyunda, doğayla iç içe bir tatil vaat eden Susona Bodrum, Haziran'a özel üç konaklama paketi sunuyor. Özel havuzlu süitlerde Spa Soul'ün arındırıcı masajını birleştirmek isteyenlere Suite Dreams konsepti öneriliyor. Özel Villa konsepti ise 30 günlük konaklamalar için hazırlanmış. Bu plan, Evden Uzakta Ev temasıyla çift yön havaalanı transferini kapsıyor. Gastronomik tatil deneyimi için de yarım pansiyon konaklama içeriğiyle DeliciouStay paketini tercih edebiliyorsunuz.

KEŞFEDİN

Yaza **formda** girin

Fazla kilolardan kurtularak yaza daha rahat girmek çoğu kişinin arzusu. Ancak yapılan diyet ve egzersizler yağlardan kurtulmaya yetmediğinde medikal alternatifleri de keşfetmek gerekiyor. Infinity Regenerative Clinic doktorlarının kişiye özel hazırladığı çok yönlü tedavi yöntemleri ve bölgesel incelme tedavileriyle yaza formda girmenizi sağlıyor. Bölgesel incelme, şekillendirme ve sıkılaştırmada lipoliz ve radyofrekansı tedavileri birlikte sunuluyor.

ALIN

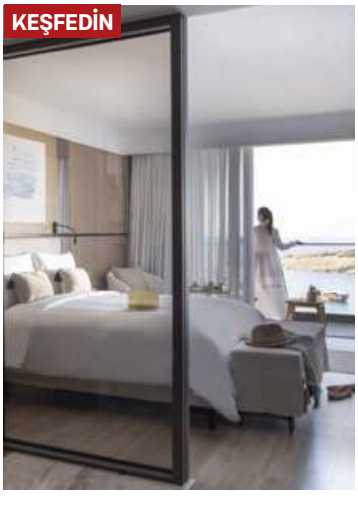
Çekirdekten bardağa uzanan yolculuk

Filtre kağıdının patentli mucidi Melitta Benz tarafından 1908'de kurulan Melitta markası; köklü geçmişiyle 60 ülkede 'çekirdekten bardağa' konseptiyle faaliyet gösteriyor. Marka, iyi bir kahve deneyimi için ihtiyaç duyulan aksesuarları da piyasaya sunuyor. Taze çekilmiş kahve çekirdeklerinden kaliteli filtre kahve içmek isteyenler için Melitta Aroma Fresh Filtre Kahve Makinesi ideal. Taze öğütülmüş kahve, filtre kağıdına ulaştığında pişirme otomatik olarak başlıyor ve 10 fincan kahve yapabiliyor. Ayarlanabilir öğütme inceliğiyle kahve sertliğini de seçebiliyorsunuz.

Masmavi sularda yeni bir deneyim

Akdeniz hayatından ilham alan METT Hotels & Resorts; sosyalleşme ve eğlence merkezli bir yaşam tarzıyla dikkat çeken yepyeni bir otel koleksiyonu. Koleksiyonun ilk oteli METT Hotel & Beach Resort Bodrum, Bodrum Marina'dan birkaç dakika uzaklıktaki Haremtan Koyu'nda yer alıyor. Modern-minimalist, bohem-şık bir stilde tasarlanan otelin 72 odası, 31 süit, loft ve özel villası mevcut. Teraslı ve bahçeli olanların yanı sıra kendine ait özel havuzu olan villalar da uzun veya kısa dönem konaklamalar için uygun. Otelde ayrıca bir sonsuzluk havuzu, bir kapalı havuz, geleneksel Türk hamamı, MOI Spa, RAISE Fitness ve kişisel hizmet alınabilen geniş kabanalar bulunuyor.

KEŞFEDİN

Su incileriyle bezeli takılar

İnci detaylar, rose yüzükler, altın kaplama taşlı tasarımlarla dinamik, genç ve şehirli kadınlara hitap eden Lalin and More, yaz koleksiyonunu çıkardı. Markanın tasarımcısı Lalin Yücel, henüz 17 yaşında olmasına rağmen tasarım zevkini, sezonun trendleriyle birleştirmeyi başarmış. Koleksiyonda zarif takıların yanı sıra yaratıcı aksesuarlar da var. Cam boncuk ve küp harflerden yapılan polimer telefon askıları, renkli gözlüklerde kullanılabiliyor. Yücel, erkekler için de trend takılar tasarlıyor. Markayı Instagram'da @lalinandmore hesabından takip edebilirsiniz.

ALIN

KEŞFEDİN

Kaş'ın merkezinde sıcacık bir otel: duruPduru

Kaş'ta meyve ağaçlarıyla dolu bir bahçesinin ortasında, her yere birkaç dakikalık yürüme mesafesindeki duruPduru Hotel; Akdeniz'in gözde lezzetlerini sunduğu restoranı ve bistrosuyla hayatın durağanlığını keyfe dönüştürmek isteyenleri bekliyor. 'Gece Gündüz Keyif' mottosuyla ziyaretçilerini ağırlayan otelde talebe göre gece yarısından sonra açık olan bistrosunda keyifli vakit geçirebilir, günü Akdeniz lezzetleriyle dolu bir kahvaltıyla karşılayabilirsiniz. Otel balkonlu, ekonomik, standart ve apart oda seçenekleriyle hizmet veriyor.

KEŞFEDİN

Çeşme'ye 2022 yatırımı

Swissôtel Çeşme Ilıca Koyu'ndaki turkuaz rengi deniziyle otel ve rezidans projesi olarak ileri düzey otelciliği hayata geçirecek. 2 penthouse, 68 süitten oluşan otel, 248 odasıyla hizmet verecek. Hedef, Çeşme'yi Cannes ayarında daha lüks bir segmente taşımak.

ALIN

Kahraman ve **Cellat**

Şeniz Baş, İthaki Yayınları'ndan çıkan ilk romanı Kahraman ve Cellat'ta yarattığı karakterlerle aile kavramını tartışmaya açarak, toplumun çıkmazlarını sorgulatıyor. Sürükleyici kurgusuyla ailelerin kara kutusu olan evlerin içinden; aynı şeyi söylemeyen seslere, çocukların hissettiklerine ve aile olmanın nasıl bir mücadele gerektirdiğine dikkat çekiyor.

ALIN

Güneşe karşı koruma kalkanı

L'Occitane, cilt yaşlanmasına karşı gençliğinizi koruyacak ürünleriyle karşınızda. Hafif dokulu Precious Cream SPF 20, kırışık görünümünü azaltarak cildi sıkılaştırıyor. Ölmez otunun kokusuyla yaşlanma karşıtı güneş koruma kremi Divine Cream SPF 20 yabani çiçeğin güneş notalarıyla süslü. Aydınlatıcı UV koruma özellikli Reine Blanche Illuminating UV Shhield SPF 50 cildin aydınlığını artırarak epidermik tabakayı yeniliyor. Shea Light Comforting Cream SPF 15 ise karma ciltlere uygun.

Taş değirmenden **sofralara**

Kültürümüzün simgelerinden biri olan ve günün her saatine eşlik eden Türk kahvesini, Hanımağa Kahveleri markasıyla sunan girişimci Tuğba Asma, Mardinli kadınlara da istihdam sağlıyor. Markanın taş değirmende öğütülerek dokuz farklı karışımla hazırlanan dibek kahvesi, aromasıyla damaklarda özel bir tat bırakıyor.

TADIN

DENEYİN

Sağlıklı yaşam için tuz odaları

Sağlığın, zindeliğin, huzurun ve mutluluğun hakim olduğu Bodrum'un büyülü atmosferinden ilham alan programlar, Le Meridien Bodrum Beach Resort bünyesindeki Vitalica Wellness'ta uygulanıyor. Bu programlardan biri yer, tavan ve duvarların doğal tuzlarla kaplı olduğu Tuz Odası'nda uygulanan terapi. Mikro kliması sağlanan odada solunum yoluyla alınan terapi, tuzdan gelen şifayı sunuyor. Amacı tuzu solunabilir hale getirmek olan tuz odaları sayesinde solunum yolları temizleniyor, ciğerler açılıyor. Tuz odalarının astım, KOAH, sinüzit ya da nefes darlığı çeken hastalara iyi geldiği belirtiliyor. Sağlıklı yaşam hizmetleri sunan Vitalica Wellness'ın geleneksel ve modern tıbbın etkili uygulamalarını içeren detoks programları, alanında uzman doktor ve terapistlerin kişiye özel çözümleriyle bünyeleri güçlendirirken, bağışıklık sistemini destekliyor.

ALIN

Nesilleri okutan kalem 50 yaşında

1971'den beri hayatımızda olan işaretleme kalemi Stabilo Boss, 50'nci yaşını kutluyor. Altını çizmek yerine vurgulamanın akılda kalıcılığı sayesinde tüm nesillerin kalbini kazanmış olan marka, fosforlu kalemler arasında klasik olan Stabilo Boss Original'e dört yeni renk ekledi. 50'nci yıl özel üretimi Boss Original 23'lü masaüstü seti, yüzde 100 geri dönüştürülmüş malzemeden üretilmiş renkli karton ambalajında 9 neon renk ve 14 pastel tonuyla satışta.

Ustasından mevsimsel bir tat

TADIN

Nespresso kahve uzmanları tarafından Nikaragua'daki butik çiftliklerde üretilen; Master Origin serisinin yeni Limited Edition yeni üyesi Nicaragua La Cumplida Refinada, kahve tutkunlarını keşfe çağırıyor. Kırmızı kahve kirazları, kahvenin fincandaki tadı için belirleyici bir önem taşıyan fermantasyon koşullarıyla 72 saat mayalanarak elde ediliyor.

KEŞFEDİN

Dünyanın etrafında bir tur

Kerimcan Akduman hayatını değiştirip, hayalinin peşinde koşan şanslı insanlardan. O, hayatın ertelemeye gelmeyecek kadar kısa olduğuyla yüzleşip, kaygıların sonsuz olduğunu düşünüp; işinden istifa ederek kendini ve dünyayı keşfe çıktı. Yolculuklarında yeri geldi Şaman ayinine katıldı, yeri geldi ateş karıncalı balık yiyerek karnını doyurdu, yeri geldi gülmenin-birlikte ağlayabilmenin her dilde aynı olduğunu kanıtlarcasına yeni arkadaşlıklar kurdu. İnkaların kayıp şehrine doğru ayaklarını uzattı ve Patagonya'nın kimsesiz topraklarında otostop çekti. Kronik Kitap etiketiyle yayımlanan '360/ Bir Dünya Seyahatnamesi' işte bu seyahatlerin bir meyvesi. Fotoğraflar eşliğinde ilerleyen, hayattaki tüm cevapların dünya yollarında olduğuna inanan kitap, keşfedilmeye hazır!

MISS
MR
fashiontv
TURKEY
TÜRKİYE'NİN YENİ STARLARI
BELLİ OLUYOR
23 HAZİRAN 2021
OLIGARK
ISTANBUL
BAŞVURU İÇİN:
WWW.MISSANDMRFASHION.COM
SURREAL
ROOM
DIGITAL AGENCY & SOFTWARE

hepsiemlak

hürriyet emlak'ın yeni adresi

Dogan

hepsiemlak.com'u ziyaret etmek için QR kodu cep telefonunuza okutun.